

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Οδηγός Σπουδών

2013 – 2014

Θεσσαλονίκη 2013

Επιμέλεια:

Α. Κωτίδης, Ν. Γιαννακόπουλος, Ε. Παπαγιάννη,
Δ. Παπασταματίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συντομογραφίες

Διάρθρωση της Φιλοσοφικής Σχολής

Οργάνωση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας

1. Διοίκηση του Τμήματος
2. Διοίκηση Τομέων
3. Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος
4. Γενική Συνέλευση του Τμήματος
5. Επιστημονικό προσωπικό

Σπουδαστήρια και Μουσεία του Τμήματος

Πρακτική άσκηση φοιτητών

Πίνακας προγραμμάτων ERASMUS συνδεδεμένων με το Τμήμα

Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής

Αργίες

Η Οργάνωση των Σπουδών

- I. Γενικές πληροφορίες
- II. Κωδικοποίηση και τεχνικοί όροι του Προγράμματος Σπουδών
- III. Οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών

Πρόγραμμα μαθημάτων ακαδημαϊκού έτους 2013-2014

Περιλήψεις μαθημάτων ακαδημαϊκού έτους 2013-2014

Παράρτημα: Κωδικοί και τίτλοι μαθημάτων κατά κατηγορίες μαθημάτων

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕΙ	: Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΠΘ	: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
ΒΔ	: Βασιλικό Διάταγμα
ΔΕ	: Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
ΔΜ	: Διδακτική Μονάδα
ECTS	: Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων
ΕΕ	: Ελεύθερης Επιλογής (μάθημα)
ΕΕΔΙΠ	: Ειδικό και Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό
Εξ.	: Εξάμηνο
ΕΤΕΠ	: Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό
ΚΒΕ	: Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών
Μουσ. Εκμ.	: Μουσείο Εκμαγείων
ΝΚ	: Νέο Κτίριο Φιλοσοφικής
ΠΔ	: Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕ	: Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης
ΠΚ	: Παλαιό Κτίριο Φιλοσοφικής
Σπ. Λ.	: Σπουδαστήριο Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας
Υ	: Υποχρεωτικό (μάθημα)
ΥΕ	: Υποχρεωτικό κατ' Επιλογή (μάθημα)
ΥΕΙΔ	: Υποχρεωτικό Ειδίκευσης (μάθημα)
ΥΕΙΔΦ	: Υποχρεωτικό Ειδίκευσης Φροντιστήριο (μάθημα)
ΦΕΚ	: Φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Η Φιλοσοφική Σχολή ιδρύθηκε το 1925 και άρχισε να λειτουργεί από το 1926-27. Αρχικά είχε διαιρεθεί σε δύο Τμήματα, το Φιλολογικό και το Ιστορικό-Αρχαιολογικό, κατόπιν σε τέσσερα, Κλασικών Σπουδών, Μέσων και Νεοελληνικών Σπουδών, Φιλοσοφικών Σπουδών και, τέλος, Αρχαιολογικών Σπουδών, ενώ το 1971 διαιρέθηκε σε επτά Τμήματα: Κλασικών Σπουδών, Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, Ιστορικών Σπουδών, Αρχαιολογίας και Τέχνης, Φιλοσοφικών Σπουδών, Ψυχολογίας-Παιδαγωγικής και Γλωσσολογίας. Το πρόγραμμα αυτό εφαρμόστηκε για τελευταία φορά κατά το ακαδημαϊκό έτος 1985-86.

Το 1951-52 άρχισε να λειτουργεί το Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, προσαρτημένο στη Φιλοσοφική Σχολή. Το 1954-55 προστέθηκε το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας και το 1960-61 τα Τμήματα Γερμανικής και Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας. Το 1964 (Β.Δ. 735) ιδρύθηκε στα Ιωάννινα Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, που αργότερα ανεξαρτητοποιήθηκε μέσα στα πλαίσια του αυτόνομου Πανεπιστημίου των Ιωαννίνων. Με το Π.Δ. 1051/77 ιδρύθηκε στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης το Σχολείο της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, που λειτουργεί υπό την εποπτεία της Φιλοσοφικής Σχολής και προσφέρει μαθήματα Νέας Ελληνικής σε αλλοδαπούς και υποψήφιους φοιτητές.

Από το ακαδημαϊκό έτος 1982-83 ισχύει και για τη Φιλοσοφική Σχολή ο Νόμος 1268/82 (Φ.Ε.Κ. 87/16-7-82) «για τη δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι.», που ορισμένες διατάξεις του τροποποιήθηκαν με το Νόμο 1566/85. Με το Νόμο αυτόν α) ιδρύθηκε στη θέση της παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής το Φιλοσοφικό Τμήμα και β) αυτονομήθηκαν τα τέσσερα Τμήματα του Ινστιτούτου Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών. Τα πέντε αυτά Τμήματα απάρτιζαν πια, σύμφωνα με το Νόμο, τη Φιλοσοφική Σχολή. Το 1984-85 το Φιλοσοφικό Τμήμα διαιρέθηκε με το Π.Δ. 445/84 σε τρία Τμήματα: α) Φιλολογίας, β) Ιστορίας και Αρχαιολογίας και γ) Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας. Το 1996 αποσπάστηκε το Τμήμα Ψυχολογίας από το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής. Έτσι σήμερα η Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης απαρτίζεται από οκτώ Τμήματα. Καθένα από αυτά χορηγεί ξεχωριστό πτυχίο. Από το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 ισχύει και για τη Φιλοσοφική Σχολή ο Νόμος 3549/2007 (Φ.Ε.Κ. 69/20-3-2007) για τη μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου, για τη δομή και λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Στη Φιλοσοφική Σχολή ανήκει και το «Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών» (Κ.Β.Ε.) που αποτελείται από πέντε τμήματα: Βυζαντινής Ιστορίας, Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Βυζαντινής Φιλολογίας, Θεολογίας, Βυζαντινού Δικαίου. Το ΚΒΕ διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας επικαιροποιεί κάθε χρόνο τον Οδηγό Σπουδών, ο οποίος αναρτάται στην Ιστοσελίδα του Τμήματος. Εκδίδει επίσης την Επιστημονική Επετηρίδα «Εγνατία», της οποίας κυκλοφόρησαν δεκαπέντε τόμοι (1989, 1990, 1991-92, 1993-94, 1995-2000, 2001-2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011) καθώς και ένα παράρτημα στη μνήμη Ε. Σκοπετέα.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Πρύτανης: Ι. Μυλόπουλος
Αντιπρύτανης: Σ. Κουίδου-Ανδρέου
Αντιπρύτανης: Δ. Λιάλιου
Αντιπρύτανης: Γ. Παντής

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Κοσμήτορας: Μ. Παπανικολάου

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΗΣ

Τμήμα Φιλολογίας:	Ι.. Τζιφόπουλος
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας:	Κ. Κωτσάκης
Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής:	Δ. Μαυροσούφης
Τμήμα Ψυχολογίας:	Αρ. Στογιαννίδου
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας:	Γ. Καλογεράς
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας:	Μ. Μακροπούλου-Παπάκη
Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας:	Κ. Ευαγγέλου
Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας:	Αθ. Σιούπη

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Ιστοσελίδα του Τμήματος: <http://www.hist.auth.gr>

1. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Πρόεδρος:	Κ. Κωτσάκης (τηλ. 99.7245)
Γραμματέας:	Β. Χαχοπούλου (τηλ. 99.8780)
Προσωπικό Γραμματείας:	Κτίριο Διοίκησης, 2 ^{ος} όροφος, γρ. 208, 209, FAX: 99.5222
Διοικητικά-Μεταπτυχιακά:	Α. Αλματζή (τηλ. 99.5224)
Φοιτητικά θέματα:	Ε. Βούλγαρη (τηλ. 99.5221) Χ. Καραπάλης (τηλ. 99.5225) Κ. Τσονάκα (τηλ. 99.5226)

2. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΜΕΩΝ

Τομέας Αρχαιολογίας

Διευθυντής: Α. Σέμογλου, Αναπληρωτής Καθηγητής, γρ. 314, τηλ. 99.7275

- Γ. Αναγνώστου, ΠΕ Διοικητικού, Γραμματεία Τομέα, αίθ. 301, τηλ. 99.7278
- Ι. Βασιλειάδου, ΠΕ Αρχαιολόγος, Βιβλιοθήκη Τομέων Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, αίθ. 301, τηλ. 99.7447
- Κ. Βαστέλη, ΕΕΔΙΠ ΙΙ, Βιβλιοθήκη Τομέων Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, αίθ. 302, τηλ. 99.7211
- Μ. Ιατρού, ΕΤΕΠ, Τομέας Αρχαιολογίας, Ανασκαφή Δίου, τηλ. 23510-53949
- Ν. Καζακίδη, ΠΕ Διοικητικού, Μουσείο Εκμαγείων, τηλ. 99.7210
- Χ. Καλλίνη, ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, Βιβλιοθήκη Τομέων Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, αίθ. 301, τηλ. 99.7202
- Α. Κυριάκου, ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, Βιβλιοθήκη Τομέων Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης (Σε απόσπαση στο πολιτικό Γραφείο της Ευρωβουλευτού Καθ. Χ. Παλιαδέλη)
- Γ. Μιλτσακάκης, ΕΤΕΠ, Βιβλιοθήκη Τομέων Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, αίθ. 301, τηλ. 99.7280
- Ε. Μπενάκη, ΠΕ Βιβλιοθηκονόμων, Βιβλιοθήκη Τομέων Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, αίθ. 302, τηλ. 99.7211
- Μ. Νταγιούκλα, ΤΕ Βιβλιοθηκονόμων, Βιβλιοθήκη Τομέων Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, αίθ. 301, τηλ. 99.7298
- Φ. Σιδερά, ΕΤΕΠ, Βιβλιοθήκη Τομέων Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης, αίθ. 301, τηλ. 99.7202

Τομέας Ιστορίας της Τέχνης

Διευθυντής: Α. Κωτίδης, Καθηγητής, γρ. 313, τηλ. 99.7235

Μ. Σωφρονίδου, ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, Γραμματεία Τομέα, αιθ. 301, τηλ. 99.7212

Τομέας Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής, Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας

Διευθυντής: Π. Νίγδελης, Καθηγητής, γρ. 422, τηλ. 99.7207

Ε. Ασημακοπούλου, ΕΤΕΠ, Γραμματεία Τομέα, γρ. 405, τηλ. 99.7218

Δ. Δαλόγλου, ΔΕ Διοικητικού-Οικονομικού, Βιβλιοθήκη Βυζαντινής Ιστορίας,

αιθ. 406, τηλ. 99.7247

Φ. Τολούδη, ΠΕ Βιβλιοθηκονόμων, Βιβλιοθήκη Βυζαντινής Ιστορίας, αιθ. 406, τηλ. 99.7440

Τομέας Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Διευθυντής: Α. Σφήκας, Αναπληρωτής Καθηγητής, αιθ. 401, τηλ. 99.7517

Μ. Ζαμπελάκη, ΕΤΕΠ, Γραμματεία Τομέα, αιθ. 401, τηλ. 99.7258

Δ. Αθανασιάδου, Υπάλληλος Γραφείου, Βιβλιοθήκη Νεότερης Ιστορίας, αιθ. 401, τηλ. 99.7183

Ι. Καμανά, Υπάλληλος Γραφείου, Βιβλιοθήκη Νεότερης Ιστορίας, αιθ. 401, τηλ. 99.7183

Α. Τζιντζιόβα, ΕΕΔΙΠ ΙΙ, Βιβλιοθήκη Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας,

αιθ. 104 ΠΚ, τηλ. 99.7288

3. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Πρόεδρος: Κ. Κωτσάκης

Διευθυντές: Α. Κωτίδης, Α. Σέμογλου, Π. Νίγδελης, Αθ. Σφήκας

Μέλη: Ι. Ακαμάτης, Στ. Ανδρέου, Ν. Γιαννακόπουλος, Α. Γκουτζιουκώστας, Αγγ. Δεληκάρη, Ν. Ευστρατίου, Β. Κάλφογλου-Καλοτεράκη, Φ. Κοτζαγεώργης, Γ. Λεβενιώτης, Ε. Μανακίδου, Ε. Μαντά, Ι. Μουρέλος, Α. Μουστάκα, Α. Μπακαλάκη, Π. Νίγδελης, Μ. Παϊσίδου, Μ. Παπανικολάου, Δ. Παπασταματίου, Σ. Πινγιάτογλου, Ν. Πούλου, Μπ. Σμιτ-Δούνα, Θ. Στεφανίδου-Τιβερίου, Αθ. Σφήκας, Αν. Τάντσης, Μ. Τιβέριος, Π. Τσέλεκας, Π. Φάκλαρης, Λουκ. Χασιώτης, Ε. Χατζηαντωνίου.

Εκπρόσωποι ΕΤΕΠ (2):

Τακτικοί: Μ. Ζαμπελάκη, Φ. Σιδερά

Αναπληρωματικοί: Ε. Ασημακοπούλου, Γ. Μιλτσακάκης

Εκπρόσωποι μεταπτυχιακών φοιτητών (1)

Εκπρόσωποι προπτυχιακών φοιτητών (1)

4. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Τομέας Αρχαιολογίας

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1.	Ακαμάτης Ιωάννης της Κλασικής Αρχαιολογίας	312	99.7284
2.	Ανδρέου Στέλιος της Προϊστορικής Αρχαιολογίας	304	99.7294
3.	Βουτυράς Εμμανουήλ της Κλασικής Αρχαιολογίας	303	99.7185
4.	Ευστρατίου Νίκος της Προϊστορικής Αρχαιολογίας	304	99.7276
5.	Κωτσάκης Κώστας της Προϊστορικής Αρχαιολογίας	12 ΠΚ	99.7245
6.	Μέντζος Αριστοτέλης της Βυζαντινής Αρχαιολογίας	314	99.7197
7.	Μουστάκα Αλίκη της Κλασικής Αρχαιολογίας	303	99.7265
8.	Πινγιάτογλου Σεμέλη της Κλασικής Αρχαιολογίας	302	99.7186
9.	Σαατσόγλου-Παλιαδέλη Χρυσούλα της Κλασικής Αρχαιολογίας*	302	99.7196
10.	Σμιτ-Δούνα Μπάρμπαρα της Κλασικής Αρχαιολογίας	302	99.7215
11.	Στεφανίδου-Τιβερίου Θεοδοσία της Κλασικής Αρχαιολογίας	303	99.7264
12.	Τιβέριος Μιχάλης της Κλασικής Αρχαιολογίας	311	99.7251

* Αναστολή καθηκόντων λόγω βουλευτικής ιδιότητας

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1.	Σέμογλου Αθανάσιος της Βυζαντινής Αρχαιολογίας	314	99.7275
2.	Φάκλαρης Παναγιώτης της Κλασικής Αρχαιολογίας	314	99.7236

ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1.	Βαλαμώτη Σουλτάνα-Μαρία της Προϊστορικής Αρχαιολογίας	304	99.7310
2.	Μανακίδου Ελένη της Κλασικής Αρχαιολογίας	314	99.7279
3.	Παϊσίδου Μελίνα της Βυζαντινής Αρχαιολογίας	301B	99.7127
4.	Πούλου-Παπαδημητρίου Ναταλία της Βυζαντινής Αρχαιολογίας	301B	99.7273

ΛΕΚΤΟΡΕΣ

1.	Παπαγιάννη Ελένη της Κλασικής Αρχαιολογίας (υπό διορισμό)	311	99.7493
2.	Τάντσης Αναστάσιος της Βυζαντινής Αρχαιολογίας	301A	99.5488
3.	Τριανταφύλλου Σεβαστή της Προϊστορικής Αρχαιολογίας	301A	99.7300
4.	Τσέλεκας Παναγιώτης της Κλασικής Αρχαιολογίας	311	99.7208

**Τομέας Ιστορίας της Τέχνης
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ**

1.	Κωτίδης Αντώνης της Ιστορίας της Μεσαιωνικής και Νεότερης Τέχνης της Δύσης	313	99.7235
3.	Παπανικολάου Μιλτιάδης της Ιστορίας της Μεσαιωνικής και Νεότερης Τέχνης της Δύσης	31133	99.7221

**Τομέας Αρχαίας Ελληνικής και Ρωμαϊκής, Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ**

1.	Νίγδελης Παντελής της Αρχαίας Ιστορίας	422	99.7207
----	--	-----	---------

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1.	Κατσώνη Πολύμνια της Βυζαντινής Ιστορίας	409A	99.7991
----	--	------	---------

ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1.	Γιαννακόπουλος Νίκος της Αρχαίας Ιστορίας	422	99.7981
2.	Γκουτζιουκώστας Ανδρέας της Βυζαντινής Ιστορίας-εσμών	406	99.7982
3.	Μπαντάουϊ Χασάν της Μεσαιωνικής Ιστορίας του Αραβοϊσλαμικού Κόσμου	403	99.7205
4.	Ξυδόπουλος Ιωάννης της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας	411	99.7184
5.	Τούντα Ελένη της Μεσαιωνικής Ιστορίας της Δύσης	409	99.7267

ΛΕΚΤΟΡΕΣ

1.	Δεληκάρη Αγγελική της Ιστορίας των Σλαβικών Λαών	412	99.7286
2.	Κάλφολου-Καλοτεράκη Βασιλική της Αρχαίας Ιστορίας	202	99.7188
3.	Λεβενιώτης Γεώργιος της Βυζαντινής Ιστορίας	408	99.7655
4.	Χατζηαντωνίου Ελισάβετ της Βυζαντινής Ιστορίας	408	99.7333

ΒΟΗΘΟΙ

1.	Εμμανουήλ-Κορρέ Ελπίδα της Βυζαντινής Ιστορίας	405	99.7171
----	--	-----	---------

**Τομέας Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ**

1.	Γούναρης Βασίλειος της Ιστορίας των Νεοτέρων Χρόνων	401	99.7470
2.	Μουρέλος Ιωάννης της Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας	401	99.7255

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1.	Σφέτας Σπυρίδων της Νεότερης και Σύγχρονης Βαλκανικής Ιστορίας	401	99.7225
2.	Σφήκας Αθανάσιος της Διεθνούς και Ελληνικής Ιστορίας του 20 ^{ου} αι.	401	99.7517

ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1.	Κοτζαγεώργης Φωκίων της Ιστορίας της Νεότερης Ελλάδας	401	99.7206
2.	Μιχαηλίδης Ιάκωβος της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας	401	99.7973
3.	Μπακαλάκη Αλεξάνδρα της Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας	104 (ΠΚ.- Σπ.Λ.)	99.7288
5.	Χασιώτης Λουκιανός της Ιστορίας των Νεοτέρων Χρόνων	401	99.7449

ΛΕΚΤΟΡΕΣ

1.	Μαντά Ελευθερία της Ιστορίας της Νεότερης Ελλάδας	401	99.7500
2.	Παπασταματίου Δημήτρης της Ιστορίας της Νεότερης Ελλάδας	401	99.7481

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

1.	Αποστολόπουλος Βασίλειος της Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας	104 (ΠΚ.- Σπ.Λ.)	99.7178

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2012-2013

Χειμερινό εξάμηνο:

Βουτυράς, Εμμ.
Γούναρης, Β.
Κατσώνη, Π.
Μέντζος, Α.
Μπαντάουϊ, Χ.
Ξυδόπουλος, Ι.

Εαρινό εξάμηνο:

Βουτυράς, Εμμ.
Κατσώνη, Π.
Μπαντάουϊ, Χ.
Ξυδόπουλος, Ι.
Σφέτας, Σ.
Τούντα, Ε.
Τριανταφύλλου Σ.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ (αίθουσα 410 ΝΚ, τηλ. 99.7392-4)

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: Ελευθερία Μαντά

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. Σπουδαστήριο Κλασικής Φιλολογίας και Αρχαίας Ιστορίας (Τομέας Κλασικών Σπουδών, Τμήμα Φιλολογίας)

Θέση: Αίθουσα 201 – 2^{ος} όροφος νέου κτιρίου Φιλοσοφικής Σχολής,
e-mail: classicslibrary@lit.auth.gr

Περιεχόμενο: 35.000 τόμοι, ελληνικά & ξενόγλωσσα περιοδικά, σπάνιες εκδόσεις.

Δανειστική: ΝΑΙ

Φωτοτύπηση: ΝΑΙ υπό όρους

Διαδίκτυο: ΝΑΙ

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα-Παρασκευή 08.30-20.00.

Τηλέφωνο: 2310-99.7049

Πληροφορίες: Κ. Βίλδου, Ε. Πρεμέτης

2. Σπουδαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Θέση: Αίθουσα 301 – 3^{ος} όροφος νέου κτιρίου Φιλοσοφικής Σχολής

Περιεχόμενο: 33.000 τόμοι, 300 περίπου σειρές ελληνικών & ξενόγλωσσων περιοδικών.

Δανειστική: ΝΑΙ υπό όρους

Φωτοτύπηση: ΝΑΙ υπό όρους

Διαδίκτυο: ΝΑΙ

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα-Παρασκευή 09.00-19.30.

Τηλέφωνο: 2310-99.7280

Πληροφορίες: Γ. Μιλτσακάκης

3. Σπουδαστήριο Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας

Θέση: Αίθουσα 401 – 4^{ος} όροφος νέου κτιρίου Φιλοσοφικής Σχολής

Περιεχόμενο: 18.500 τόμοι, 200 περίπου σειρές ελληνικών & ξενόγλωσσων περιοδικών.

Δανειστική: ΝΑΙ υπό όρους

Φωτοτύπηση: ΝΑΙ υπό όρους

Διαδίκτυο: ΝΑΙ

Ώρες λειτουργίας: 08:30 – 17:00

Τηλέφωνο: 2310-99.7183

Πληροφορίες: Ι. Καμανά

4. Σπουδαστήριο Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Θέση: Αίθουσα 104-105 – 1^{ος} όροφος παλαιού κτιρίου Φιλοσοφικής Σχολής

Περιεχόμενο: βιβλιοθήκη Ν. Πολίτη και Σ. Κυριακίδη – σειρά φυλλαδίων λαογραφικού περιεχομένου – τόμοι και σειρές περιοδικών

Δανειστική: ΝΑΙ υπό όρους

Φωτοτύπηση: ΝΑΙ υπό όρους

Διαδίκτυο: ΝΑΙ

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα, Παρασκευή 09.00-15.00, Τρίτη-Τετάρτη-Πέμπτη 09.00-19.00

Τηλέφωνο: 2310-99.7288

Πληροφορίες: Α. Τζιντζιόβα

5. Σπουδαστήριο Βυζαντινής και Μεσαιωνικής Ιστορίας

Θέση: Αίθουσα 406-407 – 4^{ος} όροφος νέου κτιρίου Φιλοσοφικής Σχολής

Περιεχόμενο: 8.000 τόμοι, 95 σειρές ελληνικών & ξενόγλωσσων περιοδικών.

Δανειστική: ΝΑΙ υπό όρους

Φωτοτύπηση: ΝΑΙ υπό όρους

Διαδίκτυο: ΝΑΙ

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα- Παρασκευή 09.00-19.00.

Τηλέφωνο: 2310-99.7247/7440

Πληροφορίες: Φ. Τολουδη, Δ. Δαλόγλου

6. Μουσείο Εκμαγείων

Θέση: Υπόγειο νέου κτιρίου Φιλοσοφικής Σχολής

Περιεχόμενο: Τα περίπου 700 εκμαγεία αρχαίων έργων τέχνης προσφέρουν στους φοιτητές μας την ευκαιρία να προσεγγίσουν ορισμένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά μνημεία κυρίως της αρχαίας γλυπτικής. Τα πρωτότυπά τους χρονολογούνται από τη μινωική έως την βυζαντινή εποχή και φυλάσσονται σήμερα σε πολλά ελληνικά και ευρωπαϊκά μουσεία. Ανάμεσά τους ξεχωριστή θέση κατέχουν ορισμένα μεγάλης σημασίας εκμαγεία, όπως αυτά του κολοσσαίου κούρου του Σουνίου, των εναέτιων συνθέσεων του ναού του Διός στην Ολυμπία, ανάγλυφων πλακών από τη ζωφόρο του Παρθενώνα και το τόξο του Γαλέριου στη Θεσσαλονίκη, αλλά και τα γαλβανοπλαστικά αντίγραφα μινωικών και μυκηναϊκών έργων τέχνης. Το Μουσείο διαθέτει επίσης μία αξιόλογη συλλογή πρωτότυπων έργων της αρχαιότητας, η οποία αριθμεί πάνω από 2.000 πήλινα αγγεία, έργα μικροτεχνίας και νομίσματα από τη γεωμετρική έως και τη βυζαντινή

περίοδο, ορισμένα από τα οποία είναι ενδεικτικά για το χώρο της Μακεδονίας, όπως τα ευρήματα από τις ανασκαφές του καθηγητή Κ. Ρωμαίου στο Καραμπουρνάκι και τη Σίνδο και από την επιφανειακή έρευνα του D. H. French. Το εργαστήριο, όπως και τα φωτογραφικά αρχεία του Μουσείου με πάνω από 7.000 φωτογραφίες, εξυπηρετούν τομείς της έρευνας μεταπτυχιακών φοιτητών, υποψήφιων διδασκάλων και ερευνητών, αλλά και δράσεις των φοιτητών του Τμήματος στο πλαίσιο της πρακτικής τους άσκησης. Η λειτουργία και οι δραστηριότητες του Μουσείου στους εκθεσιακούς χώρους και το μικρό του αμφιθέατρο έχουν σκοπό κυρίως ερευνητικό και εκπαιδευτικό με την οργάνωση ξεναγήσεων για φοιτητές. Ταυτόχρονα όμως απευθύνονται και στο ευρύτερο κοινό με την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και ξεναγήσεων για το ενήλικο κοινό.

Ώρες λειτουργίας: Τρίτη, Τετάρτη, Παρασκευή 09.00-14.00 (Αίθουσα Α), Δευτέρα, Πέμπτη 09.00-14.00 (Αίθουσα Β)

Τηλέφωνο: 2310-99.7210/7301

Πληροφορίες: Ν.Καζακίδη

7. Λαογραφικό Μουσείο & Αρχείο

Θέση: Αίθουσα 8 παλαιού κτιρίου Φιλοσοφικής Σχολής.

Περιεχόμενο: Μόνιμη έκθεση των συλλογών του Λαογραφικού Μουσείου και του Αρχείου «Τα πολύτιμα της παράδοσης, μια πολύτιμη παράδοση». Η έκθεση, που εγκαινιάστηκε τον Ιούνιο του 2010 στον ειδικά ανακαινισμένο χώρο, περιλαμβάνει το σύνολο των συλλογών του μουσείου: κεραμική, ξυλόγλυπτα, μεταλλοτεχνία, τοπικές φορεσιές, κεντήματα, υφαντά, εργαλεία, σκεύη, σπάνια αντικείμενα μικροτεχνίας και χειροτεχνίας. Στο Μουσείο, στο οποίο έχει διαμορφωθεί και ειδικά εξοπλισμένος χώρος για τη διενέργεια σεμιναρίων και φροντιστηριακών μαθημάτων, στεγάζεται και εκτίθεται σπάνιο αρχαιολογικό υλικό (φωτογραφίες, έγγραφα, χειρόγραφα, έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, φιγούρες του θεάτρου σκιών, αλλά και αντικείμενα και έπιπλα που σχετίζονται με την ιστορία του συγκεκριμένου μουσείου και με την ιστορία του Α.Π.Θ.), ενώ στο Σπουδαστήριο Λαογραφίας (αίθ. 104-104 ΠΚ της Φιλοσοφικής) εκτίθεται και μια μικρή συλλογή μουσικών οργάνων. Το Μουσείο είναι ανοικτό στο κοινό, τους σπουδαστές και τους ερευνητές. (Πληροφορίες για την οργάνωση ξεναγήσεων για ομάδες επισκεπτών, καθώς και για το τακτό ωράριο λειτουργίας της περιόδου 2010-2011 στο Σπουδαστήριο Λαογραφίας).

Τηλέφωνο: 2310-99.7899, 99.7288

Πληροφορίες: Α. Τζιντζιόβα

8. Ιστορικό Αρχείο

Θέση: Αίθουσα 401 – 4^{ος} όροφος νέου κτιρίου Φιλοσοφικής Σχολής.

Περιεχόμενο: Πρωτότυπα ιστορικά έγγραφα, φωτοαντίγραφα εγγράφων ή χειρογράφων, εφημερίδες, ιστορικοί χάρτες, μικροφίλμ, σπάνια έντυπα διαφόρων αρχείων και βιβλιοθηκών σχετικά με τη Νεότερη και τη Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία.

Τηλέφωνο: 2310-99.7500

Πληροφορίες: Ε. Μαντά.

9. Αρχαιοβοτανική συλλογή

Θέση: Αίθουσα 12 παλαιού κτιρίου Φιλοσοφικής Σχολής

Περιεχόμενο: Η μοναδική συγκριτική συλλογή στη Βόρεια Ελλάδα περιλαμβάνει περισσότερα από 6000 είδη σπόρων εξημερωμένων και άγριων φυτών από την Ελλάδα, τα Βαλκάνια και την Ανατολία, καταλογραφημένων κατά Flora Europaea και Flora of Turkey. Η συλλογή είναι απαραίτητη για την ανάλυση αρχαιοβοτανικών καταλοίπων από ανασκαφές και είναι ανοιχτή σε ερευνητές και μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Τηλέφωνο: 2310-997179

Πληροφορίες: Σ. Βαλαμώτη

10. Αρχαιοζωολογική συλλογή

Θέση: Αίθουσα 12 παλαιού κτιρίου Φιλοσοφικής Σχολής

Περιεχόμενο: Συγκριτική συλλογή οστών ζώων. Περιλαμβάνει σκελετούς των βασικών εξημερωμένων και άγριων ειδών με αρχαιολογικό ενδοαφέρον. Η συλλογή είναι ανοιχτή σε ερευνητές και μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Τηλέφωνο: 2310-997179

Πληροφορίες: Σ. Τριανταφύλλου

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Students' Internship of the Department of History and Archaeology

Χρηματοδότηση: ΕΣΠΑ 2007-2013. Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και Ελληνικό Δημόσιο μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση.

Ημερομηνία Έναρξης: 01/10/2010

Ημερομηνία Λήξης: 31/10/2015 (παράταση)

Επιστημονικά Υπεύθυνος: Εμμανουήλ Βουτυράς

Υποστήριξη γραφείου ΠΑ: Ματίνα Γκείβανίδου

Αριθμός φοιτητών για τα τρία έτη:135.

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας έχει συμπεριλάβει την Πρακτική Άσκηση των φοιτητών στο πρόγραμμα σπουδών του ως απαραίτητο συμπλήρωμα της θεωρητικής κατάρτισης των φοιτητών. Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών του Τμήματός μας εντάσσεται στο πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2007-2013 και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση.

Κύρια αντικείμενα Πρακτικής Άσκησης:

1.Κλασική, Προϊστορική και Βυζαντινή Αρχαιολογία: Άσκηση σε ανασκαφές, επιφανειακές αρχαιολογικές έρευνες και μουσεία (εργασία πεδίου, ηλεκτρονική καταγραφή ευρημάτων με παράλληλη ταξινόμηση και αρχειοθέτησή τους, συγκόλληση, συντήρηση, φωτογράφιση και σχεδίαση ευρημάτων).

2. Ιστορία της Μεσαιωνικής και Νεότερης Τέχνης/ Μουσειολογία: Άσκηση σε μουσεία, πινακοθήκες και συλλογές έργων τέχνης (ταξινόμηση υλικού, άσκηση στη χρήση τεχνικού εξοπλισμού των μουσείων, συμμετοχή στη διοργάνωση περιοδικών εκθέσεων).

3.Αρχαία Ιστορία, Επιγραφική: Άσκηση σε μουσεία (φωτογράφιση, καταγραφή, μεταγραφή και αποκατάσταση των επιγραφών).

4. Βυζαντινή και Μεσαιωνική Ιστορία: Άσκηση σε βιβλιοθήκες και ιστορικά αρχεία, δημόσια και ιδιωτικά (ταξινόμηση αρχειακών συλλογών, ληματογράφηση και καταγραφή των εγγράφων).

5.Λαογραφία και Κοινωνική Ανθρωπολογία: Άσκηση σε λαογραφικές συλλογές και στην επιτόπια λαογραφική έρευνα (καταγραφή και αποδελτίωση λαογραφικού υλικού).

6.Ιστορία Νεότερων Χρόνων: Άσκηση σε βιβλιοθήκες και ιστορικά αρχεία, δημόσια και ιδιωτικά (ταξινόμηση αρχειακών συλλογών, ληματογράφηση και καταγραφή των εγγράφων).

Η διάρκεια του προγράμματος της Πρακτικής Άσκησης έχει παραταθεί έως τις 31/10/2015. Κατά την περίοδο της παράτασης προβλέπεται η συμμετοχή 135 φοιτητών.

Η Πρακτική Άσκηση πραγματοποιείται σε συνεργασία με φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, υπό την εποπτεία των Καθηγητών και Λεκτόρων του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και διαρκεί ένα μήνα για κάθε φοιτητή, με οκτάωρο ημερήσιο ωράριο. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν μόνο οι προπτυχιακοί φοιτητές. Η συμμετοχή των φοιτητών στο Πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας θα αναγνωρίζεται ως μάθημα επιλογής με κωδικό AAA312 ή AAA313 (για τις ανασκαφές) και θα πιστώνεται με έξι μονάδες ECTS. Επομένως οι φοιτητές, οι οποίοι θα επιλέγονται σε κάθε εξάμηνο για να συμμετέχουν στην Πρακτική Άσκηση, θα πρέπει να συμπεριλάβουν στη δήλωση των μαθημάτων τον κωδικό AAA312 ή AAA313.

Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας έχουν όλοι οι φοιτητές, οι οποίοι:

Α) έχουν συμπληρώσει το 4ο εξάμηνο σπουδών.

Β) έχουν εξεταστεί επιτυχώς στα υποχρεωτικά μαθήματα (Υ) του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

Γ) συμμετέχουν κατά το τρέχον εξάμηνο, στο οποίο πραγματοποιείται η Πρακτική Άσκηση, ή έχουν συμμετάσχει κατά τη διάρκεια των δύο προηγούμενων εξαμήνων σε ένα φροντιστηριακό μάθημα που παρέχει τη δυνατότητα Πρακτικής Άσκησης.

Οι φοιτητές που θα επιλέγονται θα πρέπει να πληρούν όλες τις παραπάνω προϋποθέσεις (αιτήσεις, οι οποίες δεν πληρούν τις παραπάνω προϋποθέσεις δεν θα γίνονται δεκτές). Το γραφείο της Πρακτικής Άσκησης θα ενημερώνει τους φοιτητές για τα φροντιστηριακά μαθήματα, τα οποία παρέχουν τη δυνατότητα Πρακτικής Άσκησης, καθώς και πόσες είναι οι διαθέσιμες θέσεις.

Για περισσότερες πληροφορίες

Ματίνα Γκειβανίδου

Υποστήριξη Γραφείου Πρακτικής Άσκησης

Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας

τρίτος όροφος, γρ. 303 (ημιώροφος)

Τηλ. 2310997292

Ειδικά για την πρακτική άσκηση των φοιτητών που ακολουθούν την αρχαιολογική κατεύθυνση, προβλέπονται θέσεις στις πανεπιστημιακές ανασκαφές και στις ανασκαφές που διευθύνονται από Καθηγητές ή στις οποίες συμμετέχουν Καθηγητές και λέκτορες του Τμήματος. Η ανασκαφική πρακτική άσκηση συνδέεται με το μάθημα του σχεδίου (ΑΑΑ 313). Σχετικές ανακοινώσεις για θέσεις πρακτικής άσκησης εκδίδονται έξω από τα Σπουδαστήρια του Τμήματος.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ – ΕΠΙΤΟΠΙΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

Προϊστορική Αρχαιολογία

- Αρχοντικό Γιαννιτών (Α. Παπαευθυμίου-Παπανθίμου)
- ΒΔ περιοχή Γρεβενών – επιφανειακή έρευνα (Ν. Ευστρατίου)
- Δισπηλιό, Λιμναίος Οικισμός (Γ. Χ. Χουρμουζιάδης)
- Ντικιλί Τας, Καβάλα (Σ. Βαλαμώτη)
- Ούριακος Λήμνου (Ν. Ευστρατίου)
- Παλιάμπελα, Κολινδρού (Κ. Κωτσάκης)
- Πετράς, Σητείας – (Σ. Τριανταφύλλου)
- Ρουδιάς, Κύπρος (Ν. Ευστρατίου)
- Τούμπα Θεσσαλονίκης (Σ. Ανδρέου)

Κλασική Αρχαιολογία

- Βεργίνα (Σ. Δρούγου, Χ. Σαατσόγλου- Παλιαδέλη, Π. Φάκλαρης)
- Δίον (Δ. Παντερμαλής, Σ. Πινγιάτογλου, Ε. Παπαγιάννη)
- Καραμπουρνάκι Θεσσαλονίκης (Μ. Τιβέριος, Ε. Μανακίδου)
- Καστρί Γρεβενών (Σ. Δρούγου)
- Ναυπακτία, Ιερό Ποσειδώνος (;) αρχαίο «Μολύκρειο» (Α. Μουστάκα)
- Ολυμπία, Ιερό χθονίας θεότητας (;) βορείως του Κρονίου (Α. Μουστάκα)
- Πέλλα (Ι. Ακαμάτης)

Βυζαντινή Αρχαιολογία

- Δίον (Α. Μέντζος)
- Κρήτη, Ηράκλειο, Αγ. Πέτρος Δομινικανών (Ν. Πούλου-Παπαδημητρίου)
- Κρήτη, Περιοχή Μόχλου (Ν. Πούλου-Παπαδημητρίου)
- Λέχαιο, Πελοπόννησος (Ν. Πούλου- Παπαδημητρίου)
- Φίλιπποι (Α. Μέντζος, Α. Σέμογλου, Ν. Πούλου- Παπαδημητρίου, Μ. Παϊσίδου, Α. Τάντσης)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ERASMUS ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΑ ΜΕ ΤΟ ΤΜΗΜΑ 2013-2014

Στη στήλη «επίπεδα» όπου f= first cycle(προπτυχιακό) s= second cycle (μεταπτυχιακό) t=third cycle (διδακτορικό). Οι μήνες που αναφέρονται στη στήλη «διάρκεια» είναι ανά φοιτητή.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ	ΦΟΙΤΗΤΕΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΕΠΙΠΕΔΑ
Université Charles de Gaulle - Lille III	F LILLE03	Akamatis, I.	2	6	FS
Sofiiski Universitet 'Sveti Kliment Ohridski'	BG SOFIA06	Akamatis, I.	1	6	F
Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg	D HALLE01	Akamatis, I.	1	6	F
Uniwersytet Jagielloński	PL KRAKOW01	Akamatis, I.	2	5	FST
Eberhard Karls Universität Tübingen	D TUBINGE01	Akamatis, I.	2	10	FT
Universitatea 'Alexandru Ioan Cuza'	RO IASI02	Andreou, S.	2	6	FST
Ege Üniversitesi	TR IZMIR02	Andreou, S.	1	6	FST
University of Sheffield	UK SHEFFIE01	Andreou, S.	4	6	FST
Universitat Autònoma de Barcelona	E BARCELO02	Andreou, S.	2	6	FST
Freie Universität Berlin	D BERLIN01	Douna-Smit, B.	4	5	F
Universität Trier	D TRIER01	Douna-Smit, B.	2	10	FS
Università degli Studi 'Ca' Foscari' di Venezia	I VENEZIA01	Efstratiou, N.	3	6	FS
Universidad de Oviedo	E OVIEDO01	Hassiotis, L.	1	9	F
Universidad de Zaragoza	E ZARAGOZ01	Hassiotis, L.	1	9	FST
Université François Rabelais (Tours)	F TOURS01	Hassiotis, L.	1	9	F
Universität Trier	D TRIER01	Kalfoglou, W.	5	6	F
Uniwersytet Im. Adama Mickiewicza	PL POZNAN01	Kotsakis, K.	2	3	FST
Univerza v Ljubljani	SI LJUBLJA01	Kotsakis, K.	3	3	F
Anadolu Üniversitesi	TR ESKISEH01	Kotsakis, K.	1	5	FST
Universität Basel	CH BASEL01	Kotzageorgis, Ph.	1	10	F
Ege Üniversitesi	TR IZMIR02	Kotzageorgis Ph.	1	6	FST
Università Tà Malta	MT MALTA01	Kotzageorgis Ph.	2	5	F
Univerzita Karlova v Praze	CZ PRAHA07	Delikari, A.	2	5	FS
Università degli Studi di Bologna 'Alma Mater Studiorum'	I BOLOGNA01	Mentzos, A.	2	3	FST
Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne	F PARIS001	Missiou, D.	2	5	FS
Universidad de Valladolid	E VALLADO01	L. Hassiotis	1	6	FS
Universität zu Köln	D KOLN01	Nigdelis, P.	2	10	F
Sveučilište u Rijeci	HR RIJEKA01	Semoglou, A.	1	5	F
Uniwersytet Kardynala Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	PL WARSZAW07	Semoglou, A.	1	6	F
Uniwersytet Kardynala Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	PL WARSZAW07	Semoglou, A.	1	6	F
Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule Aachen	D AACHEN01	Sfetas, S.	2	6	F
Università degli Studi di Pisa	I PISA01	Sfika, A.	1	10	F
Università degli Studi Roma Tre	I ROMA16	Sfika, A.	1	6	F
Università degli Studi 'Ca' Foscari' di Venezia	I VENEZIA01	Sfika, A.	1	9	F
Università degli Studi di Bari	I BARI01	Skouteri, E.	1	6	S
Università degli Studi di Bari	I BARI01	Skouteri, E.	1	6	T
Università degli Studi di Bari	I BARI01	Skouteri, E.	1	6	F
Università degli Studi di Perugia	I PERUGIA01	Skouteri, E.	1	6	F
Università degli Studi di Cagliari	I CAGLIARI01	Skouteri, E.	1	6	F
Universidad Complutense de Madrid	E MADRID03	Skouteri, E.	1	6	S

Université Libre de Bruxelles	B BRUXELo4	Skouteri, E.	1	10	F
Universität zu Köln	D KOLNo1	Stefanidou-Tiveriou, Th.	2	6	F
EPHE - Ecole Pratique des Hautes Etudes	F PARISo54	Tiverios, M.	1	3	ST
Rijksuniversiteit Groningen	NL GRONINGo1	Valamoti, M.S.	2	5	FS
Georg-August-Universität Göttingen	D GOTTINGo1	Veligianni, Ch.	2	10	F
Istanbul Üniversitesi	TR ISTANBUo3	Veligianni, Ch.	1	5	T
Universitat Autònoma de Barcelona	E BARCELOo2	Voutiras, E.	2	6	FS
Universität Augsburg	D AUGSBURo1	Voutiras, E.	1	9	F
Georg-August-Universität Göttingen	D GOTTINGo1	Voutiras, E.	2	6	FST
Friedrich-Schiller-Universität Jena	D JENAo1	Voutiras, E.	2	5	FST
Johannes Gutenberg-Universität Mainz	D MAINZo1	Voutiras, E.	2	5	FST
Julius-Maximilians-Universität Würzburg	D WURZBURo1	Voutiras, E.	2	10	FST
Università degli Studi di Roma 'Tor Vergata'	I ROMAo2	Voutiras, E.	3	6	F
Università degli Studi di Perugia	I PERUGIAo1	Voutiras, E.	1	9	F
Università degli Studi di Firenze	I FIRENZEo1	Voutiras, E.	5	6	FS
Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne	F PARISo01	Voutiras, E.	2	6	FST
Université de Genève	CH GENEVEo1	Voutiras, E.	1	9	F
Ludwig-Maximilians-Universität München	D MUNCHENO1	Voutiras, E.	4	6	FST
Uludağ Üniversitesi	TR BURSAo1	Voutiras, E.	2	4	FS
University of Edinburgh	UK EDINBURo1	Voutiras, E.	1	9	FT
Albert-Ludwigs-Universität Freiburg im Breisgau	D FREIBURo1	Voutiras, E.	2	6	FST
Universidad de Alicante	E ALICANTo1	Voutiras, E.	1	9	F
Universidade de Coimbra	P COIMBRAo1	Voutiras, E.	1	9	F
Università degli Studi di Padova	I PADOVAo1	Voutiras, E.	1	9	FST
Université Paris Ouest Nanterre La Défense	F PARISo10	Voutiras, E.	2	4	ST
Università degli Studi della Basilicata	I POTENZAo1	Voutiras, E.	2	3	FST
Université de Provence - Aix-Marseille I	F MARSEILo1	Voutiras, E.	4	5	FST
Katholieke Universiteit Leuven	B LEUVENO1	Xydopoulos, I.	1	10	F

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής είναι μία υπηρεσία του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης που ως στόχο της έχει, μεταξύ άλλων, τη διευκόλυνση των σπουδών των φοιτητών σε κάθε επίπεδο. Γι' αυτόν το λόγο έχει αναπτύξει συγκεκριμένες δράσεις που αφορούν στην πληροφόρηση, τη συμβουλευτική και τον εθελοντισμό.

Μία από τις δράσεις της είναι το ΚΕ.ΣΥ.Ψ.Υ. (Κέντρο Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης) στο οποίο μπορούν να απευθυνθούν όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας προκειμένου να αντιμετωπίσουν προβλήματα που αφορούν σε σπουδές, άγχος, σεξουαλικά ζητήματα, οικογενειακά ζητήματα και εν γένει θέματα που αφορούν την ψυχολογία τους.

Ακόμη μια χρήσιμη υπηρεσία της είναι η τηλεφωνική γραμμή εξυπηρέτησης επί φοιτητικών ζητημάτων. Οι σπουδαστές μπορούν να καλούν στο τηλέφωνο 2310-991376 και να ενημερώνονται για ημερίδες, συνέδρια, προγράμματα μαθημάτων ή εξετάσεων, επιδόματα και για τη λειτουργία του Πανεπιστημιακού ιδρύματος. Η εξυπηρέτηση μπορεί να γίνει και μέσω e-mail στην ηλεκτρονική διεύθυνση fititikiline@ad.auth.gr

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής έχει αναπτύξει δίκτυο εθελοντών που προσφέρουν τις υπηρεσίες σου σε άτομα με αναπηρίες, σε αλλοδαπούς φοιτητές και σε φοιτητές με προβλήματα υγείας. Επίσης, σε συνεργασία με ευαγή ιδρύματα οι εθελοντές προσφέρουν υπηρεσίες σε ορφανά αγόρια και κορίτσια και σε άτομα με αναπηρίες.

Επικοινωνία:

- Τηλεφωνική γραμμή 2310-99.1376
- Τηλέφωνο και φαξ 2310-99.5360, 5386

e mail:

- ipaspala@gmail.com
- adourou@ad.auth.gr
- spiroskouzelis@gmail.com

ΑΡΓΙΕΣ

26 Οκτωβρίου

28 Οκτωβρίου

17 Νοεμβρίου

Από 24 Δεκεμβρίου ως 7 Ιανουαρίου

30 Ιανουαρίου

Από την Πέμπτη της Τυροφάγου ως και την επομένη της Καθαράς Δευτέρας

25 Μαρτίου

Από τη Μεγάλη Δευτέρα ως την Κυριακή του Θωμά

1 Μαΐου

Του Αγίου Πνεύματος

ΕΝΑΡΞΗ-ΛΗΞΗ ΕΞΑΜΗΝΩΝ

Έναρξη Χειμερινού Εξαμήνου: 30 Σεπτεμβρίου 2013

Λήξη Χειμερινού Εξαμήνου: 15 Ιανουαρίου 2014

Έναρξη Εαρινού Εξαμήνου: 17 Φεβρουαρίου 2014

Λήξη Εαρινού Εξαμήνου: 30 Μαΐου 2014

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ

Εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου 2013: 2 Σεπτεμβρίου 2013 έως 27 Σεπτεμβρίου 2013

Εξεταστική περίοδος Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2014: 23 Ιανουαρίου 2014 έως 14 Φεβρουαρίου 2014

Εξεταστική περίοδος Ιουνίου 2014: 10 Ιουνίου 2014 έως 30 Ιουνίου 2014

<http://sep4u.gr>

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

I. Γενικές πληροφορίες

1. Το νέο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ισχύει από το Πανεπιστημιακό έτος 2006-07 για τους φοιτητές που έχουν εισαχθεί από το Πανεπιστημιακό έτος 2006-07 και μετά.
2. Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας προσφέρει ένα Πτυχίο με δύο κατευθύνσεις: Α) Ιστορία και Β) Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης.
3. Οι σπουδές στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. διεξάγονται με το σύστημα των εξαμηνιαίων μαθημάτων. Το ακαδημαϊκό έτος διαρθρώνεται σε δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό.
4. Η ελάχιστη διάρκεια σπουδών είναι οκτώ (8) εξάμηνα.
5. Η ανώτατη διάρκεια φοίτησης στις προπτυχιακές σπουδές δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ελάχιστο αριθμό των οκτώ (8) εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του Πτυχίου του Τμήματος προσαυξανόμενο κατά 100%. Μετά το πέρας της ανώτατης διάρκειας φοίτησης ο φοιτητής θεωρείται ότι έχει απολέσει αυτοδικαίως τη φοιτητική ιδιότητα.
6. Οι φοιτητές/τριες έχουν το δικαίωμα να διακόψουν, με έγγραφη αίτησή τους στη Γραμματεία του Τμήματος, τις σπουδές τους για όσα εξάμηνα, συνεχόμενα ή μη, επιθυμούν, και πάντως όχι περισσότερα από τον ελάχιστο αριθμό των οκτώ (8) εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του Πτυχίου. Τα εξάμηνα αυτά δεν θα προσμετρώνται στην παραπάνω ανώτατη διάρκεια φοίτησης. Οι φοιτητές/τριες που διακόπτουν δεν έχουν τη φοιτητική ιδιότητα καθ' όλο το χρονικό διάστημα διακοπής των σπουδών τους.
7. Την ευθύνη της σύνταξης του ωρολόγιου προγράμματος κάθε εξαμήνου έχουν ο Πρόεδρος και η Γραμματεία του Τμήματος.
8. Με βάση τις απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος οι συνελεύσεις των Τομέων καθορίζουν τη διδακτέα ύλη και τον τρόπο διδασκαλίας των διαφόρων μαθημάτων.
9. Η διδασκαλία του Υποχρεωτικού (Υ) μαθήματος και του μαθήματος Υποχρεωτικού Ειδίκευσης (ΥΕΙΔ) είναι υποχρεωτική για τον αντίστοιχο Τομέα, τουλάχιστον κάθε δεύτερο εξάμηνο.
10. Το Τμήμα ορίζει έναν Σύμβουλο Σπουδών, ο οποίος δέχεται σε ακρόαση τουλάχιστον μία (1) ώρα την εβδομάδα τους φοιτητές που επιθυμούν να ενημερωθούν σχετικά με το σύστημα σπουδών ή να ζητήσουν οδηγίες για συγκεκριμένα προβλήματα των σπουδών τους.
11. Με την έναρξη των μαθημάτων κάθε εξαμήνου οι φοιτητές υποβάλλουν ηλεκτρονικά δήλωση με τα μαθήματα που προτίθενται να παρακολουθήσουν κατά το συγκεκριμένο εξάμηνο. Ο ελάχιστος αριθμός μαθημάτων που μπορεί να δηλώσει ο φοιτητής είναι πέντε (5) και ο μέγιστος οκτώ (8).
12. Επειδή ο αριθμός των φοιτητών στα Φροντιστήρια είναι περιορισμένος (βλέπε III. Οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών), οι φοιτητές, πριν από την έναρξη των μαθημάτων, δηλώνουν εγγράφως συμμετοχή στα μαθήματα αυτά πρώτα στους διδάσκοντες και μετά τα δηλώνουν ηλεκτρονικά. Και οι δύο δηλώσεις είναι υποχρεωτικές. Στα Φροντιστήρια εγγράφονται κατά προτεραιότητα φοιτητές του εβδόμου (7.) εξαμήνου και άνω και του ογδόου (8.) εξαμήνου και άνω.
13. Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών γίνεται με τον τρόπο που κρίνει προσφορότερο ο εκάστοτε διδάσκων του μαθήματος. Προκειμένου ωστόσο για Υποχρεωτικά μαθήματα (Υ) και Υποχρεωτικά μαθήματα Ειδίκευσης (ΥΕΙΔ) εκτός των Φροντιστηρίων, οι τυχόν εργασίες που προαιρετικά αναλαμβάνουν να εκπονήσουν οι φοιτητές δεν τους απαλλάσσουν από τις άλλες υποχρεώσεις τους στα συγκεκριμένα μαθήματα. Στα Φροντιστήρια είναι υποχρεωτική η συγγραφή αυτόνομης εργασίας επί συγκεκριμένου θέματος.
14. Η αξιολόγηση και βαθμολογία των φοιτητών σε κάθε μάθημα γίνεται στο τέλος του εξαμήνου με την ολοκλήρωση της διδασκαλίας του μαθήματος. Οι τελικές εξετάσεις σε κάθε μάθημα ολοκληρώνουν τον έλεγχο των γνώσεων και είναι γραπτές ή προφορικές. Η

γραφική εξέταση σε κάθε μάθημα διαρκεί τουλάχιστον δύο (2) ώρες μετά την εκφώνηση των θεμάτων και την παροχή εξηγήσεων από τον διδάσκοντα σε συγκεκριμένες ερωτήσεις των εξεταζομένων. Μετά την ολοκλήρωση της παροχής εξηγήσεων δεν επιτρέπεται η υποβολή πρόσθετων ερωτήσεων.

15. Όλοι οι φοιτητές που εξετάζονται γραπτώς ή προφορικά πρέπει να έχουν μαζί τους τη φοιτητική ταυτότητα για ενδεχόμενο έλεγχο τους από τους επιτηρητές.
16. Η οριστική αποτυχία σε ένα μάθημα συνεπάγεται την εκ νέου δήλωση και παρακολούθησή του σε επόμενο εξάμηνο, εκτός αν πρόκειται για μάθημα Υποχρεωτικό κατ' Επιλογήν (ΥΕ) ή Ελεύθερη Επιλογή (ΕΕ), οπότε μπορεί να επιλεγεί το ίδιο ή άλλο μάθημα.
17. Ο Κανονισμός Σπουδών μπορεί να αναθεωρηθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

II. Κωδικοποίηση και τεχνικοί όροι του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος

Γνωστικά Αντικείμενα: Χαρακτηρίζονται έτσι οι επιμέρους Επιστημονικοί Κλάδοι του Τμήματος (π.χ. Βυζαντινή Αρχαιολογία, Ιστορία της Χερσονήσου του Αίμου, Ιστορία Νεότερης Τέχνης κλπ.). Κάθε γνωστικό αντικείμενο κωδικοποιείται με τρεις αλφαβητικούς χαρακτήρες, από τους οποίους ο πρώτος δηλώνει το γενικότερο (Α = Αρχαιολογία, Ι = Ιστορία) ενώ οι δύο επόμενοι τον ειδικότερο κλάδο (π.χ. ΑΡΡ = Προϊστορική Αρχαιολογία).

Μάθημα: Μέρος ενός γνωστικού αντικείμενου. Το μάθημα κωδικοποιείται με τριψήφιο αριθμό. Το πρώτο ψηφίο δηλώνει το επίπεδο του μαθήματος: οι κωδικοί που αρχίζουν από 1 αναφέρονται σε εισαγωγικά μαθήματα (Υ), αυτοί από 6 σε μαθήματα ειδίκευσης των δύο κατευθύνσεων του Πτυχίου (ΥΕΙΔ) περιλαμβανομένων των φροντιστηριακών μαθημάτων (ΥΕΙΔΦ), ενώ αυτοί από 2, 3 ή 4 σε μαθήματα Υποχρεωτικά κατ' Επιλογήν (ΥΕ).

Διδακτική Μονάδα (ΔΜ): Μια διδακτική ώρα στη διάρκεια ενός εξαμήνου προσφέρει μια διδακτική μονάδα.³

Κατευθύνσεις Πτυχίου: Το Πτυχίο του Τμήματος έχει δύο κατευθύνσεις: α) ειδίκευση στην Ιστορία και β) ειδίκευση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης. Οι φοιτητές/τριες επιλέγουν την κατεύθυνση που θα ακολουθήσουν διαμορφώνοντας ανάλογα το πρόγραμμά τους.

Μονάδα ECTS: Διδακτική Μονάδα του Ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων. Μία μονάδα ECTS αντιπροσωπεύει 30 ώρες εργασίας του φοιτητή. Οι μονάδες ECTS, οι οποίες αποδίδονται στις κατηγορίες μαθημάτων, αντιστοιχούν στο σύνολο της εργασίας του φοιτητή για κάθε μάθημα εκάστης κατηγορίας και εξειδικεύονται κατωτέρω στην Οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών. Για τους φοιτητές που έχουν εγγραφεί πριν από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 αντιστοιχούν τριάντα μονάδες σε ένα εξάμηνο φοίτησης, ενώ 244 ή 243 μονάδες (ανάλογα με την κατεύθυνση Πτυχίου) αντιστοιχούν σε τέσσερα έτη σπουδών. Για τους φοιτητές που εγγράφηκαν από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 και μετά αντιστοιχούν 240 μονάδες σε τέσσερα έτη σπουδών και για τις δύο κατευθύνσεις.

III. Οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών

Η οργάνωση του προγράμματος προβλέπει πέντε κατηγορίες μαθημάτων.

- **Υποχρεωτικά (Υ).** Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει είκοσιένα (21) γενικά μαθήματα (63 ΔΜ, 84 ECTS), τζα οποία είναι υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές του Τμήματος και περιλαμβάνουν:
  - ένδεκα (11) εισαγωγικά μαθήματα: Ιστορίας, Αρχαιολογίας, Ιστορίας της Τέχνης, Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας
  - οκτώ (8) γλωσσικά μαθήματα: τρία (3) από την Αρχαία Ελληνική, ένα (1) από τη Λατινική, ένα (1) από τη Μεσαιωνική Ελληνική, τρία (3) από τη Νέα Ελληνική Φιλολογία
  - δύο (2) μαθήματα Παιδαγωγικών.
  - Τα μαθήματα αυτά αναλογούν στα πρώτα τρία εξάμηνα των σπουδών.
  - Οι φοιτητές των τριών (3) πρώτων εξαμήνων υποχρεούνται να δηλώσουν στην αρχή κάθε εξαμήνου μόνο τα υποχρεωτικά μαθήματα.
  - Η αποτυχία σε ένα ή περισσότερα από τα υποχρεωτικά μαθήματα δεν αποτελεί εμπόδιο για να προχωρήσει ο φοιτητής στην επιλογή μαθημάτων Ειδίκευσης

- (ΥΕΙΔ) περιλαμβανομένων των Φροντιστηρίων (ΥΕΙΔΦ), Υποχρεωτικών Επιλογής (ΥΕ) και Ελεύθερων Επιλογών (ΕΕ) μετά το πέρας των τριών πρώτων εξαμήνων.
- **Υποχρεωτικά Ειδίκευσης (ΥΕΙΔ).** Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει υποχρεωτικά μαθήματα ειδίκευσης τα οποία κατευθύνουν τους φοιτητές στην Ιστορία ή στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης:
    - Όλα τα μαθήματα της επιλεγόμενης κατεύθυνσης είναι υποχρεωτικά. Οι φοιτητές οι οποίοι επιλέγουν την ειδίκευση στην Ιστορία παρακολουθούν δεκατρία (13) Υποχρεωτικά μαθήματα Ειδίκευσης (39 ΔΜ, 91 ECTS για όσους εγγράφηκαν **πριν** από το ακαδ. έτος 2012-2013/78 ECTS για όσους εγγράφηκαν από **το ακαδ. έτος 2012-2013 και μετά**).
    - Οι φοιτητές οι οποίοι επιλέγουν την ειδίκευση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης παρακολουθούν δεκατέσσερα (14) Υποχρεωτικά μαθήματα Ειδίκευσης (42 ΔΜ, 98 ECTS για όσους εγγράφηκαν **πριν** από το ακαδ. έτος 2012-2013/84 ECTS για όσους εγγράφηκαν από **το ακαδ. έτος 2012-2013 και μετά**).
  - **Υποχρεωτικά Ειδίκευσης Φροντιστήρια (ΥΕΙΔΦ).** Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει υποχρεωτικά φροντιστηριακά μαθήματα ειδίκευσης.
    - Τα τρία μαθήματα (9 ΔΜ, 24 ECTS) **Υποχρεωτικά Ειδίκευσης Φροντιστήρια στην Ιστορία** είναι όλα υποχρεωτικά.
    - Από τα τέσσερα (4) μαθήματα **Υποχρεωτικά Ειδίκευσης Φροντιστήρια στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης** που προσφέρονται, οι φοιτητές οφείλουν να επιλέξουν δύο (2) Φροντιστήρια (6 ΔΜ, 16 ECTS για όσους εγγράφηκαν **πριν** από το ακαδ. έτος 2012-2013/18 ECTS για όσους εγγράφηκαν από **το ακαδ. έτος 2012-2013 και μετά**) διαφορετικού γνωστικού αντικειμένου.
    - Σε όλα τα **Φροντιστήρια** η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική με δυνατότητα δύο (2) απουσιών. Ο αριθμός των φοιτητών σε κάθε Φροντιστήριο είναι περιορισμένος με κατώτατο όριο τους 10 (δέκα) και ανώτατο όριο τους είκοσι (20) φοιτητές ανά διδάσκοντα.
  - **Υποχρεωτικά κατ' Επιλογήν (ΥΕ)** Η τέταρτη κατηγορία περιλαμβάνει μαθήματα από όλα τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος και μπορούν να επιλεγούν από όλους τους φοιτητές του Τμήματος ανεξάρτητα από την κατεύθυνση που ακολουθούν.
    - Από αυτήν την κατηγορία μαθημάτων οι φοιτητές επιλέγουν επτά (7) μαθήματα (21 ΔΜ, 35 ECTS για όσους εγγράφηκαν **πριν** από το ακαδ. έτος 2012-2013/42 ECTS για όσους εγγράφηκαν από **το ακαδ. έτος 2012-2013 και μετά**).
    - Οι φοιτητές δεν μπορούν από την κατηγορία των μαθημάτων **Υποχρεωτικά κατ' Επιλογήν (ΥΕ)** να επιλέξουν περισσότερα από δύο (2) μαθήματα του ίδιου γνωστικού αντικειμένου.
  - **Ελεύθερης επιλογής (ΕΕ).** Η πέμπτη κατηγορία περιλαμβάνει μαθήματα ελεύθερης επιλογής. Οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν δύο (2) μαθήματα (6 ΔΜ, 10 για όσους εγγράφηκαν **πριν** από το ακαδ. έτος 2012-2013/12 ECTS για όσους εγγράφηκαν από **το ακαδ. έτος 2012-2013 και μετά**) από το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος [εκτός των υποχρεωτικών (Υ)], το ΛΑΜ 301: Ευρωπαϊκή και Ελληνική Μουσική, από τις Ξένες Γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά), καθώς και από μαθήματα που προσφέρονται από άλλα Τμήματα (βλ. Παράρτημα).
    - **Διευκρίνιση:** Όσοι φοιτητές (από τους εισαχθέντες τα παν/μιακά έτη 2006-7 και 2007-8) είχαν ήδη εξεταστεί με επιτυχία στο μάθημα της Ξένης Γλώσσας έχουν δικαίωμα να το κατοχυρώσουν ως υποχρεωτικό και εξετάζονται σε δύο (2) μαθήματα ΑΕΦ και δύο (2) μαθήματα ΝΕΦ αντί τριών (3) που προβλέπονται από το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών.
  - Τα μαθήματα Υποχρεωτικά Ειδίκευσης, Υποχρεωτικά Ειδίκευσης Φροντιστήρια, Υποχρεωτικά κατ' Επιλογήν και Ελεύθερης Επιλογής επιτρέπεται να δηλωθούν από τους φοιτητές από το τέταρτο εξάμηνο και έπειτα.
  - Όλα τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών διδάσκονται επί τρεις (3) ώρες την εβδομάδα και αντιστοιχούν σε τρεις (3) Διδακτικές Μονάδες.
  - Για τη λήψη Πτυχίου απαιτούνται εκατόν τριάντα οκτώ (138) Διδακτικές Μονάδες, οι οποίες αντιστοιχούν σε σαράντα έξι (46) μαθήματα. Τα σαράντα έξι (46) μαθήματα αντιστοιχούν σε **244** μονάδες ECTS για την ειδίκευση στην Ιστορία και **243** μονάδες ECTS

για την ειδίκευση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης, για τους φοιτητές που εγγράφηκαν **πριν από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013**, και σε **240** μονάδες ECTS για τους φοιτητές που εγγράφηκαν **από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 και μετά**.

Συνοπτικός πίνακας των κατηγοριών μαθημάτων

Κατηγορία μαθημάτων	Αριθμός μαθημάτων	ΔΜ/ ECTS για όσους εγγράφηκαν πριν από το ακαδ. έτος 2012-2013	ΔΜ/ ECTS για όσους εγγράφηκαν από το ακαδ. έτος 2012-2013 και μετά
Υποχρεωτικά	21	63/84	63/84
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης (Ιστορία)	13	39/91	39/78
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης (Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης)	14	42/98	42/84
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης Φροντιστήρια (Ιστορία)	3	9/24	9/24
Υποχρεωτικά Ειδίκευσης Φροντιστήρια (Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης)	2	6/16	6/18
Υποχρεωτικά κατ' Επιλογήν	7	21/35	21/42
Ελεύθερες Επιλογές	2	6/10	6/12
Σύνολο	46	138/244 (Ιστορία), 138/243 (Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης)	138/240 (Ιστορία), 138/240 (Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013-2014

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΗΣ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΚΩΔ ΕΞΑΜΗΝΟ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΙΑΕ 101	Υ	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία	Α'-Γ' Β. ΚΑΛΦΟΓΛΟΥ-ΚΑΛΟΤΕΡΑΚΗ
ΙΡΩ 101/ ΙΡΩ 601 (π.π.)	Υ	Εισαγωγή στην Ιστορία του Ρωμαϊκού Κράτους	Α'-Γ' Ν. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΒΥ 101	Υ	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία	Α'-Γ' Α. ΓΚΟΥΤΖΙΟΥΚΩΣΤΑΣ
ΙΑΕ 601	ΥΕΙΔ	Αρχαϊκή και Κλασική Εποχή	Δ'-Η' Β. ΚΑΛΦΟΓΛΟΥ-ΚΑΛΟΤΕΡΑΚΗ
ΙΑΕ 602	ΥΕΙΔ	Ελληνιστική και Αυτοκρατορική Εποχή	Δ'-Η' Π. ΝΙΓΔΕΛΗΣ

ΙΑΕ 603	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας	Ζ'-Η'	Ν. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ – Β. ΚΑΛΦΟΓΛΟΥ-ΚΑΛΟΤΕΡΑΚΗ – Π. ΝΙΓΔΕΛΗΣ
ΙΒΥ 601	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Ιστορία Ι (324-1081)	Δ'-Η'	Γ. ΛΕΒΕΝΙΩΤΗΣ
ΙΒΥ 602	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Ιστορία ΙΙ (1081-1453)	Δ'-Η'	Ε. ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΙΒΥ 603	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας	Ζ'-Η'	Α. ΓΚΟΥΤΖΙΟΥΚΩΣΤΑΣ – Γ. ΛΕΒΕΝΙΩΤΗΣ – Ε. ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΙΣΛ 601	ΥΕΙΔ	Ιστορία των Σλαβικών Λαών	Δ'-Η'	Α. ΔΕΛΗΚΑΡΗ
ΙΜΕ 101	ΥΕ	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσης	Δ'-Η'	Ε. ΤΟΥΝΤΑ
ΙΜΕ 201	ΥΕ	Θεσμοί της Μεσαιωνικής Ευρώπης	Δ'-Η'	Ε. ΤΟΥΝΤΑ
ΙΣΛ 402	ΥΕ	Ρωσική Ιστορία (882-1613)	Δ'-Η'	Α. ΔΕΛΗΚΑΡΗ

ΤΟΜΕΑΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΩΔ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ

ΕΞΑΜΗΝΟ

ΙΝΕ 101	Υ	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Ιστορία	Α'-Γ'	Δ. ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΙΟΥ
ΙΝΧ 101	Υ	Εισαγωγή στην Ιστορία των Νεοτέρων Χρόνων	Α'-Γ'	Ι. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ
ΛΑΚ 101	Υ	Εισαγωγή στη Λαογραφία και την Κοινωνική Ανθρωπολογία	Α'-Γ'	Α. ΜΠΑΚΑΛΑΚΗ
ΙΝΕ 601	ΥΕΙΔ	Νεοελληνική Ιστορία Ι (15ος-18ος αι.)	Δ'-Η'	Φ. ΚΟΤΖΑΓΕΩΡΓΗΣ
ΙΝΕ 602	ΥΕΙΔ	Νεοελληνική Ιστορία ΙΙ (19ος-20ός αι.)	Δ'-Η'	Ε. ΜΑΝΤΑ
ΙΝΕ 603	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Νεότερης Ιστορίας	Ζ'-Η'	Φ. ΚΟΤΖΑΓΕΩΡΓΗΣ – Ε. ΜΑΝΤΑ – Δ. ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΙΟΥ – Λ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ
ΙΝΧ 601	ΥΕΙΔ	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων Ι (15 ^{ος} -18 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Ι. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ
ΙΝΧ 602	ΥΕΙΔ	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων ΙΙ (19 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Ι. ΜΟΥΡΕΛΟΣ
ΙΝΧ 603	ΥΕΙΔ	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων ΙΙΙ (20 ^{ος} αιώνας)	Δ'-Η'	Α. Δ. ΣΦΗΚΑΣ
ΙΣΕ 601	ΥΕΙΔ	Σύγχρονη Ιστορία	Δ'-Η'	Ι. ΜΟΥΡΕΛΟΣ
ΙΧΑ 601	ΥΕΙΔ	Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου ΙΙ: Η ΝΑ Ευρώπη στον 20ό αιώνα (1918-1989)	Δ'-Η'	Σ. ΣΦΕΤΑΣ
ΙΧΑ 602/ ΙΧΑ 101 (π.π.)	ΥΕΙΔ	Ιστορία των χωρών της χερσονήσου του Αίμου Ι: Η ΝΑ Ευρώπη από την οθωμανική κατάκτηση έως τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο	Δ'-Η'	Σ. ΣΦΕΤΑΣ
ΙΝΧ 204	ΥΕ	Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία	Δ'-Η'	Λ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ
ΛΑΚ 322	ΥΕ	Κοινωνική Οργάνωση - Συστήματα εξουσίας	Δ'-Η'	Γ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΑΚ 324	ΥΕ	Ανθρωπολογία της Θρησκείας	Δ'-Η'	Β. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΑΚ 411	ΥΕ	Θεωρίες και μέθοδοι της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και της Λαογραφίας	Δ'-Η'	Γ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΩΔ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ

ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΠΡ 101	Υ	Εισαγωγή στον Προϊστορικό Πολιτισμό	Α'-Γ'	Σ. ΑΝΔΡΕΟΥ – Σ. ΒΑΛΑΜΩΤΗ – Ν. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ – Κ. ΚΩΤΣΑΚΗΣ –
ΑΚΛ 101	Υ	Εισαγωγή στην Ελληνική Κλασική Αρχαιολογία	Α'-Γ'	Ε. ΜΑΝΑΚΙΔΟΥ – Β. ΣΜΙΤ-ΔΟΥΝΑ
ΑΚΛ 102	Υ	Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Αρχαιολογία	Α'-Γ'	Ε. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ
ΑΒΥ 101	Υ	Εισαγωγή στη Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία	Α'-Γ'	Μ. ΠΑΪΣΙΔΟΥ – Α. ΤΑΝΤΣΗΣ
ΑΠΡ 601	ΥΕΙΔ	Θεωρία και Μέθοδος της Προϊστορικής Αρχαιολογίας	Δ'-Η'	Κ. ΚΩΤΣΑΚΗΣ
ΑΠΡ 602	ΥΕΙΔ	Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και	Δ'-Η'	Ν. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ

		της Βαλκανικής		
ΑΠΡ 603	ΥΕΙΔ	Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου της Εποχής του Χαλκού	Δ΄-Η΄	Σ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
ΑΠΡ 606	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Προϊστορικής Αρχαιολογίας	Ζ΄-Η΄	Σ. ΑΝΔΡΕΟΥ
ΑΚΛ 601	ΥΕΙΔ	Αρχιτεκτονική της Αρχαϊκής και της Κλασικής Εποχής	Δ΄-Η΄	Β. ΣΜΙΤ-ΔΟΥΝΑ
ΑΚΛ 602	ΥΕΙΔ	Πλαστική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής	Δ΄-Η΄	Α. ΜΟΥΣΤΑΚΑ
ΑΚΛ 603	ΥΕΙΔ	Κεραμική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής	Δ΄-Η΄	Μ. ΤΙΒΕΡΙΟΣ
ΑΚΛ 604	ΥΕΙΔ	Τοπογραφία. Αττική, Ιερά Ολυμπίας Δελφών και Δήλου	Δ΄-Η΄	Α. ΜΟΥΣΤΑΚΑ
ΑΚΛ 606/ ΑΚΛ 605 (π.π.)	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Κλασικής Αρχαιολογίας	Ζ΄-Η΄	Μ. ΤΙΒΕΡΙΟΣ
ΑΚΛ 607	ΥΕΙΔ	Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Εποχή	Δ΄-Η΄	Θ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ-ΤΙΒΕΡΙΟΥ
ΑΒΥ 601	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Αρχιτεκτονική	Δ΄-Η΄	Ν. ΠΟΥΛΟΥ
ΑΒΥ 602	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Ζωγραφική	Δ΄-Η΄	Α. ΣΕΜΟΓΛΟΥ
ΑΒΥ 603	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Γλυπτική-Μικροτεχνία	Δ΄-Η΄	Α. ΣΕΜΟΓΛΟΥ
ΑΒΥ 606	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας	Ζ΄-Η΄	Α. ΤΑΝΤΣΗΣ
ΑΠΡ 204	ΥΕ	Οικονομία της Νεολιθικής Περιόδου στο Αιγαίο	Δ΄-Η΄	Σ. ΒΑΛΑΜΩΤΗ
ΑΠΡ 212	ΥΕ	Η προϊστορία της Ευρώπης	Δ΄-Η΄	Σ. ΑΝΔΡΕΟΥ
ΑΠΡ 308	ΥΕ	Βιοαρχαιολογία και Αρχαίο Περιβάλλον	Δ΄-Η΄	Σ. ΒΑΛΑΜΩΤΗ - Ε.ΤΣΟΥΚΑΛΑ
ΑΚΛ 205	ΥΕ	Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία των Ρωμαϊκών Χρόνων	Δ΄-Η΄	Ε. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ
ΑΚΛ 214	ΥΕ	Οικονομία – Νομισματική	Δ΄-Η΄	Π. ΤΣΕΛΕΚΑΣ
ΑΚΛ 216	ΥΕ	Θρησκεία	Δ΄-Η΄	Σ. ΠΙΝΓΙΑΤΟΓΛΟΥ
ΑΚΛ 219	ΥΕ	Μυθολογία-Ερμηνευτική	Δ΄-Η΄	Π. ΦΑΚΛΑΡΗΣ
ΑΚΛ 307	ΥΕ	Φροντιστήριο Μυθολογίας – Ερμηνευτικής	Δ΄-Η΄	Π. ΤΣΕΛΕΚΑΣ
ΑΑΑ 313	ΥΕ	Ανασκαφή – Σχέδιο	Δ΄-Η΄	Σ. ΑΝΔΡΕΟΥ – Σ. ΒΑΛΑΜΩΤΗ – Ν. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ – Κ. ΚΩΤΣΑΚΗΣ – Σ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
ΑΑΑ 313	ΥΕ	Ανασκαφή – Σχέδιο	Δ΄-Η΄	Ι. ΑΚΑΜΑΤΗΣ – Ε. ΜΑΝΑΚΙΔΟΥ – Α. ΜΟΥΣΤΑΚΑ – Σ. ΠΙΝΓΙΑΤΟΓΛΟΥ Ε. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ – Μ. ΤΙΒΕΡΙΟΣ – Π. ΦΑΚΛΑΡΗΣ
ΑΑΑ 313	ΥΕ	Ανασκαφή – Σχέδιο	Δ΄-Η΄	Α. ΜΕΝΤΖΟΣ – Μ. ΠΑΪΣΙΔΟΥ – Ν. ΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΣΕΜΟΓΛΟΥ Α. ΤΑΝΤΣΗΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΚΩΔ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ

ΑΙΤ 101	Υ	Ιστορία της Τέχνης: Θεωρία και Μέθοδοι	Α΄-Γ΄	Μ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΙΤ 601	ΥΕΙΔ	Η Τέχνη της Πρώιμης Αναγέννησης	Δ΄-Η΄	ΣΤ. ΛΑΒΒΑ
ΑΙΤ 602	ΥΕΙΔ	Η Ευρωπαϊκή Τέχνη από το 1880 ως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο	Δ΄-Η΄	Μ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΙΤ 603	ΥΕΙΔ	Η Ελληνική Τέχνη του 20ού Αιώνα	Δ΄-Η΄	Α. ΚΩΤΙΔΗΣ
ΑΙΤ 606	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Ιστορίας της Τέχνης	Δ΄-Η΄	Α. ΚΩΤΙΔΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Τα μαθήματα που προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας θα ανακοινωθούν σύντομα.

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ – ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

ΚΩΔ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΕΞΑΜΗΝΟ

ΚΩΔ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ	
ΕΙΣΠ 100	Υ	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (με ασκήσεις)	Α'-Γ'	Δ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΟΥ
ΕΨ 900	Υ	Εκπαιδευτική Ψυχολογία	Α'-Γ'	Μ. ΔΟΪΚΟΥ
ΣΧΠΙ	Υ	Σχολική Παιδαγωγική Ι: Ο θεσμός του σχολείου	Α'-Γ'	Ζ. ΠΑΠΑΝΑΟΥΜ

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΗΣ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΚΩΔ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΕΞΑΜΗΝΟ

ΚΩΔ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ	
ΙΑΕ 101	Υ	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία	Α'-Γ'	Ν. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΡΩ 101/ ΙΡΩ 601 (π.π.)	Υ	Εισαγωγή στην Ιστορία του Ρωμαϊκού Κράτους	Α'-Γ'	Β. ΚΑΛΦΟΓΛΟΥ-ΚΑΛΟΤΕΡΑΚΗ
ΙΒΥ 101	Υ	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία	Α'-Γ'	Α. ΓΚΟΥΤΖΙΟΥΚΩΣΤΑΣ
ΙΑΕ 601	Υ	Αρχαϊκή και Κλασική Εποχή	Δ'-Η'	Β. ΚΑΛΦΟΓΛΟΥ-ΚΑΛΟΤΕΡΑΚΗ
ΙΑΕ 602	Υ	Ελληνιστική και Αυτοκρατορική Εποχή	Δ'-Η'	Ν. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΑΕ 603	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας	Ζ'-Η'	Ν. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ – Β. ΚΑΛΦΟΓΛΟΥ-ΚΑΛΟΤΕΡΑΚΗ – Π. ΝΙΓΔΕΛΗΣ
ΙΒΥ 601	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Ιστορία Ι (324-1081)	Δ'-Η'	Γ. ΛΕΒΕΝΙΩΤΗΣ
ΙΒΥ 602	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Ιστορία ΙΙ (1081-1453)	Δ'-Η'	Ε. ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΙΒΥ 603	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας	Ζ'-Η'	Α. ΓΚΟΥΤΖΙΟΥΚΩΣΤΑΣ – Γ. ΛΕΒΕΝΙΩΤΗΣ – Ε. ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΙΣΛ 601	ΥΕΙΔ	Ιστορία των Σλαβικών Λαών	Δ'-Η'	Α. ΔΕΛΗΚΑΡΗ
ΙΣΛ 401	ΥΕ	Οι Σλάβοι και ο Ελληνικός Κόσμος	Δ'-Η'	Α. ΔΕΛΗΚΑΡΗ

ΤΟΜΕΑΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΩΔ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΕΞΑΜΗΝΟ

ΚΩΔ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ	
ΙΝΕ 101	Υ	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Ιστορία	Α'-Γ'	Φ. ΚΟΤΖΑΓΕΩΡΓΗΣ
ΙΝΧ 101	Υ	Εισαγωγή στην Ιστορία των Νεοτέρων Χρόνων	Α'-Γ'	Λ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ
ΛΑΚ 101	Υ	Εισαγωγή στη Λαογραφία και την Κοινωνική Ανθρωπολογία	Α'-Γ'	Α. ΜΠΑΚΑΛΑΚΗ
ΙΝΕ 601	ΥΕΙΔ	Νεοελληνική Ιστορία Ι (15 ^{ος} -18 ^{ος} αι.)	Δ'-Η'	Δ. ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΙΟΥ
ΙΝΕ 602	ΥΕΙΔ	Νεοελληνική Ιστορία ΙΙ (1821-1923)	Δ'-Η'	Ε. ΜΑΝΤΑ
ΙΝΕ 603	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Νεότερης Ιστορίας	Ζ'-Η'	Β. ΓΟΥΝΑΡΗΣ – Ε. ΜΑΝΤΑ – Ι. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ Δ. ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΙΟΥ – Α. Δ. ΣΦΗΚΑΣ
ΙΝΧ 601	ΥΕΙΔ	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων Ι (15 ^{ος} – 18 ^{ος})	Δ'-Η'	Β. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

		αι.)		
INX 602	ΥΕΙΔ	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων II (19ος αι.)	Δ΄-Η΄	Λ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ
INX 603	ΥΕΙΔ	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων III (20ός αι.)	Δ΄-Η΄	Λ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ
ΙΣΕ 601	ΥΕΙΔ	Σύγχρονη Ιστορία	Δ΄-Η΄	Ι. ΜΟΥΡΕΛΟΣ
ΙΧΑ 601	ΥΕΙΔ	Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου II: Η ΝΑ Ευρώπη στον 2οό Αιώνα (1918-1989)	Δ΄-Η΄	Ι. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ
ΙΧΑ 602/ ΙΧΑ 101 (π.π.)	ΥΕΙΔ	Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου I: Η ΝΑ Ευρώπη από την Οθωμανική Κατάκτηση έως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο	Δ΄-Η΄	Ι. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ
ΙΣΕ 401	ΥΕ	Σχεδιασμός και άσκηση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής (1912-1940)	Δ΄-Η΄	Ι. ΜΟΥΡΕΛΟΣ
ΙΤΛ 301		Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας		Φ. ΚΟΤΖΑΓΕΩΡΓΗΣ
ΛΑΚ 304	ΥΕ	Λαϊκή Λατρεία - Συστήματα Κοσμοθεωρίας	Δ΄-Η΄	Β. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΑΚ 312	ΥΕ	Κοινωνική Οργάνωση: φύλο και συγγένεια	Δ΄-Η΄	Α. ΜΠΑΚΑΛΑΚΗ
ΛΑΚ 402	ΥΕ	Θέματα Οικονομικής Οργάνωσης	Δ΄-Η΄	Α. ΜΠΑΚΑΛΑΚΗ

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΩΔ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ

ΚΩΔ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΑΠΡ 101	Υ	Εισαγωγή στον Προϊστορικό Πολιτισμό	Α΄-Γ΄ Σ. ΑΝΔΡΕΟΥ – Σ.Μ. ΒΑΛΑΜΩΤΗ – Ν. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ – Κ. ΚΩΤΣΑΚΗΣ –
ΑΚΛ 101	Υ	Εισαγωγή στην Ελληνική Κλασική Αρχαιολογία	Α΄-Γ΄ Π. ΤΣΕΛΕΚΑΣ – Π. ΦΑΚΛΑΡΗΣ
ΑΚΛ 102	Υ	Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Αρχαιολογία	Α΄-Γ΄ Θ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ-ΤΙΒΕΡΙΟΥ
ΑΒΥ 101	Υ	Εισαγωγή στη Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία	Α΄-Γ΄ Α. ΤΑΝΤΣΗΣ
ΑΠΡ 601	Υ	Θεωρία και Μέθοδος της Προϊστορικής Αρχαιολογίας	Δ΄-Η΄ Κ. ΚΩΤΣΑΚΗΣ
ΑΠΡ 602	ΥΕΙΔ	Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Βαλκανικής	Δ΄-Η΄ Σ. ΒΑΛΑΜΩΤΗ
ΑΠΡ 603	ΥΕΙΔ	Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου της Εποχής του Χαλκού	Δ΄-Η΄ Σ. ΑΝΔΡΕΟΥ
ΑΠΡ 606	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Προϊστορικής Αρχαιολογίας	Ζ΄-Η΄ Ν. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ
ΑΚΛ 601	ΥΕΙΔ	Αρχιτεκτονική της Αρχαϊκής και της Κλασικής Εποχής	Δ΄-Η΄ Ι. ΑΚΑΜΑΤΗΣ
ΑΚΛ 602	ΥΕΙΔ	Πλαστική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής	Δ΄-Η΄ Α. ΜΟΥΣΤΑΚΑ
ΑΚΛ 603	ΥΕΙΔ	Κεραμική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής	Δ΄-Η΄ Ε. ΜΑΝΑΚΙΔΟΥ
ΑΚΛ 604	ΥΕΙΔ	Τοπογραφία. Αττική, Ιερά Ολυμπίας και Δελφών, Δήλος	Δ΄-Η΄ Σ. ΠΙΝΓΙΑΤΟΓΛΟΥ
ΑΚΛ 606/ΑΚΛ 605 (π.π.)	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Κλασικής Αρχαιολογίας	Ζ΄-Η΄ Θ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ-ΤΙΒΕΡΙΟΥ
ΑΚΛ 607	ΥΕΙΔ	Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Εποχή	Δ΄-Η΄ Β. ΣΜΙΤ-ΔΟΥΝΑ
ΑΒΥ 601	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Αρχιτεκτονική	Δ΄-Η΄ Α. ΤΑΝΤΣΗΣ
ΑΒΥ 602	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή Ζωγραφική	Δ΄-Η΄ Μ. ΠΑΪΣΙΔΟΥ
ΑΒΥ 603	ΥΕΙΔ	Βυζαντινή γλυπτική και μικροτεχνία	Δ΄-Η΄ Α. ΜΕΝΤΖΟΣ
ΑΒΥ 606	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας	Ζ΄-Η΄ Μ. ΠΑΪΣΙΔΟΥ
ΑΠΡ 213	ΥΕ	Προϊστορία της Κύπρου	Δ΄-Η΄ Ν. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ
ΑΚΛ 201	ΥΕ	Τοπογραφία	Δ΄-Η΄ Π. ΦΑΚΛΑΡΗΣ
ΑΚΛ 215	ΥΕ	Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος	Δ΄-Η΄ Ι. ΑΚΑΜΑΤΗΣ
ΑΚΛ 305	ΥΕ	Φροντιστήριο Νομισματικής	Δ΄-Η΄ Π. ΤΣΕΛΕΚΑΣ
ΑΒΥ 213	ΥΕ	Βυζαντινή Εικονογραφία	Δ΄-Η΄ Α. ΣΕΜΟΓΛΟΥ
ΑΑΑ 313	ΥΕ	Ανασκαφή – Σχέδιο	Δ΄-Η΄ Σ. ΑΝΔΡΕΟΥ – Σ. Μ. ΒΑΛΑΜΩΤΗ – Ν. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ – Κ. ΚΩΤΣΑΚΗΣ – Σ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
ΑΑΑ 313	ΥΕ	Ανασκαφή – Σχέδιο	Δ΄-Η΄ Ι. ΑΚΑΜΑΤΗΣ – Ε. ΜΑΝΑΚΙΔΟΥ – Α. ΜΟΥΣΤΑΚΑ – Ε. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ – Σ. ΠΙΝΓΙΑΤΟΓΛΟΥ – Μ. ΤΙΒΕΡΙΟΣ – Π. ΦΑΚΛΑΡΗΣ
ΑΑΑ 313	ΥΕ	Ανασκαφή – Σχέδιο	Δ΄-Η΄ Α. ΜΕΝΤΖΟΣ – Μ. ΠΑΪΣΙΔΟΥ – Ν. ΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΣΕΜΟΓΛΟΥ – Α. ΤΑΝΤΣΗΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΚΩΔ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΙΤ 101	Υ	Ιστορία της Τέχνης: Θεωρία και Μέθοδοι	Α΄-Γ΄	Μ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΙΤ 601	ΥΕΙΔ	Η Τέχνη της Πρώιμης Αναγέννησης	Δ΄-Η΄	ΣΤ. ΛΑΒΒΑ
ΑΙΤ 602	ΥΕΙΔ	Η Ευρωπαϊκή Τέχνη από το 1880 ως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο	Δ΄-Η	Μ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΙΤ 603	ΥΕΙΔ	Η Ελληνική Τέχνη του 20 ^{ου} Αιώνα	Δ΄-Η	Α. ΚΩΤΙΔΗΣ
ΑΙΤ 606	ΥΕΙΔΦ	Φροντιστήριο Ιστορίας της Τέχνης	Δ΄-Η	Α. ΚΩΤΙΔΗΣ
ΑΙΤ 210	ΥΕ	Η Ελληνική Τέχνη στον 19 ^ο Αιώνα	Δ΄-Η΄	Μ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Τα μαθήματα που προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας θα ανακοινωθούν σύντομα.

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ – ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

ΚΩΔ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΣ
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΕΞΑΜΗΝΟ

ΙΠ 700	Υ	Ιστορική Παιδαγωγική: Σταθμοί στην Ιστορία της Αγωγής και της Εκπαίδευσης	Α΄-Γ΄	Δ. ΜΑΥΡΟΣΚΟΥΦΗΣ – Β. ΦΟΥΚΑΣ
ΚΕ 800	Υ	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	Α΄-Γ΄	Α. ΚΕΣΙΔΟΥ – Κ. ΜΠΙΚΟΣ – Ε. ΧΟΝΤΟΛΙΔΟΥ
ΣΧΠ ΙΙ	Υ	Σχολική Παιδαγωγική ΙΙ: Διδασκαλία και Προγράμματα Σπουδών	Α΄-Γ΄	Κ. ΜΠΟΝΙΔΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2013-2014

I. Μ. ΑΚΑΜΑΤΗΣ

ΑΚΛ 601. Αρχιτεκτονική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής [εαρινό εξ.].

Με στόχο τη μελέτη και κατανόηση της λειτουργίας των κυριότερων μνημείων της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής αναλύονται οι παρακάτω ενότητες. Παρατίθεται η ορολογία, παρουσιάζονται οι ρυθμοί και εξετάζονται τα υλικά δομής των αρχαίων Ελλήνων. Δίνονται στοιχεία για την οχύρωση, την πολεοδομία και την ιδιωτική κατοικία. Αναλύονται τα βασικά χαρακτηριστικά της αρχαϊκής και κλασικής αρχιτεκτονικής και παρουσιάζονται οι κυριότεροι ναοί του δωρικού, ιωνικού και κορινθιακού ρυθμού στην Κρήτη, την Ηπειρωτική Ελλάδα, τη Μικρά Ασία, τα νησιά του Αιγαίου και Ιωνίου Πελάγους, την Κάτω Ιταλία και Σικελία. Στους οικοδομικούς τύπους μνημονεύονται τα πρόπυλα, οι βωμοί, και οι στοές, τα θέατρα, τα βουλευτήρια, τα στάδια, τα γυμνάσια, η αγορά και τα λουτρά, καθώς και τα ταφικά μνημεία. Εκτενής βιβλιογραφία και σχολιασμένη εικονογράφηση του συνόλου των μαθημάτων θα δοθεί σε ανεξάρτητο σώμα.

ΑΚΛ 215. Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος [εαρινό εξ.].

Το μάθημα στοχεύει στην παροχή των απαραίτητων στοιχείων για την κατανόηση του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο εξελίσσεται η καθημερινή ζωή στην αρχαιότητα, αλλά και στο να παρασχεθούν οι βασικές πληροφορίες διάρθρωσης της δημόσιας ζωής. Για το σκοπό αυτό θα περιγραφεί το κλιματολογικό πλαίσιο στο οποίο αναπτύχθηκε η ελληνική πόλη. Επίσης θα εξεταστεί η μορφή της ιδιωτικής κατοικίας, θα καταγραφεί ο διάκοσμος και η επίπλωση της. Θα παρουσιαστούν ακόμα οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των πολιτών - μετοίκων - δούλων, θα δοθούν τα βασικά στοιχεία της διοικητικής άρθρωσης μιας πόλης (με βάση την Αθήνα) θα παρουσιαστεί η επαγγελματική απασχόληση των κατοίκων της και θα θιγούν θέματα ενδυμασίας και καλλωπισμού των πολιτών. Επίσης θα εξεταστεί ο θεσμός της οικογένειας, και θα παρουσιαστεί η θέση της γυναίκας στην κλασική αρχαιότητα. Εκτενής βιβλιογραφία, εικονογράφηση των μαθημάτων και σχολιασμός θα δοθούν κατά την έναρξη του μαθήματος σε ανεξάρτητο σώμα.

ΑΑΑ 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Σ. ΑΝΔΡΕΟΥ

ΑΠΡ 101. Εισαγωγή στον προϊστορικό πολιτισμό [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Αντικείμενο της σειράς μαθημάτων είναι η εισαγωγή στον παγκόσμιο προϊστορικό πολιτισμό από την πρώτη εμφάνιση του ανθρώπου μέχρι και την Εποχή του Χαλκού. Πρόκειται για μια ιστορική αναδρομή στην αρχή και εξέλιξη της προϊστορικής Αρχαιολογίας, η οποία περιλαμβάνει θέματα όπως: η Αρχαιολογία της εμφάνισης και εξέλιξης του ανθρώπου μέχρι το τέλος του Πλειστόκαινου, η Νεολιθική Εποχή στη Μ. Ανατολή και την Κ. Ασία, η Νεολιθική Εποχή στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, ο κόσμος της Εποχής του Χαλκού, αστικοποίηση, Μεσοποταμία, Κ. Ασία, Βαλκάνια, Κ. Ευρώπη, Μινωικός και Μυκηναϊκός κόσμος, η Εποχή του Σιδήρου στην Ευρώπη, η Προϊστορία της Αφρικής, του Νέου Κόσμου κλπ.

ΑΠΡ 212. Η προϊστορία της Ευρώπης [χειμερινό εξ.].

Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγική παρουσίαση των κύριων πολιτισμικών χαρακτηριστικών και των κοινωνικών και οικονομικών διεργασιών στο εσωτερικό των κοινοτήτων της προϊστορικής Ευρώπης (εκτός από την περιοχή του Αιγαίου) από το δεύτερο μισό της 4ης μέχρι τους πρώτους αιώνες της 1ης χιλιετίας π.Χ.

Περιεχόμενα: I. Ιστορία και κατευθύνσεις της έρευνας. Οι γεωγραφικές ενότητες της Ευρώπης και στοιχεία του περιβάλλοντος, Ορολογία και χρονολόγηση. II. 4η και 3η χιλιετία: Οι καινοτομίες στις γεωργοκτηνοτροφικές πρακτικές. Η επέκταση και τα χαρακτηριστικά της κατοίκησης. Από τις ομαδικές στις ατομικές πρακτικές ταφής στην ηπειρωτική Ευρώπη και η εμφάνιση των τελετουργικών περιφραγμάτων στην Αγγλία. Οι μεταβολές στη διακίνηση, τη χρήση και τη συμβολική λειτουργία του υλικού πολιτισμού και η έμφαση στις διαπροσωπικές διακρίσεις. Οι πολιτισμοί της Μεσογειακής Ευρώπης. III. Η ανάπτυξη ιεραρχημένων κοινωνιών (2300-1400 π.Χ.): Η μεταλλουργική έκρηξη. Οι νέες μορφές εκμετάλλευσης του περιβάλλοντος, οργάνωσης της κατοίκησης και ταφικών πρακτικών. Οι όψεις της κοινωνικής πολυπλοκότητας στην Κεντρική, Δυτική και Μεσογειακή Ευρώπη. IV. Το τέλος της εποχής χαλκού: Η αναδιοργάνωση της κατοίκησης, των ταφικών πρακτικών, της τεχνολογίας και των ανταλλαγών. Αριστοκρατίες και ανταγωνισμοί (1400-700 π. Χ.).

ΑΠΡ 603. Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Αν. Μεσογείου της εποχής του Χαλκού [εαρινό εξ.].

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εξέταση των αρχαιολογικά δεδομένων κατά τη 3η και 2η χιλιετία π.Χ. στο προϊστορικό Αιγαίο (ΒΑ Αιγαίο, Κυκλάδες, Κρήτη και ηπειρ. Ελλάδα) αλλά και οι αλληλεπιδράσεις των πολιτισμών στην ευρύτερη λεκάνη της Ανατ. Μεσογείου. Το μάθημα αναφέρεται ειδικότερα σε ζητήματα που αφορούν στην κατοίκηση και το περιβάλλον, στη χρήση γης και τις στρατηγικές επιβίωσης, στα δεδομένα των οικισμών και του υλικού πολιτισμού, στην οικονομία και στο εμπόριο, στην ιδεολογία και στις ταφικές πρακτικές, στη διοίκηση και στην κοινωνική οργάνωση. Τα παραπάνω ζητήματα προσεγγίζονται κυρίως μέσα από τα αρχαιολογικά δεδομένα και τα πρόσφατα ανασκαφικά ευρήματα σε σχέση με το ιστορικό και κοινωνικό υπόβαθρο της εποχής του Χαλκού σε κάθε γεωγραφική ενότητα. Το μάθημα προσπαθεί να καλύψει αρκετά αναλυτικά ένα μεγάλο εύρος των πολιτισμών του Αιγαίου σε θεματικές ενότητες όπως είναι τα χαρακτηριστικά της Τελικής Νεολιθικής, η οργάνωση του χώρου στους πρωτοελλαδικούς οικισμούς της ηπειρ. Ελλάδας και το «διεθνές πνεύμα» του κυκλαδικού αρχιπελάγους, οι αλληλεπιδράσεις του πολιτιστικού κύκλου της περιοχής της Τρωάδας, των παραλίων της Μ. Ασίας με τα νησιά και την ηπειρ. Ελλάδα στην Πρώιμη εποχή του Χαλκού, η έμφαση στη διαχείριση του θανάτου στην προ-ανακτορική Κρήτη, η εμφάνιση των παλαιών και νέων ανακτόρων στην Μέση και Ύστερη εποχή του Χαλκού στην Κρήτη καθώς και η συζήτηση σχετικά με την έννοια του ανακτορικού συστήματος, της παρουσίας οργανωμένης διοίκησης και συμβολικών και οργανωμένων τελετουργικών συστημάτων στην Κρήτη, ο ρόλος των εμπορικών δικτύων και ανταλλαγών στην Ανατ. Μεσόγειο και η ερμηνεία της λεγόμενης μινωικής θαλασσοκρατίας, η εμφάνιση και κοινωνική οργάνωση των Μεσοελλαδικών κοινοτήτων της ηπειρ. Ελλάδας και ο ρόλος τους στο φαινόμενο των κάθετων λακκοειδών των Μυκηνών, η εμφάνιση και εξέλιξη των μυκηναϊκών «αριστοκρατιών» σε οργανωμένα ανακτορικά κέντρα στο τέλος της Ύστεροελλαδικής περιόδου, η επικράτεια του Μυκηναϊκού πολιτισμού στην Κρήτη και στην ευρύτερη λεκάνη της Μεσογείου, η παρουσία των πολιτιστικών μυκηναϊκών χαρακτηριστικών στη λεγόμενη περιφέρεια της ηπειρ. Ελλάδας και το τέλος του ανακτορικού συστήματος στο Αιγαίο.

ΑΠΡ 606. Φροντιστήριο Προϊστορικής Αρχαιολογίας [χειμερινό εξ.].

Θα συζητηθούν, μέσα από τη μελέτη της ειδικής βιβλιογραφίας θέματα χωροταξίας και αρχιτεκτονικής κατά την 3^η και 2^η χιλιετία στις περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας. Η εξέταση θα επικεντρωθεί στην ανάλυση της οργάνωσης των προϊστορικών θέσεων με στόχο να εντοπιστούν και να συγκριθούν οι κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές και συμβολικές όψεις της κατοίκησης στις περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας. Θα εξεταστούν ποικίλες θέσεις από τις τούμπες της Μακεδονίας, μέχρι τις ακροπόλεις της μυκηναϊκής περιόδου. Οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν κριτικά και να συζητήσουν στην τάξη ειδικά άρθρα και δημοσιεύσεις, ελληνικές και ξενόγλωσσες που θα τους ανατεθούν. Επίσης θα πρέπει παραδώσουν γραπτά και να

παρουσιάσουν προφορικά μια μεγάλη εργασία και να συμμετέχουν στη συζήτηση κατά την παρουσίαση των υπολοίπων εργασιών.

ΑΑΑ 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Β. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΑΚ 304. Κοσμολογίες, Κοσμοθεωρίες, Τελετουργίες. Ο χρόνος στις παραδοσιακές κοινωνίες: ανθρωπολογικές προσεγγίσεις [εαρινό εξ.].

Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση εθνογραφικών παραδειγμάτων και θεωρητικών προσεγγίσεων σχετικά με τις όψεις του χρόνου σε διάφορες παραδοσιακές κοινωνίες. Η ανθρωπολογία αρχικά αντιμετώπισε το χρόνο ως κατηγορία της σκέψης ή σε σχέση με τις έννοιες του χρόνου που συναντιούνται στις διάφορες κοινωνίες. Από τη σκοπιά αυτή ο χρόνος μελετήθηκε κατά περίπτωση ως συνιστώσα της οικονομικής δραστηριότητας (δηλαδή τη σχέση της με τους ρυθμούς της φύσης), της κοινωνικής οργάνωσης, της τελετουργίας, του μύθου, της μνήμης, των τοπικών αντιλήψεων για την ιστορία, της κοσμολογίας. Ο χρόνος εξετάστηκε επίσης από τη σκοπιά της πρακτικής και της ατομικής δράσης. Ωστόσο, υπήρξαν και προσεγγίσεις που αμφισβήτησαν τη διάκριση μεταξύ αντιλήψεων και πρακτικών, και αντιμετώπισαν το χρόνο ως πλαίσιο μέσα στο οποίο εκτυλίσσονται όλες ανεξαιρέτως οι κοινωνικές και πολιτισμικές διαδικασίες. Τέλος, ερωτήματα που αφορούν τα όρια ανάμεσα στην διαπολιτισμική ποικιλομορφία ως προς την πρόσληψη της χρονικότητας και τις ενδεχόμενες οικουμενικές παραμέτρους του χρόνου εξακολουθούν να απασχολούν την ανθρωπολογία.

ΛΑΚ 324. Ανθρωπολογία της θρησκείας. Θέματα από την ανθρωπολογία της θρησκείας [χειμερινό εξ.].

Η επιστήμη της ανθρωπολογίας δεν αντιμετώπισε τη θρησκεία ως *sui generis* φαινόμενο, αλλά εξαρχής ενδιαφέρθηκε για τη θέση της στην ανθρώπινη ζωή, και τη θεώρησε ως αναπόσπαστο τμήμα της κοινωνίας και του πολιτισμού. Στο πλαίσιο αυτό έθεσε ζητήματα καταγωγής, λειτουργίας, δομής και κατανόησης. Εξάλλου, βασικά θέματα του ανθρωπολογικού ενδιαφέροντος για τη θρησκεία αποτέλεσαν: ο μύθος, το τελετουργικό, ο συμβολισμός, η γνωσιολογία, η σχέση με τη μαγεία, ο σαμανισμός και η καταληψία, η θρησκευτική αναπαράσταση της ζωής, του θανάτου, του σώματος και του φύλου, η εξουσία, τα νέα θρησκευτικά κινήματα, η προφητεία.

Το μάθημα χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο παρουσιάζονται οι κύριες ανθρωπολογικές θεωρίες της θρησκείας, ενώ το δεύτερο θα αφιερωθεί στη συζήτηση επιλεγμένων θεμάτων και εθνογραφικών παραδειγμάτων.

Σ-Μ. ΒΑΛΑΜΩΤΗ

ΑΠΡ 101. Εισαγωγή στον Προϊστορικό Πολιτισμό [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Αντικείμενο της σειράς μαθημάτων είναι η εισαγωγή στον παγκόσμιο προϊστορικό πολιτισμό από την πρώτη εμφάνιση του ανθρώπου μέχρι και την Εποχή του Χαλκού. Πρόκειται για μια ιστορική αναδρομή στην αρχή και εξέλιξη της προϊστορικής Αρχαιολογίας, η οποία περιλαμβάνει θέματα όπως: η Αρχαιολογία της εμφάνισης και εξέλιξης του ανθρώπου μέχρι το τέλος του Πλειστόκαινου, η Νεολιθική Εποχή στη Μ. Ανατολή και την Κ. Ασία, η Νεολιθική Εποχή στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, ο κόσμος της Εποχής του Χαλκού, αστικοποίηση, Μεσοποταμία, Κ. Ασία, Βαλκάνια, Κ. Ευρώπη, Μινωικός και Μυκηναϊκός κόσμος, η Εποχή του Σιδήρου στην Ευρώπη, η Προϊστορία της Αφρικής, του Νέου Κόσμου κλπ.

ΑΠΡ 204. Οικονομία της Νεολιθικής Περιόδου στο Αιγαίο [χειμερινό εξ.].

Η οικονομία στο χώρο του Αιγαίου κατά τη νεολιθική εποχή (7^η-4^η χιλιετία π.Χ.) ανιχνεύεται μέσα από τα υλικά κατάλοιπα της ανθρώπινης δραστηριότητας σε τομείς όπως είναι η αρχιτεκτονική, η γεωργία, η κτηνοτροφία, η αγγειοπλαστική, η λιθοτεχνία, η ειδωλοπλαστική, η υφαντική κλπ. Μέσα από τα υλικά αυτά κατάλοιπα επιχειρείται η προσέγγιση της οργάνωσης και χρήσης του χώρου, της παραγωγής και της κατανάλωσης της τροφής, της τεχνολογίας και της ιδεολογίας στις

νεολιθικές κοινωνίες που αναπτύχθηκαν στον αιγαιακό χώρο. Η νεολιθική οικονομία αντιμετωπίζεται ως μια πολυδιάστατη, σύνθετη εκδήλωση της ανθρώπινης δραστηριότητας που αποσκοπεί στην κάλυψη της ανάγκης του ανθρώπου όχι μόνο για τροφή και χρηστικά αντικείμενα, αλλά και για κοινωνική συνοχή και ένταξη σε μια κοινωνική ομάδα. Έτσι, μέσα από την εξέταση των επιμέρους εκδηλώσεων της ανθρώπινης οικονομικής δραστηριότητας, επιχειρείται μια ανασύνθεση του χαρακτήρα και της δυναμικής της νεολιθικής οικονομίας όπως αυτή διαμορφώνεται και μεταβάλλεται στη διάρκεια των επιμέρους περιόδων που αναγνωρίζονται στον ελλαδικό χώρο, δηλαδή της Αρχαιότερης, Μέσης, Νεότερης και Τελικής Νεολιθικής.

ΑΠΡ 308. Βιοαρχαιολογία – Αρχαίο Περιβάλλον (συνδιδασκαλία με Ε. Τσουκαλά από τον Τομέα Γεωλογίας) [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα αποτελεί μια προσέγγιση των καταλοίπων του φυσικού περιβάλλοντος τα οποία συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την ανθρώπινη δραστηριότητα κατά το παρελθόν. Τα κατάλοιπα αυτά κάποτε αποτέλεσαν ζωντανούς οργανισμούς οι οποίοι ενσωματώθηκαν κυρίως σε αρχαιολογικές αλλά και φυσικές αποθέσεις ως αποτέλεσμα της χρήσης ή διαχείρισης από τον άνθρωπο. Η εξέταση επιμέρους κατηγοριών «βιοαρχαιολογικών» καταλοίπων όπως είναι για παράδειγμα τα έντομα, τα μαλάκια, τα οστά των ζώων, η γύρη, τα φυτά κλπ., παρέχει τη δυνατότητα να διαπιστωθεί η πολύτιμη συμβολή αυτών των κατά κανόνα παραγνωρισμένων αρχαιολογικών ευρημάτων, στην αποκατάσταση των συνθηκών διαβίωσης και της καθημερινής ζωής των ανθρώπων που έζησαν κατά το παρελθόν. Όπως προκύπτει μέσα από το μάθημα, τα βιοαρχαιολογικά κατάλοιπα είναι σε θέση να δώσουν πληροφορίες για την οικονομική και κοινωνική οργάνωση των κοινωνιών του παρελθόντος, αρκεί να χρησιμοποιούνται με τον ανάλογο προβληματισμό. Τα παραδείγματα που παρουσιάζονται αφορούν τον ελλαδικό κυρίως χώρο, αλλά γίνονται και αναφορές σε άλλα μέρη της Ευρώπης και της Ασίας. Στο πλαίσιο του μαθήματος, παράλληλα με τη διδασκαλία, περιλαμβάνεται και επαφή με το πρακτικό μέρος της βιοαρχαιολογίας, μέσα από επισκέψεις σε εργαστηριακούς χώρους και στο πεδίο. Η συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα γίνεται με γραπτή εργασία και την προφορική παρουσίασή της.

ΑΠΡ 602. Οι προϊστορικές κοινωνίες του Αιγαίου και της Βαλκανικής [εαρινό εξ.].

Το μάθημα αυτό περιλαμβάνει μια γενική αλλά ολοκληρωμένη παρουσίαση της προϊστορικής εξέλιξης του χώρου της νοτιοανατολικής Ευρώπης (Βαλκάνια και Ελλάδα) μέχρι και το τέλος της Νεολιθικής (4^η χιλιετία π.Χ.). Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των πολιτισμικών διαδικασιών που οδήγησαν από το τροφосуλλεκτικό στάδιο στην παραγωγή της τροφής και στην εμφάνιση μόνιμων οικισμών. Εξετάζεται ο υλικός πολιτισμός στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή κατά τις ακόλουθες περιόδους: Παλαιολιθική, Μεσολιθική και Νεολιθική. Γίνεται μια ενδεικτική αναφορά σε γεωγραφικούς χώρους, πολιτισμικούς κύκλους, αλλά και σε σημαντικές αρχαιολογικές θέσεις και ανασκαφές. Σημαντικό μέρος καταλαμβάνει η παρουσίαση του ελλαδικού χώρου και των ερευνητικών προβλημάτων που τον χαρακτηρίζουν. Στόχος των μαθημάτων είναι η σύνθεση των αρχαιολογικών δεδομένων από τον ευρύτερο χώρο της Βαλκανικής και του Αιγαίου και η περιγραφή των θεωρητικών και μεθοδολογικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η αρχαιολογική έρευνα στην προσπάθεια αυτή.

ΑΑΑ 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Ν. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΑΕ 101. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία [εαρινό εξ.].

Γενική επισκόπηση της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας από τη Μυκηναϊκή περίοδο ως τη Ρωμαϊκή κατάκτηση και την υποταγή του Πτολεμαϊκού κράτους στη Ρώμη. Εξετάζονται οι κύριες πολιτικές εξελίξεις, διερευνώνται και επισημαίνονται τα βασικά γνωρίσματα και η ιστορική σημασία των επί μέρους περιόδων. Η «πόλις» ως σημείο αναφοράς: Θεσμοί, διαχρονική λειτουργία.

ΙΡΩ 101 (+ ΙΡΩ 601 π.π.). Εισαγωγή στην Ιστορία του Ρωμαϊκού Κράτους [χειμερινό εξ.].

Επισκόπηση της ιστορίας του Ρωμαϊκού Κράτους κατά την ρεπουμπλικανική και την πρώιμη αυτοκρατορική εποχή (2^{ος} αι.π.Χ.- 3^{ος} αι.μ.Χ.). Έμφαση σε θέματα πολιτικών θεσμών, διοικητικής

οργάνωσης και κοινωνικής δομής τόσο κατά την περίοδο της Ελεύθερης Ρωμαϊκής Πολιτείας (*res publica*) όσο και μετά τη διαμόρφωση του Αυτοκρατορικού καθεστώτος (*principatus*).

ΙΑΕ 602. Ελληνιστική και αυτοκρατορική εποχή [εαρινό εξ.].

Μέσα από τη μελέτη επιλεγμένων ιστορικών πηγών παρουσιάζονται οι πολιτικές εξελίξεις στον ελληνικό κόσμο από τον θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου (323 π.Χ.) ως τη ρωμαϊκή κατάκτηση (30 π.Χ.): Διαμόρφωση και οργάνωση των Ελληνιστικών βασιλείων – ιδεολογική θεμελίωση της μοναρχίας και η σημασία της λατρείας των ελληνιστικών ηγεμόνων - δημιουργία και οργάνωση των συμπολιτειών – η θέση και ο ρόλος της «πόλης» στο πλαίσιο των ισχυρών μοναρχιών – οι σχέσεις των ελληνιστικών κρατών μεταξύ τους και η στάση τους απέναντι στη Ρωμαϊκή πολιτική, στη Ρωμαϊκή επέκταση και Ηγεμονία. Επιπλέον, παρουσιάζονται τα βασικά γνωρίσματα του δημόσιου βίου των ελληνικών πόλεων εντός της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

ΙΑΕ 603. Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας. Η επέκταση της Ρώμης στην Ελλάδα και στην Ελληνιστική Ανατολή [χειμερινό εξ.].

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξετασθεί αναλυτικά η εξέλιξη της ρωμαϊκής επέκτασης στην ελληνιστική Ανατολή από την εποχή του Α΄ Ιλλυρικού Πολέμου (229 π.Χ.), μέχρι και τη διαθήκη του Ατταλου Γ΄ (133 π.Χ.). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη μελέτη των σχέσεων των ελληνιστικών κρατών (πόλεων, κοινών και μοναρχιών) με τη Ρώμη, όπως αυτές προκύπτουν από επιλεγμένες γραμματειακές και επιγραφικές πηγές. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα εκπονήσουν σχετικές εργασίες.

ΙΑΕ 603. Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας. Η ελληνική πόλη εντός του ρωμαϊκού κράτους: οι τοπικοί θεσμοί και ο ρόλος της κρατικής εξουσίας [χειμερινό και εαρινό εξ.].

Στόχος του φροντιστηρίου είναι να εξετασθούν αναλυτικά βασικοί πολιτικοί και κοινωνικοί θεσμοί των ελληνικών πόλεων κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους. Το μάθημα θα επικεντρωθεί:

- α) στην οργάνωση και τις λειτουργίες της βουλής, της εκκλησίας του δήμου και της γερουσίας.
- β) στα αξιώματα τα οποία σχετίζονταν με την τήρηση της τάξης, τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών, την αγορά και τον επισιτισμό.
- γ) στο φαινόμενο του ευεργετισμού και τις πολιτικές και κοινωνικές του συνέπειες.
- δ) στις παρεμβάσεις Ρωμαίων αυτοκρατόρων και επαρχιακών διοικητών στον δημόσιο βίο των ελληνικών πόλεων.

Οι φοιτητές θα εκπονήσουν σχετικές εργασίες αξιοποιώντας γραμματειακές και επιγραφικές πηγές.

Α. ΓΚΟΥΤΖΙΟΥΚΩΣΤΑΣ

ΙΒΥ 101. Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Ιστορική επισκόπηση των βυζαντινών σπουδών. Πηγές της βυζαντινής ιστορίας, μέθοδοι ιστορικής έρευνας και βοηθητικές επιστήμες. Χρονικά και γεωγραφικά όρια, Κωνσταντινούπολη. Παρουσίαση των σημαντικότερων ιστορικών γεγονότων (324-1453). Συστατικά στοιχεία του Βυζαντινού κράτους (πολιτική θεωρία, παιδεία, μοναχισμός, δίκαιο). Εσωτερική οργάνωση (διοίκηση, στρατός, κοινωνία, πόλεις). Αίτια ακμής και παρακμής της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Η κληρονομιά του Βυζαντίου.

ΙΒΥ 603. Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας. Θεσμοί Πρώιμης και Μέσης Βυζαντινής Περιόδου [χειμερινό εξ.].

Στόχος του φροντιστηρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις πηγές της βυζαντινής ιστορίας και τις μεθόδους της ιστορικής έρευνας. Το μάθημα θα επικεντρωθεί στους θεσμούς (διοικητικούς, οικονομικούς, στρατιωτικούς, δικαστικούς) κατά την πρώιμη και μέση βυζαντινή περίοδο. Οι φοιτητές θα ασκηθούν στην ερμηνεία των συναφών πηγών και θα εκπονήσουν εργασίες που αφορούν σε αξιώματα και υπηρεσίες του βυζαντινού κρατικού μηχανισμού.

IBY 603. Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας. Η Εποχή των Κομνηνών και Αγγέλων (1081-1204) [εαρινό εξ.].

Στόχος του φροντιστηρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις πηγές της βυζαντινής ιστορίας και τις μεθόδους της ιστορικής έρευνας. Το μάθημα θα επικεντρωθεί στην εποχή των Κομνηνών και των Αγγέλων (1081-1204). Οι φοιτητές θα ασκηθούν στην ερμηνεία των συναφών πηγών και θα εκπονήσουν εργασίες που αφορούν σε σημαντικά πρόσωπα της περιόδου, στην εσωτερική και εξωτερική ιστορία και τη διοικητική διάρθρωση του βυζαντινού κράτους.

B. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

INX 601. Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων Ι (15^{ος} – 18^{ος} αι.): Πρώιμη Νεότερη Ευρώπη (1492-1789) [εαρινό εξ.].

Παρουσιάζεται η διαμόρφωση των εθνικών κρατών από τα τέλη του μεσαίωνα έως τη Γαλλική Επανάσταση, οι διακρατικές σχέσεις και η διπλωματία καθώς και οι κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις ιδεολογικές εξελίξεις συμπεριλαμβανομένων των εκκλησιαστικών διαμαχών. Ειδικότερα οι διδακτικές ενότητες αναφέρονται στην ευρωπαϊκή κοινωνία, την πολιτική και τον πολιτισμό στο τέλος του Μεσαίωνα, τις γεωγραφικές ανακαλύψεις, τον Ανθρωπισμό, τη Μεταρρύθμιση, την τεχνολογική επανάσταση, τις πολιτειακές εξελίξεις, τη γένεση του βιομηχανικού καπιταλισμού καθώς και τη διπλωματία της περιόδου.

INE 603. Φροντιστήριο Νεότερης Ιστορίας [εαρινό εξ.].

Ο σκοπός του μαθήματος είναι πολλαπλός: (α) Να εισαχθούν οι φοιτητές στο θεωρητικό προβληματισμό για την ιστορική επιστήμη και τις σύγχρονες ιστορικές σχολές (β) Να μνηθούν στις τεχνικές συγγραφής της ιστορικής εργασίας και στις βοηθητικές επιστήμες (γ) Να ασκηθούν στην κριτική αξιολόγηση και τη σύνθεση ιστορικών πηγών. Ειδικό θέμα του φροντιστηρίου θα είναι ο Μακεδονικός Αγώνας και οι πηγές του.

A. ΔΕΛΗΚΑΡΗ

ΙΣΛ 601 Εισαγωγή στην Ιστορία των Σλαβικών λαών [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Επιχειρείται μια επισκόπηση της ιστορίας των σλαβικών λαών (Βουλγάρων, Σέρβων, Κροατών, Σλοβένων, Μαυροβουνίων, Μοραβών, Ρώσων) από την εποχή της εμφάνισής τους μέχρι και τον 15^ο αιώνα. Εξετάζονται οι συνθήκες που οδήγησαν στη διαμόρφωση της εθνικής φυσιογνωμίας τους, η πορεία για τη δημιουργία των σλαβικών κρατών, καθώς και ο καταλυτικός ρόλος της βυζαντινής αυτοκρατορίας στην πολιτική και πολιτισμική εξέλιξη των λαών αυτών. Σε κάθε ενότητα θα παρουσιάζονται, παράλληλα με τα ιστορικά γεγονότα, οι προσωπικότητες και η δράση των εκάστοτε ηγεμόνων, καθώς και οι συνέπειες των πράξεών τους στην πολιτειακή, κοινωνική και πολιτισμική ζωή των υπηκόων τους.

ΙΣΛ 401 Οι Σλάβοι και ο Ελληνικός κόσμος [εαρινό εξ.].

Αντικείμενο του μαθήματος είναι οι πολιτικές, οικονομικές, πολιτισμικές, εκκλησιαστικές και διπλωματικές σχέσεις που αναπτύχθηκαν ανάμεσα στο Βυζάντιο και τα κράτη της Ρωσίας, της Μεγάλης Μοραβίας, της Βουλγαρίας και της Σερβίας). Η επίδραση του βυζαντινού πολιτισμού και του ελληνικού πνεύματος διαφαίνεται τόσο στα αρχαιολογικά ευρήματα όσο και στα γραπτά μνημεία της εποχής που προέρχονται από τις περιοχές αυτές. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι σχέσεις των Βυζαντινών αυτοκρατόρων με τους ηγεμόνες των κρατών της Ανατολικής Ευρώπης και η διαμόρφωση της ιδέας της βυζαντινής κοινοπολιτείας.

ΙΣΛ 402 Ρωσική Ιστορία (882-1613) [χειμερινό εξ.].

Παρουσιάζεται η ιστορική πορεία του ρωσικού κράτους από τον 9^ο έως και τον 17^ο αιώνα (δημιουργία του κράτους του Κιέβου, μογγολική κατάκτηση, διαμόρφωση της ηγεμονίας της Μόσχας). Παράλληλα με τη μελέτη της πολιτικής ιστορίας της χώρας, εξετάζεται ο ρόλος του Βυζαντίου στον εκχριστιανισμό των Ρώσων, καθώς και στη διαμόρφωση του ρωσικού πολιτισμού.

N. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ

ΑΠΡ 101. Εισαγωγή στον Προϊστορικό Πολιτισμό [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Αντικείμενο της σειράς μαθημάτων είναι η εισαγωγή στον παγκόσμιο προϊστορικό πολιτισμό από την πρώτη εμφάνιση του ανθρώπου μέχρι και την Εποχή του Χαλκού. Πρόκειται για μια ιστορική αναδρομή στην αρχή και εξέλιξη της προϊστορικής Αρχαιολογίας, η οποία περιλαμβάνει θέματα όπως: η Αρχαιολογία της εμφάνισης και εξέλιξης του ανθρώπου μέχρι το τέλος του Πλειστόκαινου, η Νεολιθική Εποχή στη Μ. Ανατολή και την Κ. Ασία, η Νεολιθική Εποχή στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, ο κόσμος της Εποχής του Χαλκού, αστικοποίηση, Μεσοποταμία, Κ. Ασία, Βαλκάνια, Κ. Ευρώπη, Μινωικός και Μυκηναϊκός κόσμος, η Εποχή του Σιδήρου στην Ευρώπη, η Προϊστορία της Αφρικής, του Νέου Κόσμου κλπ.

ΑΠΡ 213. Προϊστορία της Κύπρου [εαρινό εξ.].

Το μάθημα παρουσιάζει την πρώιμη προϊστορία της Κύπρου από την αρχή του Ολόκαινου (10η χιλ. π.χ.) και μέχρι το τέλος της λεγόμενης Χαλκολιθικής εποχής (4η χιλ. π.χ.). Πρόκειται για μια ολοκληρωμένη παρουσίαση των νησιωτικών πολιτισμικών εξελίξεων με έμφαση στα ζητήματα που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την παρουσία κυνηγο-τροφοσυλλεκτικών ομάδων στο νησί και στη συνέχεια με την εγκατάσταση των πρώτων γεωργικών κοινοτήτων: γεωμορφολογία, περιβάλλον, οργάνωση του χώρου, οικονομία, λιθοτεχνία, αρχιτεκτονική, κοινωνική οργάνωση, μετακινήσεις, ανταλλαγές. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο ρόλο της Κύπρου στα πλαίσια των πρώιμων νεολιθικών εξελίξεων στον ευρύτερο χώρο της Μέσης Ανατολής και τη σταδιακή εξάπλωση της γεωργίας στην Ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο.

ΑΠΡ 602. Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Βαλκανικής [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα αυτό περιλαμβάνει μια γενική αλλά ολοκληρωμένη παρουσίαση της προϊστορικής εξέλιξης του χώρου της νοτιοανατολικής Ευρώπης (Βαλκάνια και Ελλάδα) μέχρι και την Πρώιμη εποχή του Χαλκού (4η χιλιετία π.χ.). Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των πολιτισμικών διαδικασιών που οδήγησαν από τη Μέση Παλαιολιθική εποχή (100.000 περίπου πριν από σήμερα), στην Ανώτερη (20.000) και στο τέλος του τροφοσυλλεκτικού και κυνηγετικού σταδίου και τελικά στις μεταβατικές φάσεις που είναι γνωστές ως Μεσολιθική και Ακεραμεική και οι οποίες οδήγησαν στην αρχή του παραγωγικού σταδίου και τη Νεολιθική εποχή (10.000 περίπου πριν από σήμερα.). Όλα αυτά γίνονται μέσα από μια ενδεικτική αναφορά σε γεωγραφικούς χώρους, πολιτισμικούς κύκλους αλλά και σημαντικές αρχαιολογικές θέσεις και ανασκαφές. Όπως είναι φυσικό, σημαντικό μέρος της πραγμάτευσης των παραπάνω θεμάτων καταλαμβάνει ο ελλαδικός πολιτισμικός χώρος και τα ερευνητικά προβλήματα που τον χαρακτηρίζουν (χρονολογικά, τυπολογικά κλπ). Στόχος των μαθημάτων είναι η συνολική θεώρηση και ουσιαστική σύνθεση των αρχαιολογικών δεδομένων που υπάρχουν, από τον ευρύτερο χώρο της Βαλκανικής και του Αιγαίου, αλλά και η εμμόνη στη φύση των προβλημάτων, θεωρητικών και μεθοδολογικών, που απασχολούν την αρχαιολογική έρευνα.

ΑΠΡ 606. Φροντιστήριο Προϊστορικής Αρχαιολογίας [εαρινό εξ.].

Το φροντιστήριο αυτό περιλαμβάνει τη συγγραφή εργασιών και τη προφορική τους παρουσίαση από φοιτητές πάνω σε ζητήματα αρχαιολογικής μεθοδολογίας και ερμηνείας με αφορμή θέματα της προϊστορίας του ελλαδικού χώρου, της ευρύτερης περιοχής των Βαλκανίων και της ανατολικής Μεσογείου (Ανατολία, Κύπρος, Μέση Ανατολή). Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με σύνθετα από την άποψη της συλλογής δεδομένων 'μελέτες περίπτωσης' (case studies) αλλά και ερμηνείας διεπιστημονικών ζητημάτων προϊστορικής εξέλιξης τα οποία απασχολούν την αρχαιολογική έρευνα σήμερα.

ΑΑΑ 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

B. ΚΑΛΦΟΓΛΟΥ – ΚΑΛΟΤΕΡΑΚΗ

ΙΑΕ 101. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία [χειμερινό εξ.].

Γενική επισκόπηση της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας από τη Μυκηναϊκή περίοδο ως τη Ρωμαϊκή κατάκτηση και την υποταγή του Πτολεμαϊκού κράτους στη Ρώμη. Εξετάζονται οι κύριες πολιτικές εξελίξεις, διερευνώνται και επισημαίνονται τα βασικά γνωρίσματα και η ιστορική σημασία των επί μέρους περιόδων. Η «πόλις» ως σημείο αναφοράς : θεσμοί, διαχρονική λειτουργία.

ΙΡΩ 101 (+ ΙΡΩ 601 π.π.). Εισαγωγή στην Ιστορία του Ρωμαϊκού Κράτους [εαρινό εξ.].

Επισκόπηση της ιστορίας του Ρωμαϊκού Κράτους κατά την ρεπουμπλικανική και την πρώιμη αυτοκρατορική εποχή (2^{ος} αι.π.Χ.- 3^{ος} αι.μ.Χ.). Έμφαση σε θέματα πολιτικών θεσμών και επίσημης ιδεολογίας, διοικητικής οργάνωσης και κοινωνικής δομής τόσο κατά την περίοδο της Ελεύθερης Ρωμαϊκής Πολιτείας (*res publica*) όσο και μετά τη διαμόρφωση του Αυτοκρατορικού καθεστώτος (*principatus*). Εξέταση και ιστορικός σχολιασμός επιλεγμένων πηγών.

ΙΑΕ 601. Αρχαϊκή και Κλασική Εποχή [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Γενική επισκόπηση της ελληνικής ιστορίας από τον 8^ο-4^ο αι.π.Χ. Κύριο αντικείμενο του μαθήματος θα αποτελέσει η εξέλιξη της πόλεως-κράτους και των θεσμών της. Επίσης θα μελετηθούν φαινόμενα όπως ο αποικισμός, η κρίση της αριστοκρατικής ελληνικής κοινωνίας, η τυραννίδα, η ύπαρξη νομοθετών, οι Περσικοί πόλεμοι και ο Πελοποννησιακός πόλεμος όπως και οι πολιτικές εξελίξεις του 4^{ου} αιώνα μέσα από τις γραμματειακές μαρτυρίες των υπό εξέταση περιόδων.

ΙΑΕ 603. Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας. Έγγραφα της ελληνιστικής πόλεως: δημοσιοποίηση και ουσιαστικοί αποδέκτες [χειμερινό εξ.].

Στο φροντιστήριο θα μελετηθούν επιγραφικές μαρτυρίες από τον δημόσιο βίο των ελληνικών πόλεων της ελληνιστικής εποχής. Επίσημες αποφάσεις των θεσμικών οργάνων, τιμητικά ψηφίσματα, επιστολές ηγεμόνων, θα εξετασθούν όχι μόνον ως αποτύπωση του ιστορικού τους πλαισίου, αλλά, κυρίως, ως μέσα έκφρασης της εκάστοτε πολιτικής και ιδεολογικής θέσης της πόλεως.

ΙΑΕ 603. Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας. Ο θεσμός της ασυλίας [εαρινό εξ.].

Μέσω της εξέτασης κατάλληλων κειμένων θα εξετασθεί ο θεσμός της ασυλίας και η σημασία του για τις διακρατικές σχέσεις των ελληνικών πόλεων.

Φ. ΚΟΤΖΑΓΕΩΡΓΗΣ

ΙΝΕ 101. Εισαγωγή στη Νεοελληνική Ιστορία [εαρινό εξ.].

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τον φοιτητή στην έρευνα της νεοελληνικής ιστορίας. Το αντικείμενο καλύπτει μια ευρεία χρονική περίοδο από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης μέχρι τα μέσα του 20^{ου} αι. Στο μάθημα α) τίθενται προβλήματα μεθοδολογίας και ορολογίας της συγκεκριμένης περιόδου, β) παρουσιάζεται η προβληματική της περιοδολόγησης, γ) καταγράφονται οι ιστορικές πηγές για τη μελέτη της νεοελληνικής ιστορίας, δ) επισημαίνονται κάποιες τομές στην εξέλιξη της έρευνας της ελληνικής ιστοριογραφίας, ε) δίνεται ένα περίγραμμα των γεγονότων της περιόδου και στ) προσεγγίζονται θεματικά περιοχές της νεοελληνικής ιστορίας (διακυβέρνηση, εξωτερική πολιτική, ιδεολογία, οικονομία, κοινωνία). Συστήνεται η αποσαφήνιση όρων, γεγονότων, προσώπων σ' αυτή τη μεγάλη περίοδο της ελληνικής ιστορίας, προκειμένου να αποτελέσει την απαραίτητη βάση για την περαιτέρω συστηματικότερη και αναλυτικότερη μελέτη κάποιων επιμέρους περιόδων.

ΙΝΕ 601. Νεοελληνική Ιστορία Ι (15ος-18ος αι.) [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα σκοπό έχει να δώσει μια συνολική εικόνα της ελληνικής ιστορίας κατά την πρώιμη νεότερη εποχή. Η προσέγγιση θα είναι γεγονотоλογική και θεματική. Αρχικά θα εντοπιστούν κάποια προβλήματα περιοδολόγησης και χαρακτηρισμού αυτής της περιόδου, θα μελετηθούν θεωρητικά και μεθοδολογικά προβλήματα που προκύπτουν από την έρευνά της και θα επισημανθούν βασικές ομάδες πηγών που χρησιμοποιεί ο ιστορικός της περιόδου. Στη συνέχεια

θα δοθεί μια γενική εικόνα των πολιτικών γεγονότων, αναλύοντας και ερμηνεύοντας τα πιο σημαντικά από αυτά. Τέλος, η θεματική προσέγγιση θα περιλαμβάνει τους γενικούς θεματικούς άξονες που χρησιμοποιεί ο ιστορικός για να μελετήσει μια περίοδο: δημογραφία, κοινωνία, οικονομία, δίκαιο, ιδεολογία, κουλτούρα.

INE 603. Φροντιστήριο Νεότερης Ιστορίας [χειμερινό εξ.].

Στο μάθημα δίνεται μια γενική εικόνα των ιστοριογραφικών σχολών και των τάσεων κατά τους δύο τελευταίους αιώνες. Επιπλέον, οι φοιτητές ασκούνται στην ιστορική έρευνα μέσω ασκήσεων ιστορικής μεθοδολογίας. Αφού γίνει η παρουσίαση από τον διδάσκοντα της ειδικής θεματικής του μαθήματος, οι φοιτητές υποχρεούνται να συντάξουν μικρές εργασίες πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

ΙΤΛ 301. Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας [εαρινό εξ.].

Στο μάθημα δίνεται μια γενική εικόνα της ιστορίας της Οθωμανικής αυτοκρατορίας από την ίδρυσή της (περ. 1300) μέχρι τη διάλυσή της (1923). Μετά το γενικό γεγονοτολογικό περίγραμμα το μάθημα επικεντρώνεται στην εξέταση των θεσμών, της κοινωνίας, της οικονομίας και της κουλτούρας.

Α. ΚΩΤΙΔΗΣ

ΑΙΤ 603. Η Ελληνική Τέχνη του 20^{ου} αιώνα [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Περιφερειακή και μητροπολιτική πρόσληψη του μοντερνισμού. Η ελληνική εκδοχή στη ζωγραφική, γλυπτική και στην αρχιτεκτονική των δημοσίων παραγγελιών και της ελεύθερης καλλιτεχνικής δημιουργίας. Το κοσμοείδωλο της ελληνικότητας και ο ορίζοντας υποδοχής που διαμορφώνουν οι συγκρούσεις και αντιπαραθέσεις στο θεωρητικό λόγο για την τέχνη και τη λογοτεχνία. Οι μεταπολεμικές εξελίξεις και οι σύγχρονες τάσεις.

ΑΙΤ 606. Φροντιστήριο Ιστορίας της Τέχνης. Ελληνική και διεθνής τέχνη του 20ού αιώνα: συγκλίσεις και αποκλίσεις [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Η πρόσληψη της μοντέρνας και σύγχρονης τέχνης (ζωγραφικής, γλυπτικής, αρχιτεκτονικής) από την ελληνική. Με άξονα τις διαφοροποιήσεις (στιλιστικές και θεωρητικές) από τα ρεύματα του μοντερνισμού που εισάγονται στο έργο των ελλήνων δημιουργών, διερευνώνται δύο ζητήματα: α. πώς διαμορφώθηκε η εθνική περιφερειακή ταυτότητα ενός διεθνούς μητροπολιτικού παραδείγματος όπως η μοντέρνα τέχνη ως τις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες. Β. αν η εξέλιξη της φυσιογνωμίας της ελληνικής τέχνης στην εποχή της παγκοσμιοποίησης συνιστά ταξινομικό οξύμωρο ή εξακολουθεί να διεκδικεί εθνικό προσδιορισμό.

Κ. ΚΩΤΣΑΚΗΣ

ΑΠΡ 101. Εισαγωγή στον Προϊστορικό Πολιτισμό [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Αντικείμενο της σειράς μαθημάτων είναι η εισαγωγή στον παγκόσμιο προϊστορικό πολιτισμό από την πρώτη εμφάνιση του ανθρώπου μέχρι και την Εποχή του Χαλκού. Πρόκειται για μια ιστορική αναδρομή στην αρχή και εξέλιξη της προϊστορικής Αρχαιολογίας, η οποία περιλαμβάνει θέματα όπως: η Αρχαιολογία της εμφάνισης και εξέλιξης του ανθρώπου μέχρι το τέλος του Πλειστόκαινου, η Νεολιθική Εποχή στη Μ. Ανατολή και την Κ. Ασία, η Νεολιθική Εποχή στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, ο κόσμος της Εποχής του Χαλκού, αστικοποίηση, Μεσοποταμία, Κ. Ασία, Βαλκάνια, Κ. Ευρώπη, Μινωικός και Μυκηναϊκός κόσμος, η Εποχή του Σιδήρου στην Ευρώπη, η Προϊστορία της Αφρικής, του Νέου Κόσμου κλπ.

ΑΠΡ 601. Θεωρία και Μέθοδος της Προϊστορικής Αρχαιολογίας: Τάσεις, Ρεύματα και Σχολές στην Προϊστορική Αρχαιολογία [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Στο πρώτο μέρος του μαθήματος συζητούνται οι βασικές κατευθύνσεις στη θεωρητική αρχαιολογική σκέψη του 20^{ου} αιώνα. Εξετάζεται η πολιτισμική ιστορία, η διαδικαστική αρχαιολογία, η μεταδιαδικαστική αρχαιολογία και η σύγχρονη σύνθεσή τους. Στο δεύτερο μέρος

εξετάζονται οι μέθοδοι και οι τεχνικές που στηρίζουν τη σύγχρονη αρχαιολογία, την ανασκαφή και την αρχαιολογία πεδίου, την αρχαιολογία του τοπίου, την αρχαιομετρία και τη βιοαρχαιολογία.

ΑΑΑ 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

ΣΤ. ΛΑΒΒΑ (Με ανάθεση διδασκαλίας)

ΑΙΤ 601. Πρώιμη Αναγέννηση [χειμερινό & εαρινό εξ.].
Η τέχνη της Αναγέννησης κατά τον 14^ο και 15^ο αιώνα.

Γ. ΛΕΒΕΝΙΩΤΗΣ

ΙΒΥ 601. Βυζαντινή Ιστορία Ι (324-1081) [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Στο μάθημα εξετάζεται ο σταδιακός μετασχηματισμός του Ρωμαϊκού κράτους της ύστερης αρχαιότητας στη Βυζαντινή αυτοκρατορία των μέσων χρόνων (με τις νέες δομές και ευρύτερη φυσιογνωμία) και αναλύονται οι κύριες πολιτικές εξελίξεις αλλά και οι εσωτερικές κοινωνικές μεταβολές κατά τους 4^ο - 11^ο αι. Παράλληλα πραγματοποιείται μεθοδολογική προσέγγιση και ανάλυση βασικών πηγών της εποχής.

ΙΒΥ 603. Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας. Η Βυζαντινή αυτοκρατορία κατά τον 7^ο αι. [χειμερινό εξ.].

Στο πλαίσιο του φροντιστηρίου θα μελετηθούν οι εξωτερικές πολιτικές και στρατιωτικές εξελίξεις καθώς και οι εσωτερικές κοινωνικές, οικονομικές και διοικητικές μεταβολές που οδήγησαν κατά τον 7^ο αι. στο σταδιακό μετασχηματισμό των δομών και της ευρύτερης φυσιογνωμίας της Βυζαντινής αυτοκρατορίας και στην οριστική μετάβαση από το Ρωμαϊκό κράτος της ύστερης αρχαιότητας στην Ανατολική αυτοκρατορία των μεσαιωνικών χρόνων. Στόχος του φροντιστηρίου είναι η άσκηση των φοιτητών στη χρήση και στην ερμηνεία των συναφών πηγών και κυρίως της ειδικής σύγχρονης βιβλιογραφίας καθώς και η εκπόνηση και παρουσίαση ειδικών εργασιών που αφορούν στις παραπάνω ιστορικές εξελίξεις.

ΙΒΥ 603. Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας. Από τη Ρώμη στο Βυζάντιο: Κράτος και κοινωνία κατά τον 4^ο αι. [εαρινό εξ.].

Στο πλαίσιο του φροντιστηρίου θα μελετηθούν οι ποικίλες εξωτερικές και εσωτερικές πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις και μεταβολές που σημειώθηκαν από τα τέλη του 3^{ου} έως τα τέλη του 4^{ου} αι. και διαφοροποίησαν ριζικά την προγενέστερη φυσιογνωμία της ενιαίας Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας οδηγώντας σταδιακά στη Βυζαντινή αυτοκρατορία των μεσαιωνικών χρόνων. Στόχος του φροντιστηρίου είναι η άσκηση των φοιτητών στη χρήση και στην ερμηνεία των συναφών πηγών και κυρίως της ειδικής σύγχρονης βιβλιογραφίας καθώς και η εκπόνηση και παρουσίαση ειδικών εργασιών που αφορούν στις παραπάνω ιστορικές εξελίξεις.

Ε. ΜΑΝΑΚΙΔΟΥ

ΑΚΛ 101. Εισαγωγή στην Ελληνική Κλασική Αρχαιολογία [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα έχει σκοπό να εισαγάγει τον φοιτητή στην ελληνική κλασική αρχαιολογία, δίνοντάς του τις βασικές και απαραίτητες γνώσεις, ώστε να μπορεί στη διάρκεια των σπουδών του να παρακολουθήσει πιο εξειδικευμένα μαθήματα. Έτσι, αφού γίνει λόγος στα πρώτα μαθήματα για την ιστορία της ελληνικής κλασικής αρχαιολογίας ως επιστήμης και για τη μεθοδολογία και την ορολογία της, θα εξεταστούν στη συνέχεια τα γενικά χαρακτηριστικά της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής, πλαστικής, κεραμικής και μερικές πτυχές του ιδιωτικού βίου.

ΑΚΛ 603. Κεραμική Αρχαϊκής και Κλασικής εποχής [εαρινό εξ.].

Το μάθημα επικεντρώνεται στην εξέταση των ποικίλων κατηγοριών της αρχαίας ελληνικής γραπτής κεραμικής. Εισαγωγικά θα εξεταστούν διάφορα θέματα που σχετίζονται με την οργάνωση και τις συνθήκες παραγωγής στα αρχαία κεραμικά εργαστήρια, με βάση τα σωζόμενα

υλικά κατάλοιπα, τις μαρτυρίες των αρχαίων πηγών και των ίδιων των αγγείων. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν οι τεχνικές διακόσμησης και τα πιο χαρακτηριστικά σχήματα των αγγείων κατά την αρχαϊκή και την κλασική περίοδο, με έμφαση στα προϊόντα του κορινθιακού και του αττικού Κεραμικού (πρωτογεωμετρικά και γεωμετρικά, πρωτοκορινθιακά και πρωτοαττικά, μελανόμορφα και ερυθρόμορφα, μελαμβαφή αγγεία). Θα γίνει ξεχωριστή αναφορά στους σημαντικότερους εκπροσώπους των εργαστηρίων αυτών (κεραμείς και αγγειογράφους), στη διάδοση των αγγείων τους και στην επίδραση που άσκησαν σε άλλα σύγχρονα κεραμικά κέντρα. Θα εξεταστούν, επίσης, ορισμένα εικονογραφικά θέματα, καθώς και ζητήματα χρονολόγησης, τόπων εύρεσης, διακίνησης και αξιολόγησης της αρχαίας κεραμικής.

AAA 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

E. MANTA

INE 602. Νεοελληνική Ιστορία II (1821-1923) [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Πηγές και βασική βιβλιογραφία. Περίοδοι και κυριότερες φάσεις στην ιστορική εξέλιξη του ελληνικού κράτους και της πορείας προς την εθνική ολοκλήρωση. Εθνικό κέντρο και περιφερειακός Ελληνισμός. Πολιτικές ανακατατάξεις και εξωτερική πολιτική, εσωτερικές οικονομικές εξελίξεις και κοινωνικοί μετασχηματισμοί.

INE 603. Φροντιστήριο Νεότερης Ιστορίας [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαχθούν οι φοιτητές στη θεωρητική συζήτηση για την ιστορική επιστήμη και να γνωρίσουν τις ιστοριογραφικές σχολές. Να μνηθούν στις βοηθητικές επιστήμες, την κριτική προσέγγιση των πηγών και την τεχνική της συγγραφής μιας ιστορικής εργασίας. Να εξοικειωθούν με τις σύγχρονες θεωρίες, τις προτεραιότητες και τους στόχους της διδακτικής της ιστορίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το μάθημα περιλαμβάνει εξέταση στο θεωρητικό μέρος και υποχρεωτική εκπόνηση εργασίας.

A. MENTZOS

ABY 603. Βυζαντινή Γλυπτική – Μικροτεχνία [εαρινό εξ.].

Στο μάθημα θα εξεταστεί η υλική παραγωγή στο χώρο της Βυζαντινής αυτοκρατορίας και των περιοχών που εξαρτώνται πολιτιστικά από αυτήν, στους εξής τομείς: του αρχιτεκτονικού αναγλύφου, της εικονιστικής πλαστικής και της μικροτεχνίας.

Συγκεκριμένα θα παρουσιαστεί η εξέλιξη των μαρμάρινων αρχιτεκτονικών μελών από την ύστερη Ρωμαϊκή ως την μέση Βυζαντινή περίοδο. Θα παρουσιαστεί επίσης η παραγωγή εικονιστικών γλυπτών, είτε κοσμικού – ανδριάντες αυτοκρατόρων και κρατικών αξιωματούχων, είτε θρησκευτικού χαρακτήρα – μαρμάρινες εικόνες. Θα εξεταστεί επίσης η παραγωγή αντικειμένων σε ελεφαντόδοντο και σε πολύτιμα μέταλλα.

AAA 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

I. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

INX 101. Εισαγωγή στη Ιστορία των Νεότερων Χρόνων [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα αποτελεί μία συνοπτική παρουσίαση της ευρωπαϊκής ιστορίας των νεότερων χρόνων, με έμφαση κυρίως στην περίοδο από τη Γαλλική Επανάσταση μέχρι το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Εξετάζονται οι σημαντικότερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις, όπως επίσης και τα βασικά ιδεολογικά ρεύματα της περιόδου.

INX 601. Ιστορία Νεότερων Χρόνων I (15^{ος} – 18^{ος} αι.): Πρώιμη Νεότερη Ευρώπη (1492-1789) [χειμερινό εξ.].

Παρουσιάζεται η διαμόρφωση των εθνικών κρατών από τα τέλη του μεσαίωνα έως τη Γαλλική Επανάσταση, οι διακρατικές σχέσεις και η διπλωματία καθώς και οι κοινωνικές και οικονομικές

εξελιξείς. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις ιδεολογικές εξελίξεις συμπεριλαμβανομένων των εκκλησιαστικών διαμαχών. Ειδικότερα οι διδακτικές ενότητες αναφέρονται στην ευρωπαϊκή κοινωνία, την πολιτική και τον πολιτισμό στο τέλος του Μεσαίωνα, τις γεωγραφικές ανακαλύψεις, τον Ανθρωπισμό, τη Μεταρρύθμιση, την τεχνολογική επανάσταση, τις πολιτειακές εξελίξεις, τη γένεση του βιομηχανικού καπιταλισμού καθώς και τη διπλωματία της περιόδου.

ΙΧΑ 601. Ιστορία των χωρών της χερσονήσου του Αίμου II: Η Νοτιοανατολική Ευρώπη στον 20ο αιώνα (1918-1989) [εαρινό εξ.].

Θα δοθεί μια επισκόπηση της ιστορίας της Γιουγκοσλαβίας, Αλβανίας, Βουλγαρίας και Ρουμανίας από το τέλος του Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι την πτώση του κομμουνισμού και ταυτόχρονα θα εξεταστούν ορισμένα ζητήματα που επηρέασαν τις διμερείς σχέσεις των κρατών, λαμβάνοντας υπόψη και την πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων.

ΙΧΑ 602. Ιστορία των χωρών της χερσονήσου του Αίμου I: Η ΝΑ Ευρώπη από την οθωμανική κατάκτηση έως τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο [εαρινό εξ.].

Η τουρκική κατάκτηση. Η ίδρυση του οθωμανικού κράτους. Η περίοδος της τουρκικής κυριαρχίας. Αφύπνιση της εθνικής συνείδησης στους βαλκανικούς λαούς. Διαφωτισμός. Εθνικοί αγώνες και ίδρυση εθνικών κρατών στη Βαλκανική. Από το συνέδριο του Βερολίνου στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο.

ΙΝΕ 603. Φροντιστήριο Νεότερης Ιστορίας [εαρινό εξ.].

Σκοπός του μαθήματος είναι η μύηση των φοιτητών στην επιστήμη της ιστορίας και η εξάσκηση τους στη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας. Ειδικό θέμα του φροντιστηρίου θα είναι η Ελλάδα την εποχή του Όθωνα.

I. ΜΟΥΡΕΛΟΣ

ΙΣΕ 601. Σύγχρονη Ιστορία: Η Ελλάδα στη σύγχρονη εποχή (1913-1974). Εξέλιξη των θεσμών και αντίληψη της εξουσίας [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Επιχειρείται η προσέγγιση των ετών 1923-1974 μέσω διπλής οπτικής: της αντίληψης και άσκησης της εξουσίας αφενός και της προσβολής ή καταστολής των ελευθεριών αφετέρου. Κύριο χαρακτηριστικό των ετών αυτών είναι η εκδήλωση και για ικανό χρονικό διάστημα η διαπλοκή των δυο διχασμών που βίωσε ο ελληνικός λαός. Πρόκειται για ένα φαινόμενο, το οποίο προσδίδει συνοχή και συνέχεια στην κατά τα άλλα βεβαρημένη από γεγονότα, εντάσεις και ανατροπές εν λόγω εποχή.

ΙΝΧ 602. Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων II (19ος αι.): Η Ευρώπη και ο κόσμος (1871-1914) [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα πραγματεύεται το απόγειο και το τέλος της ευρωπαϊκής ηγεμονίας στο παγκόσμιο στερέωμα από τη λήξη του γαλλο-πρωσικού πολέμου έως την έκρηξη του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου. Εξετάζονται οι διάφορες ανακατατάξεις σε επίπεδο διεθνών σχέσεων, οι περιφερειακές διενέξεις με την έξαρση των εθνικισμών, το φαινόμενο της αποικιακής εξάπλωσης των Μεγάλων Δυνάμεων, τέλος, η διολίσθηση προς την κρίση του 1914. Χωρίζεται σε τρεις χρονικές ενότητες: 1871-1890, 1890-1907, 1907-1914.

ΙΣΕ 401. Σχεδιασμός και άσκηση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής (1912-1940) [εαρινό εξ.].

Ανάλυση των στόχων, επιτευγμάτων και σφαλμάτων της ελληνικής διπλωματίας στη διάρκεια τριών κρίσιμων φάσεων τη σύγχρονης περιόδου: εθνική εξόρμηση (1909-1922), αναδίπλωση και αναζήτηση εξωτερικών ερεισμάτων (1923-1932), εμπλοκή στη δίνη της διεθνούς κρίσης (1933-1940).

A. ΜΟΥΣΤΑΚΑ

ΑΚΛ 602. Πλαστική της Κλασικής και Αρχαϊκής Εποχής [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Στόχος του μαθήματος αυτού είναι η εξέταση της γένεσης και εξέλιξης της μνημειακής πλαστικής από τα γεωμετρικά χρόνια μέχρι το τέλος του 5ου αι. π.Χ. Για το σκοπό αυτό θα παρουσιασθούν αναλυτικά οι κυριότερες κατηγορίες έργων, κυρίως ολόγλυφα, αλλά και αρχιτεκτονικά γλυπτά καθώς και ανάγλυφα με γνώμονα της εξελικτικής τους πορεία αλλά και την τεχνοτροπική τους ένταξη.

ΑΚΛ 604. Τοπογραφία. Αττική, Ιερά Ολυμπίας και Δελφών, Δήλος [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα στοχεύει να εξετάσει τα πανελλήνια ιερά της Ολυμπίας, των Δελφών, της Δήλου καθώς και της Αττικής συμπεριλαμβανομένης και της ίδιας της Αθήνας, από την άποψη της τοπογραφικής εξέλιξης και διαμόρφωσης. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην οργάνωση των ιερών ενώ θα παρουσιασθούν και τα κυριότερα αναθήματα σε συνδυασμό με τις γραπτές μαρτυρίες και πάντοτε με κριτήριο την ίδια τη λατρεία.

ΑΑΑ 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Α. ΜΠΑΚΑΛΑΚΗ

ΛΑΚ 101. Εισαγωγή στη Λαογραφία και την Κοινωνική Ανθρωπολογία [χειμερινό και εαρινό εξ.].

Μετά από μια σύντομη επισκόπηση της ιστορίας των δύο κλάδων εστιάζουμε στη σύγχρονη φυσιολογία τους και ιδιαίτερα στις συγκλίσεις και της αποκλίσεις μεταξύ της Λαογραφίας και της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας σε ό,τι αφορά τα γνωστικά τους αντικείμενα, τις κυριότερες θεωρητικές και μεθοδολογικές τους προσεγγίσεις και τις σχέσεις τους με άλλους κλάδους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ιστορικότητα, τις ιδεολογικές χρήσεις και τις πολιτικές συνδηλώσεις εννοιών όπως η «φυλή», η «κοινωνία», ο «πολιτισμός», ο «λαός» και η «παράδοση», οι οποίες στο πλαίσιο του καθημερινού λόγου θεωρούνται συνήθως οικουμενικές και αυτονόητες. Η αξιολόγηση των φοιτητών βασίζεται σε γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με τη μορφή πολλαπλών επιλογών (multiple choice).

ΛΑΚ 312. Κοινωνική Οργάνωση: φύλο και συγγένεια [εαρινό εξ.].

Με ελάχιστα διαλείμματα κατά τη διάρκεια των οποίων το ενδιαφέρον για τη συγγένεια μειώθηκε, οι συγγενειακές σχέσεις βρίσκονται στο επίκεντρο της ανθρωπολογικής έρευνας και θεωρίας από τις απαρχές του κλάδου έως σήμερα. Χωρίς υπερβολή, η μελέτη της συγγένειας είναι συνεκδοχή της κοινωνικής / πολιτισμικής ανθρωπολογίας καθώς εστιάζει σε επιμέρους ζητήματα και πρακτικές, όπως αυτές που αφορούν, για παράδειγμα, τον καταμερισμό της εργασίας, τη διαμονή, τις γαμηλιακές ανταλλαγές ή τις πολιτισμικές αντιλήψεις σχετικά με τη σύλληψη, τη γέννηση και το θάνατο, που παίζουν καθοριστικό ρόλο ως προς την κοινωνική, την πολιτική και την οικονομική οργάνωση καθώς και την αναπαραγωγή των εκάστοτε πολιτισμικών προτύπων. Στο μάθημα επιχειρείται καταρχήν μια ιστορική επισκόπηση των εθνογραφικών προσεγγίσεων στη συγγένεια και την αγχιστεία και στο ρόλο των προσεγγίσεων αυτών ως προς τη συγκρότηση σημαντικών θεωρητικών ρευμάτων, όπως ο λειτουργισμός, ο δομισμός και η συμβολική ανθρωπολογία. Ιδιαίτερο βάρος ωστόσο δίνεται σε σύγχρονες προσεγγίσεις. Πιο συγκεκριμένα, θα εστιάσουμε σε αυτές που αναδεικνύουν τη σημασία της συγγένειας ως προς τη συγκρότηση έμφυλων υποκειμένων, σ' αυτές που επικεντρώνονται στους μετασχηματισμούς της πυρηνικής οικογένειας στις μέρες μας και τέλος σε αυτές που αμφισβητούν τη διάκριση ανάμεσα στη βιολογική και την κοινωνική διάσταση της συγγένειας η οποία μέχρι πρόσφατα θεωρούνταν δεδομένη.

ΛΑΚ 402. Θέματα Οικονομικής Οργάνωσης [εαρινό εξ.].

Παρουσιάζονται εθνογραφικά παραδείγματα που αναδεικνύουν τη διαπολιτισμική ποικιλομορφία που εμφανίζουν οι διαδικασίες της παραγωγής, της ανταλλαγής και της διανομής καθώς και της διανομής αγαθών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους πολιτισμικούς προσδιορισμούς και στις πολιτικές και ηθικές συνδηλώσεις όρων όπως το «αγαθό», το «εμπόρευμα», το «δώρο», οι «φυσικοί πόροι», το «χρήμα», η «επένδυση» ή το «κέρδος», σε διάφορα κοινωνικά πλαίσια καθώς και στη σχετικότητα της ίδιας της έννοιας του «οικονομικού». Η επισκόπηση των κυριότερων θεωρητικών και ερευνητικών προσεγγίσεων που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της οικονομικής

ανθρωπολογίας αποσκοπεί στην επίγνωση ότι οι διαδικασίες της παραγωγής, της ανταλλαγής και της διανομής καθώς και της κατανάλωσης αγαθών δεν συνιστούν έναν αυτόνομο τομέα δραστηριότητας, αλλά εξαρτώνται από και συνυφαίνονται με την εκάστοτε κοσμοθεωρία και με τις πολιτισμικές αξίες οι οποίες διέπουν την κοινωνικότητα καθώς και τις σχέσεις των ανθρώπων με το περιβάλλον τους. Από τη σκοπιά αυτή νεωτερική αντίληψη σύμφωνα με την οποία ο ανταγωνισμός για τη μεγιστοποίηση του ατομικού οικονομικού κέρδους ανάγεται στην ανθρώπινη φύση είναι κάθε άλλο παρά οικουμενική. Η αξιολόγηση των φοιτητών βασίζεται σε προφορική παρουσίαση, γραπτή εργασία, εξέταση προόδου και γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου.

ΛΑΚ 322. Κοινωνική Οργάνωση - Συστήματα εξουσίας (εθνικισμός και συστήματα εξουσίας) [χειμερινό εξ.]

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η σχέση ετερότητας και εξουσίας σε προνεωτερικές και νεωτερικές κοινωνίες. Θα εξεταστούν μια σειρά από έννοιες οι οποίες χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν και να εκφράσουν τις διαδικασίες συγκρότησης της ετερότητας: ταυτότητα, ετερότητα, έθνος, εθνικισμός, εθνοτικές ομάδες, εθνοτισμός, πολυπολιτισμικότητα, διαπολιτισμικότητα, νεο-ρατσισμός. Οι έννοιες αυτές αναλύονται ως προς την ιστορική και κοινωνική πορεία ανάπτυξης του περιεχομένου τους και τις κοινωνικο-πολιτικές αναφορές τους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε εθνογραφικές μελέτες πολιτικής ταυτοτήτων στην Ελλάδα και τα Βαλκάνια.

ΛΑΚ 411. Θεωρίες και μέθοδοι της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και της Λαογραφίας (ποιοτικές μέθοδοι έρευνας) [χειμερινό εξ.].

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση βασικών θεωριών και η κριτική αξιολόγηση των μεθόδων και τεχνικών των ποιοτικών μεθόδων έρευνας. Σημείο εκκίνησης του μαθήματος αποτελεί η συζήτηση των επιστημολογικών καταβολών των ποιοτικών μεθόδων έρευνας όπως αυτές αναπτύχθηκαν από τη δεκαετία του 1960 και μέχρι σήμερα. Οι διαλέξεις θα εστιάσουν: (α) Στη διαμόρφωση των βασικότερων θεωρητικών προσεγγίσεων (εξελικτισμός, ιστορισμός, λειτουργισμός, δομικός λειτουργισμός, δομισμός, μαρξισμός, νέο-μαρξισμός) στην κοινωνική ανθρωπολογία και στα μεθοδολογικά ζητήματα που συνδέονται με τα εν λόγω επιστημονικά παραδείγματα. (β) Στη συστηματοποίηση των μεθόδων και τεχνικών συλλογής ποιοτικών δεδομένων στην Κοινωνική Ανθρωπολογία και τη Λαογραφία.

Π. ΝΙΓΔΕΛΗΣ

ΙΑΕ 602. Ελληνιστική και αυτοκρατορική εποχή [χειμερινό εξ.].

ΙΑΕ 603. Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας: Ο ελληνικός κόσμος τον 2^ο και 1^ο αι. π.Χ. [χειμερινό εξ.].

ΙΑΕ 603. Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας: Ανασυγκροτώντας την ιστορία μιας αρχαίας πόλης. Η ιστορία της Αρχαίας Αμφίπολης [εαρινό εξ.].

Μ. ΠΑΪΣΙΔΟΥ

ΑΒΥ 101. Εισαγωγή στη Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα αποτελεί ένα σχεδιάσμα της εξέλιξης της βυζαντινής τέχνης και αρχιτεκτονικής που καλύπτει την περίοδο από τις αρχές του 3^{ου} αιώνα μ.Χ., με την ευρεία διάδοση του χριστιανισμού, έως την άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453. Η ύλη κατανέμεται σε υποπεριόδους, κατά τις οποίες εξετάζονται χωρικά και χρονικά αντιπροσωπευτικά αρχιτεκτονικά σύνολα, ενδεικτικά ζητήματα τοπογραφίας, χαρακτηριστικά παραδείγματα ψηφιδωτού διακόσμου και τοιχογραφιών, φορητών εικόνων και γλυπτικής με έμφαση στα μεγάλα παραγωγικά κέντρα της επικράτειας. Παράλληλα συνεξετάζονται και οι ιστορικές παράμετροι που οδήγησαν στην αποκρατοποίηση των γενικών χαρακτηριστικών κάθε περιόδου. Το μάθημα περιλαμβάνει δύο προτεινόμενα

εγχειρίδια από το σύστημα ΕΥΔΟΞΟΣ και αναρτημένες σημειώσεις παραδόσεων και ηλεκτρονικών παρουσιάσεων στο blackboard.

ΑΒΥ 602. Βυζαντινή Ζωγραφική [εαρινό εξ.].

Εξέταση της ζωγραφικής κατά την παλαιοχριστιανική, μεσοβυζαντινή και υστεροβυζαντινή περίοδο. Θα μελετηθεί η εξέλιξη της χριστιανικής εικονογραφίας και των καλλιτεχνικών ρευμάτων μέσα από τα εντοίχια σύνολα, τις εικόνες και τις μικρογραφίες χειρογράφων. Θα επιχειρήσουμε να περιγράψουμε τα καλλιτεχνικά φαινόμενα και την ταυτότητά τους σε συνάρτηση πάντα με τις ιστορικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες της εποχής, στην οποία αντιστοιχούν.

ΑΒΥ 606. Φροντιστήριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας. Γνωστή και άγνωστη Θεσσαλονίκη [εαρινό εξ.].

Το φροντιστηριακό μάθημα αποτελείται από δύο σκέλη: α) εισαγωγικά μαθήματα που αφορούν στο σύνολο της μνημειακής τοπογραφίας της Θεσσαλονίκης από τις αρχές του 4^{ου} αιώνα μ.Χ. έως και την προχωρημένη μεταβυζαντινή περίοδο (18^{ος} αι.). Θα δοθεί έμφαση στο ζήτημα της συνέχειας μέσα από τις ποικίλες μεταμορφώσεις του μνημειακού τοπίου, από τοπογραφικής, χωροταξικής, αρχιτεκτονικής και καλλιτεχνικής απόψεως. Πέρα από την επιλεκτική παρουσίαση των γνωστών και ιστάμενων μνημείων η διδασκαλία αποσκοπεί και στη γνωριμία με τη λεγόμενη «άγνωστη Θεσσαλονίκη» και τα ελάχιστα μνημειακά κατάλοιπα, καθώς και την πλέον πρόσφατη ανασκαφική τεκμηρίωση. β) οι φροντιστηριακές εργασίες θα αφορούν στα ανωτέρω ζητήματα και σε επιμέρους αναλύσεις τους, καθώς και την εξοικείωση των φοιτητών με επισκέψεις σε μουσεία και χώρους για πρακτική εξάσκηση και επιτόπου παρουσιάσεις εργασιών. Το μάθημα περιλαμβάνει ένα προτεινόμενο εγχειρίδιο από το σύστημα ΕΥΔΟΞΟΣ.

ΑΑΑ 313. Ανασκαφή-Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Μ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΑΙΤ 101. Ιστορία της Τέχνης. Θεωρίες και μέθοδοι [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Στο μάθημα αναλύονται οι μέθοδοι και οι βασικές θεωρίες της τέχνης, όπως η εικονογραφική - εικονολογική μέθοδος, η αισθητική της πρόσληψης, η σημειωτική - σιγματική μέθοδος, η αναλυτική - ψυχολογική προσέγγιση της τέχνης, η κοινωνικοϊστορική προσέγγιση και η φεμινιστική προσέγγιση της τέχνης, ενώ γίνεται επίσης λόγος για την τεκμηρίωση της ιστορίας της τέχνης και την ερμηνευτική της θεωρία.

ΑΙΤ 602. Ευρωπαϊκή Τέχνη από το 1880 ως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Οι προϋποθέσεις της τέχνης του εικοστού αιώνα. Ζωγραφική: Φωβισμός. Εξπρεσιονισμός: «Γέφυρα» - «Γαλάζιος Καβαλάρης». Κυβισμός - Ορφισμός. Ανεξάρτητοι εξπρεσιονιστές: E. Nolde, O. Kokoschka, Ch. Soutine κ.ά. Φουτουρισμός. Αφαίρεση: τάσεις και δημιουργοί. Μεταφυσική Ζωγραφική. Dada. Πλαστική της περιόδου.

ΑΙΤ 210. Η ελληνική τέχνη στον 19ο αιώνα [εαρινό εξ.].

Από τη μεταβυζαντινή τέχνη στη σύγχρονη και η καλλιτεχνική δραστηριότητα στην προπολεμική Ελλάδα. Ξένοι καλλιτέχνες στην Ελλάδα. Η τέχνη στην οθωμανική περίοδο. Η Σχολή του Μονάχου. Νέο στιλ και συμβολισμός. Ζωγραφική και γλυπτική.

Δ. ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

ΙΝΕ 101. Εισαγωγή στη Νεοελληνική Ιστορία [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα στοχεύει στην επισκόπηση της πορείας του Νέου Ελληνισμού από την εποχή της Άλωσης ως τη Μικρασιατική Καταστροφή. Αρχικά, θα εξετασθούν η θέση των Ελλήνων στα πλαίσια της οθωμανικής και βενετικής πολιτικής κυριαρχίας, οι σημαντικότερες όψεις του οικονομικού βίου τους, το κοινοτικό φαινόμενο, η εκκλησία και ο κλεφταρματολισμός ως τα κύρια θεσμικά μορφώματά τους και τα γνωρίσματα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού ως η

σημαντικότερη πνευματική κίνηση του Ελληνισμού πριν την επανάσταση, Στη συνέχεια, θα παρουσιαστούν συνοπτικά τα κύρια πολιτικά, στρατιωτικά και διπλωματικά γεγονότα της εθνικής επανάστασης και τα βασικά χαρακτηριστικά του πολιτειακού ζητήματος του νεότευκτου κράτους. Τέλος, θα μελετηθούν οι σημαντικότερες εκδηλώσεις του πολιτικού βίου του νεοελληνικού κράτους, οι διπλωματικοί αγώνες για την ενίσχυση της διεθνούς θέσης της χώρας και οι ποικίλες όψεις της νεοελληνικής κοινωνίας, οικονομίας και ιδεολογίας κατά την περίοδο 1832-1922.

INE 601. Νεοελληνική Ιστορία Ι (15ος-18ος αι.) [εαρινό εξ.].

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ιστορία του Νέου Ελληνισμού ανάμεσα στα μέσα του 15^ο αιώνα και τις αρχές του 19^{ου} αιώνα. Οι παραδόσεις θα κινηθούν κατά μήκος τριών αξόνων. Αρχικά θα συζητηθούν η φύση και οι ειδικοί χαρακτήρες των τεκμηρίων της εποχής και τα μεθοδολογικά προβλήματα που προκύπτουν από τη μελέτη τους. Στη συνέχεια, θα αναπτυχθεί το χρονολογικό-γεγονοτολογικό πλαίσιο αναφοράς όπως το όρισαν κυρίως οι σχέσεις των Ελλήνων με τους Οθωμανούς και Βενετούς πολιτικούς επικυρίαρχους τους και οι συγκρούσεις των τελευταίων μεταξύ τους. Τέλος, θα εξεταστούν οι δημογραφικές, οικονομικές, κοινωνικές και ιδεολογικές πραγματικότητες του Νέου Ελληνισμού και η θεσμική θέση του στο πλαίσιο της οθωμανικής και βενετικής πολιτικής τάξης.

INE 603. Φροντιστήριο Νεότερης Ιστορίας [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Στο φροντιστήριο θα εξετασθούν συνοπτικά οι αρχές των σύγχρονων ρευμάτων της ιστορικής επιστήμης με στόχο την κατανόηση της μέχρι σήμερα πορείας της ιστοριογραφίας και των προοπτικών εξέλιξής της. Ακόμη θα συζητηθούν βασικές κατηγορίες της ιστορικής ανάλυσης (αιτιότητα, νομοτέλεια, χρόνος, αντικειμενικότητα, αλήθεια) και ζητήματα νοηματοδότησης της ιστορικής εξέλιξης. Επιπλέον, θα παρουσιασθούν βασικά προβλήματα της αρχειακής έρευνας και τεχνικές συγγραφής επιστημονικής ιστορικής εργασίας. Τέλος, οι φοιτητές θα κληθούν να συνθέσουν μικρές εργασίες στα πλαίσια της ειδικής θεματικής του φροντιστηρίου στη νεότερη ελληνική ιστορία. Χειμερινό εξάμηνο: Η οθωμανική Πελοπόννησος, 1715-1821. Εαρινό εξάμηνο: Θεσμοί του Νέου Ελληνισμού κατά την περίοδο της οθωμανικής πολιτικής κυριαρχίας.

Σ. ΠΙΝΓΙΑΤΟΓΛΟΥ

ΑΚΛ 216. Θρησκεία [χειμερινό εξ.].

Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει θέματα που σχετίζονται με την άσκηση της λατρείας στα αρχαία ελληνικά ιερά (λατρευτικά κτίρια, εορτές και πανηγύρεις, θυσίες και άλλες τελετουργίες, αναθήματα, ιερατείο, κ.λ.π.)

ΑΚΛ 604. Τοπογραφία. Αττική, Ιερά Ολυμπίας και Δελφών, Δήλος [εαρινό εξ.].

Περιεχόμενο του μαθήματος: Οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι της Ελλάδας, συγκεκριμένα τα πανελλήνια ιερά της Ολυμπίας, των Δελφών και της Δήλου. Επίσης η τοπογραφία της πόλης των Αθηνών και άλλα μεγάλα ιερά της Αττικής. Στόχοι του μαθήματος: 1. Διερεύνηση των συνθηκών δημιουργίας και της οργάνωσης των παραπάνω αρχαιολογικών χώρων, οπότε συνεξετάζονται θέματα θρησκείας και λατρείας και λαμβάνονται υπόψη ιστορικά και πολιτικά γεγονότα. 2. Παρακολούθηση της εξέλιξης της μορφής των χώρων, έτσι όπως αποτυπώθηκε στα μνημεία τους, κυρίως από τη γεωμετρική ως και τη ρωμαϊκή εποχή, χωρίς να αγνοούνται ενδεχόμενες προγενέστερες φάσεις ή η μεταγενέστερη τύχη τους. Πηγές της έρευνάς μας, εκτός από τα αρχιτεκτονικά λείψανα και τα κινητά ευρήματα, αποτελούν και οι σχετικές επιγραφές και οι πληροφορίες της αρχαίας γραμματείας.

ΑΑΑ 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Καθημερινή άσκηση των φοιτητών στο ανασκαφικό πεδίο και φροντιστηριακό μάθημα με βάση τα ευρήματα της ανασκαφής. Παράλληλα οι φοιτητές θα ασκηθούν στην ηλεκτρονική καταγραφή και αρχαιοθέτηση των ευρημάτων.

ABY 601. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική [χειμερινό εξ.].

Το αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξέλιξη της βυζαντινής αρχιτεκτονικής από την πρωτοβυζαντινή μέχρι την ύστερη βυζαντινή περίοδο. Στη διάρκεια του μαθήματος θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν τα σημαντικότερα μνημεία θρησκευτικής και κοσμικής αρχιτεκτονικής.

AAA 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

A. ΣΕΜΟΓΛΟΥ

ABY 602. Βυζαντινή Ζωγραφική [χειμερινό εξ.].

Εξέταση της ζωγραφικής κατά την παλαιохριστιανική, μεσοβυζαντινή και υστεροβυζαντινή περίοδο. Θα μελετηθεί η εξέλιξη της χριστιανικής εικονογραφίας και των καλλιτεχνικών ρευμάτων μέσα από τα εντοίχια σύνολα, τις εικόνες και τις μικρογραφίες χειρογράφων. Θα επιχειρήσουμε να περιγράψουμε τα καλλιτεχνικά φαινόμενα και την ταυτότητά τους σε συνάρτηση πάντα με τις ιστορικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες της εποχής, στην οποία αντιστοιχούν.

ABY 603. Βυζαντινή Γλυπτική – Μικροτεχνία [χειμερινό εξ.].

Στο μάθημα θα εξεταστεί η υλική παραγωγή στο χώρο της Βυζαντινής αυτοκρατορίας και των περιοχών που εξαρτώνται πολιτιστικά από αυτήν, στους εξής τομείς: του αρχιτεκτονικού αναγλύφου, της εικονιστικής πλαστικής και της μικροτεχνίας.

ABY 213. Βυζαντινή Εικονογραφία [εαρινό εξ.].

Μελέτη εικονογραφικών θεμάτων που εμφανίζονται κατά την Ύστερη Αρχαιότητα. Θα μελετηθούν θέματα που εκχριστιανίζονται και αποκτούν διαφορετικό χαρακτήρα και λειτουργία στην αυγή του χριστιανισμού. Απαραίτητη η εκπόνηση εργασιών

AAA 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

B. ΣΜΙΤ-ΔΟΥΝΑ

AKL 101. Εισαγωγή στην Ελληνική Κλασική Αρχαιολογία [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα προσφέρει στους φοιτητές των πρώτων εξαμήνων βασικές γνώσεις, ξεκινώντας με την ιστορία της επιστήμης της Κλασικής Αρχαιολογίας, τη μεθοδολογία της και την ορολογία. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν τα γενικά χαρακτηριστικά της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής, πλαστικής και κεραμικής.

AKL 601. Αρχιτεκτονική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα έχει στόχο να εξετάσει την εξέλιξη της μνημειακής αρχιτεκτονικής στον ελλαδικό χώρο κατά την αρχαϊκή και κλασική εποχή. Αρχικά θα ασχολείται με τη σχεδίαση και την οργάνωση οικοδομικών έργων. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν τα υλικά δομής, οι τρόποι δόμησης, οι οπτικές διορθώσεις που παρατηρούνται στα αρχαία οικοδομήματα καθώς και η πολυχρωμία τους. Θα γίνει εκτενής αναφορά στους ρυθμούς και στους κυριότερους ναούς της μητροπολιτικής και της Μεγάλης Ελλάδας, των ελληνικών νησιών καθώς και της Μικράς Ασίας, ενώ - εκτός από τους ναούς - θα παρουσιαστούν και οι κυριότεροι οικοδομικοί τύποι όπως οι βωμοί, τα πρόπυλα, οι στοές, τα θέατρα, τα ανάκτορα, τα βουλευτήρια, τα στάδια και γυμνάσια καθώς και οι αγορές.

AKL 607. Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Εποχή [εαρινό εξ.].

Το μάθημα θα ασχοληθεί με τα ελληνιστικά βασίλεια και ειδικά με πόλεις της ελληνιστικής εποχής, με την πολεοδομία και την αρχιτεκτονική τους καθώς και με το διάκοσμό τους με αναθήματα, τιμητικά αγάλματα και έργα τέχνης. Θα παρουσιαστούν γνωστά συγκροτήματα ιερών της

ελληνιστικής εποχής, όπως εκείνο της Αθηνάς στη Λίνδο/Ρόδου και το Ασκληπιείο στην Κω, καθώς και παραδείγματα ελληνιστικών πόλεων, όπως η Βεργίνα και η Πέλλα, το Πέργαμο και η Αλεξάνδρεια, αλλά και η πόλη της Ρόδου και η Αθήνα με τη σημαντική τους οικοδομική ανάπτυξη κατά την ελληνιστική εποχή.

Θ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ-ΤΙΒΕΡΙΟΥ

ΑΚΛ 102. Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Αρχαιολογία [εαρινό εξ.].

Στα πρώτα μαθήματα θα δοθούν βασικά στοιχεία για τις αρχές της πόλης Ρώμης και για τη διαμόρφωση του πολιτισμού και της τέχνης της κάτω από την ισχυρή επίδραση δύο σημαντικών πολιτισμών: του ετρουσκικού και του ελληνικού. Θα δοθούν ακόμη στοιχεία για την ιστορία της έρευνας της ρωμαϊκής τέχνης και αρχαιολογίας. Στη συνέχεια θα μας απασχολήσουν συστηματικά, με βάση χαρακτηριστικά παραδείγματα, οι κυριότερες κατηγορίες της ρωμαϊκής τέχνης (αρχιτεκτονική, ζωγραφική, ιστορικό ανάγλυφο, πορτρέτο, ιδεαλιστική πλαστική κ.ά.) με σκοπό να δοθούν σε κάθε περίπτωση τα κύρια χαρακτηριστικά τους και να κατανοηθεί η λειτουργία τους.

ΑΚΛ 606. Φροντιστήριο Κλασικής Αρχαιολογίας. Ταφικά ανάγλυφα της Μακεδονίας [εαρινό εξ.].

Αντικείμενο του φροντιστηρίου είναι η μελέτη των ταφικών μνημείων της Μακεδονίας με ανάγλυφες παραστάσεις. Θα εξεταστούν οι διάφορες κατηγορίες αναγλύφων και οι τύποι των παραστάσεών τους· επιπλέον, ζητήματα που σχετίζονται με την ίδρυσή τους στα νεκροταφεία και τους παραγγελιοδότες τους. Ένα ακόμη καίριο ερώτημα που θα τεθεί είναι σε ποιο βαθμό τα μακεδονικά μνημεία δέχονται την επίδραση των αντίστοιχων μνημείων της Ρώμης και με ποιον τρόπο την αφομοιώνουν.

ΑΚΛ 607. Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Εποχή. Οι ελληνικές πόλεις κατά τη διάρκεια της ρωμαϊκής αυτοκρατορικής περιόδου [χειμερινό εξ.].

Οι ελληνικές πόλεις στη ρωμαϊκή αυτοκρατορική περίοδο διατηρούν τους θεσμούς και τη διοικητική τους αυτονομία, αν και υπάγονται στον επαρχιακό διοικητή. Το πολιτικό τους κέντρο, η Αγορά, όχι μόνο δεν εγκαταλείπεται, αλλά αποκτά συν τω χρόνω μνημειακά χαρακτηριστικά με την ανοικοδόμηση δημοσίων κτιρίων που χρηματοδοτούνται από πλούσιους ιδιώτες και σε ορισμένες περιπτώσεις από τον ίδιο τον αυτοκράτορα. Εδώ φιλοξενείται τώρα η λατρεία των αυτοκρατόρων, που έχει πολιτική σημασία, ενώ σταδιακά οι πόλεις αποκτούν υπό την επίδραση της Ρώμης και άλλα νέα χαρακτηριστικά, προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της εποχής. Εκτός από τις ήδη υπάρχουσες παλιές πόλεις (Αθήνα, Άργος, Σπάρτη, Θεσσαλονίκη, Βέροια κλπ.) ιδρύονται στον ελληνικό χώρο κατά την εποχή του Ιουλίου Καίσαρα και του Αυγούστου νέες πόλεις, συνήθως ρωμαϊκές αποικίες, κατά κανόνα πάνω σε παλιότερες ελληνικές πόλεις (Κόρινθος, Πάτρα, Φίλιπποι, Δίον κλπ.). Οι αποικίες, όπου εγκαθίστανται Ρωμαίοι άποικοι, οργανώνονται με βάση ορισμένες αρχές κατά το πρότυπο των ρωμαϊκών πόλεων της Ιταλίας, ωστόσο επιβιώνουν σε μεγάλο βαθμό παλιότερα χαρακτηριστικά της τοπικής παράδοσης.

ΑΚΛ 102. Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Αρχαιολογία [χειμερινό εξ.].

Στα πρώτα μαθήματα θα δοθούν βασικά στοιχεία για τις αρχές της πόλης Ρώμης και για τη διαμόρφωση του πολιτισμού και της τέχνης της κάτω από την ισχυρή επίδραση δύο σημαντικών πολιτισμών: του ετρουσκικού και του ελληνικού. Θα δοθούν ακόμη στοιχεία για την ιστορία της έρευνας της ρωμαϊκής τέχνης και αρχαιολογίας. Στη συνέχεια θα μας απασχολήσουν συστηματικά, με βάση χαρακτηριστικά παραδείγματα, οι κυριότερες κατηγορίες της ρωμαϊκής τέχνης (αρχιτεκτονική, ζωγραφική, ιστορικό ανάγλυφο, πορτρέτο, ιδεαλιστική πλαστική κ.ά.) με σκοπό να δοθούν σε κάθε περίπτωση τα κύρια χαρακτηριστικά τους και να κατανοηθεί η λειτουργία τους.

ΑΚΛ 205. Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία των Ρωμαϊκών Χρόνων [χειμερινό εξ.].

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται μια συνολική θεώρηση των κατασκευών της ρωμαϊκής αρχιτεκτονικής με σκοπό να κατανοηθεί η λειτουργία και η σημασία τους στο πλαίσιο του δημόσιου και ιδιωτικού βίου. Η προσέγγιση βασίζεται στους αρχιτεκτονικούς τύπους και κινείται

αφενός στον διαχρονικό άξονα, για να παρουσιαστεί η εξέλιξη του κάθε τύπου, αφετέρου στον γεωγραφικό άξονα, για να παρουσιαστούν αντιπροσωπευτικά παραδείγματα από όλη την επικράτεια της αυτοκρατορίας. Επίσης παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία της πολεοδομίας των ρωμαϊκών πόλεων και συζητούνται τα υλικά δομής.

Σ. ΣΦΕΤΑΣ

ΙΧΑ 601. Ιστορία των χωρών της χερσονήσου του Αίμου II: Η Νοτιοανατολική Ευρώπη στον 20ο αιώνα (1918-1989) [χειμερινό εξ.].

Θα δοθεί μια επισκόπηση της ιστορίας της Γιουγκοσλαβίας, Αλβανίας, Βουλγαρίας και Ρουμανίας από το τέλος του Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι την πτώση του κομμουνισμού και ταυτόχρονα θα εξεταστούν ορισμένα ζητήματα που επηρέασαν τις διμερείς σχέσεις των κρατών, λαμβάνοντας υπόψη και την πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων.

ΙΧΑ 602. Ιστορία των χωρών της χερσονήσου του Αίμου I: Η ΝΑ Ευρώπη από την οθωμανική κατάκτηση έως τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο [χειμερινό εξ.].

Η τουρκική κατάκτηση. Η ίδρυση του οθωμανικού κράτους. Η περίοδος της τουρκικής κυριαρχίας. Αφύπνιση της εθνικής συνείδησης στους βαλκανικούς λαούς. Διαφωτισμός. Εθνικοί αγώνες και ίδρυση εθνικών κρατών στη Βαλκανική. Από το συνέδριο του Βερολίνου στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Α. Δ. ΣΦΗΚΑΣ

ΙΝΧ 603. Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων III (20^{ος} αιώνας) [χειμερινό εξ.].

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ιστορία του 20^{ου} αιώνα με αναλυτικό άξονα τις ιδεολογικές συγκρούσεις και ιδιαίτερη εστίαση στην ιδεολογική, πολιτική, οικονομική, κοινωνική και στρατιωτική αντιπαράθεση μεταξύ των υπερδυνάμεων και των συνασπισμών τους. Η αντιπαράθεση αυτή, η οποία ονομάζεται συμβατικά «Ψυχρός Πόλεμος», θα διερευνηθεί με χρονολογική αναφορά στην περίοδο από τη Ρωσική Επανάσταση ως το 1991 και γεωγραφική αναφορά στην Ευρώπη, τη Βόρεια Αμερική και τον «Τρίτο Κόσμο».

ΙΝΕ 603. Φροντιστήριο Νεότερης Ιστορίας [εαρινό εξ.].

Αντικείμενο του φροντιστηρίου είναι η εξοικείωση και ο προβληματισμός σχετικά με τους στόχους και τις μεθόδους της επιστήμης της Ιστορίας. Μεταξύ των ζητημάτων που θα μελετηθούν, περιλαμβάνονται: Η ιστορία της Ιστορίας. Πηγές και Τεκμήρια. Τεχνική Ανάλυση των Πηγών. Ιστορική Ερμηνεία. Η φύση της ιστορικής γνώσης. Αιτιότητα. Κοινωνία και προσωπικότητα. Η αντικειμενικότητα και τα όριά της. Αρχές και τεχνικές έρευνας και συγγραφής επιστημονικών ιστορικών εργασιών.

Α. ΤΑΝΤΣΗΣ

ΑΒΥ 101. Εισαγωγή στη Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Το μάθημα αποτελεί ένα σχεδιάσμα της εξέλιξης της βυζαντινής τέχνης και αρχιτεκτονικής που καλύπτει την περίοδο από τις αρχές του 3^{ου} αιώνα μ.Χ., με την ευρεία διάδοση του χριστιανισμού, έως την άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453. Η ύλη κατανέμεται σε υποπεριόδους, κατά τις οποίες εξετάζονται χωρικά και χρονικά αντιπροσωπευτικά αρχιτεκτονικά σύνολα, ενδεικτικά ζητήματα τοπογραφίας, χαρακτηριστικά παραδείγματα ψηφιδωτού διακόσμου και τοιχογραφιών, φορητών εικόνων και γλυπτικής με έμφαση στα μεγάλα παραγωγικά κέντρα της επικράτειας. Παράλληλα συνεξετάζονται και οι ιστορικές παράμετροι που οδήγησαν στην αποκρυστάλλωση των γενικών χαρακτηριστικών κάθε περιόδου. Το μάθημα περιλαμβάνει δύο προτεινόμενα εγχειρίδια από το σύστημα ΕΥΔΟΞΟΣ και αναρτημένες σημειώσεις παραδόσεων και ηλεκτρονικών παρουσιάσεων στο blackboard.

ABY 601. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική [εαρινό εξ.].

Το αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξέλιξη της βυζαντινής αρχιτεκτονικής από την πρωτοβυζαντινή μέχρι την ύστερη βυζαντινή περίοδο. Στη διάρκεια του μαθήματος θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν τα σημαντικότερα μνημεία θρησκευτικής και κοσμικής αρχιτεκτονικής.

ABY 606 Φροντιστήριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας. Μνημειακή τοπογραφία Κωνσταντινούπολης [χειμερινό εξ.].

Στο πλαίσιο του φροντιστηρίου θα εξεταστεί ο τρόπος που το Βυζάντιο μετασχηματίστηκε στην Κωνσταντινούπολη, Πρωτεύουσα του Ανατολικού τμήματος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Θα παρουσιαστεί η πολεοδομική εξέλιξη της Πόλης με την κατασκευή κτιρίων, συγκροτημάτων, υποδομών και τη διαμόρφωση δημόσιων χώρων, απαραίτητων για το ρόλο της. Η ανάλυση θα επικεντρωθεί στα σημαντικότερα θέματα εξέλιξης και ανάπτυξης της Πόλης με στοιχεία από την ανασκαφική έρευνα, τη μελέτη των μνημείων που διασώθηκαν και τις ιστορικές πηγές. Οι παρουσιάσεις θα οργανωθούν γύρω από επιλεγμένη θεματολογία (Τα τείχη και τα υδραγωγεία, Οι δρόμοι και οι πλατείες, Τα παλάτια, Οι δημόσιες εκκλησίες, Τα μοναστήρια, Οι εμπορικές εγκαταστάσεις κ.α.) και τα προβλήματα που εντοπίζονται στην έρευνα. Στόχος είναι η ενημέρωση των φοιτητών για θέματα μεθοδολογίας μελέτης του υλικού και η εισαγωγή στη συγγραφική εργασίας με βάση τη βιβλιογραφία.

AAA 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

M. ΤΙΒΕΡΙΟΣ

AKΛ 603. Κεραμική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής [χειμερινό εξ.].

Θα παρουσιαστεί η εξέλιξη της αρχαίας ελληνικής κεραμικής διαχρονικά και κατά εργαστήρια. Ακόμη θα θιγούν προβλήματα σχετικά με τους κεραμείς και την εικονογραφία - εικονολογία, ενώ θα συζητηθούν και θέματα σχετικά με την προώθηση των αρχαίων ελληνικών αγγείων στις διεθνείς αγορές.

AKΛ 606. Φροντιστήριο Κλασικής Αρχαιολογίας [χειμερινό εξ.].

Κατά τη διάρκεια του φροντιστηρίου θα αναπτυχθούν θέματα σχετικά με κεραμικά εργαστήρια του αρχαίου ελληνικού κόσμου κατά τους αρχαϊκούς και κλασικούς χρόνους. Ανάμεσα στα άλλα θα συζητηθούν ζητήματα εικονογραφικά, χρονολογικά, εργαστηριακά, τεχνικά, καθώς και ζητήματα οργάνωσης κεραμικών εργαστηρίων και εμπορίου.

AAA 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

E. ΤΟΥΝΤΑ

IME 101. Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσης [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στη μεσαιωνική ιστορία της Δυτικής Ευρώπης από τον 5^ο έως και τον 15^ο αιώνα. Λόγω της ευρείας, χρονικής όσο και γεωγραφικής, έκτασης του αντικειμένου η μελέτη επικεντρώνεται κυρίως στη διαμόρφωση και εξέλιξη των πολιτικών μορφωμάτων (Αυτοκρατορία, βασιλεία, αυτόνομες πόλεις) από την κατάλυση του δυτικού τμήματος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας έως και τα τέλη του 15^{ου} αιώνα. Έμφαση επίσης δίνεται στον ρόλο που διαδραμάτισε η Ρωμαϊκή Εκκλησία στις πολιτικές εξελίξεις του δυτικού μεσαιωνικού χώρου. Παράλληλα, αναλύονται βασικοί πολιτικοί θεσμοί, καθώς και οι κοινωνικές και οι οικονομικές σχέσεις. Το μάθημα στοχεύει να προσφέρει μία όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη εικόνα της διαμόρφωσης της Μεσαιωνικής Δυτικής Ευρώπης και να επιτρέψει στους φοιτητές να αποκτήσουν θεμελιακές γνώσεις, για να προσεγγίσουν στη συνέχεια ειδικότερα θέματα του μεσαιωνικού δυτικού πολιτισμού.

ΙΜΕ 201. Θεσμοί της Μεσαιωνικής Ευρώπης: Ο γάμος στη μεσαιωνική Ευρώπη (10ος – 13ος αι.): Σχέσεις εξουσίας, έμφυλοι ρόλοι, σεξουαλικότητα [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα μελετά τη συγκρότηση του θεσμού του γάμου στις μεσαιωνικές κοινωνίες από το 10ο έως το 13ο αιώνα, συγκεκριμένα στην κοινωνική ομάδα των αριστοκρατών. Η διαμόρφωση του θεσμού εξετάζεται ως πεδίο διαπραγμάτευσης μεταξύ των αριστοκρατών που θεμελιώναν με αυτή την πρακτική δομές συγγένειας και σχέσεις εξουσίας, και της Εκκλησίας που επιδίωκε τον έλεγχο της πολιτικής και κοινωνικής, όπως επίσης της σεξουαλικής, συμπεριφοράς του ποιμνίου της. Στόχος του μαθήματος είναι να αναδείξει διαχρονικά τη συγκρότηση των σχέσεων εξουσίας και των έμφυλων κοινωνικών ρόλων στη φεουδαρχική δυτική Ευρώπη, όπως επίσης των μηχανισμών ελέγχου και κανονικοποίησης της σεξουαλικότητας.

Σ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

ΑΠΡ 603. Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου της Εποχής του Χαλκού [χειμερινό εξ.].

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εξέταση των αρχαιολογικά δεδομένων κατά τη 3η και 2η χιλιετία π.Χ. στο προϊστορικό Αιγαίο (ΒΑ Αιγαίο, Κυκλάδες, Κρήτη και ηπειρ. Ελλάδα) αλλά και οι αλληλεπιδράσεις των πολιτισμών στην ευρύτερη λεκάνη της Ανατ. Μεσογείου. Το μάθημα αναφέρεται ειδικότερα σε ζητήματα που αφορούν στην κατοίκηση και το περιβάλλον, στη χρήση γης και τις στρατηγικές επιβίωσης, στα δεδομένα των οικισμών και του υλικού πολιτισμού, στην οικονομία και στο εμπόριο, στην ιδεολογία και στις ταφικές πρακτικές, στη διοίκηση και στην κοινωνική οργάνωση. Τα παραπάνω ζητήματα προσεγγίζονται κυρίως μέσα από τα αρχαιολογικά δεδομένα και τα πρόσφατα ανασκαφικά ευρήματα σε σχέση με το ιστορικό και κοινωνικό υπόβαθρο της εποχής του Χαλκού σε κάθε γεωγραφική ενότητα. Το μάθημα προσπαθεί να καλύψει αρκετά αναλυτικά ένα μεγάλο εύρος των πολιτισμών του Αιγαίου σε θεματικές ενότητες όπως είναι τα χαρακτηριστικά της Τελικής Νεολιθικής, η οργάνωση του χώρου στους πρωτοελλαδικούς οικισμούς της ηπειρ. Ελλάδας και το «διεθνές πνεύμα» του κυκλαδικού αρχιπελάγους, οι αλληλεπιδράσεις του πολιτιστικού κύκλου της περιοχής της Τρωάδας, των παραλίων της Μ. Ασίας με τα νησιά και την ηπειρ. Ελλάδα στην Πρώιμη εποχή του Χαλκού, η έμφαση στη διαχείριση του θανάτου στην προ-ανακτορική Κρήτη, η εμφάνιση των παλαιών και νέων ανακτόρων στην Μέση και Ύστερη εποχή του Χαλκού στην Κρήτη καθώς και η συζήτηση σχετικά με την έννοια του ανακτορικού συστήματος, της παρουσίας οργανωμένης διοίκησης και συμβολικών και οργανωμένων τελετουργικών συστημάτων στην Κρήτη, ο ρόλος των εμπορικών δικτύων και ανταλλαγών στην Ανατ. Μεσόγειο και η ερμηνεία της λεγόμενης μινωικής θαλασσοκρατίας, η εμφάνιση και κοινωνική οργάνωση των Μεσοελλαδικών κοινοτήτων της ηπειρ. Ελλάδας και ο ρόλος τους στο φαινόμενο των κάθετων λακκοειδών των Μυκηνών, η εμφάνιση και εξέλιξη των μυκηναϊκών «αριστοκρατιών» σε οργανωμένα ανακτορικά κέντρα στο τέλος της Υστεροελλαδικής περιόδου, η επικράτεια του Μυκηναϊκού πολιτισμού στην Κρήτη και στην ευρύτερη λεκάνη της Μεσογείου, η παρουσία των πολιτιστικών μυκηναϊκών χαρακτηριστικών στη λεγόμενη περιφέρεια της ηπειρ. Ελλάδας και το τέλος του ανακτορικού συστήματος στο Αιγαίο.

ΑΑΑ 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Π. ΤΣΕΛΕΚΑΣ

ΑΚΛ 101. Εισαγωγή στην Ελληνική Κλασική Αρχαιολογία [εαρινό εξ.].

Η ελληνική κλασική αρχαιολογία είναι η επιστήμη που μελετά τα υλικά κατάλοιπα του ελληνικού πολιτισμού όπως διαμορφώθηκε από τον 10ο έως και τον 1ο αιώνα π.Χ. Το μάθημα παρουσιάζει την ιστορία του συγκεκριμένου αρχαιολογικού κλάδου και τους τομείς έρευνάς του. Με αφετηρία σημαντικά μνημεία και τεχνουργήματα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία των τομέων της αρχιτεκτονικής, της πολεοδομίας, της πλαστικής, της κεραμικής και της μικροτεχνίας από τα πρωτογεωμετρικά έως και τα ύστερα ελληνοιστικά χρόνια και εξετάζονται οι παράγοντες που συνέβαλαν στη εξέλιξή τους.

ΑΚΛ 214. Οικονομία – Νομισματική [χειμερινό εξ.].

Τα νομίσματα λόγω των πλεονεκτημάτων που παρουσιάζουν συγκριτικά με άλλα τεχνουργήματα του παρελθόντος -εκδίδονται από επίσημες αρχές, παράγονται σε μεγάλες ποσότητες, κατασκευάζονται από υλικό με αντοχή στο χρόνο, φέρουν παραστάσεις και επιγραφές- παρέχουν ένα πλούτο πληροφοριών για τη μελέτη και ερμηνεία της οικονομίας, της κοινωνίας, της ιδεολογίας, της θρησκείας και της τέχνης της εποχής τους. Το μάθημα παρουσιάζει τις αλλαγές που σηματοδότησε η επινόηση του νομίσματος σε σχέση με τις πρακτικές της προκεραματικής περιόδου, τις πρώτες ύλες και τις τεχνικές παραγωγής νομισμάτων, την ιστορική διαδρομή του νομίσματος από τους αρχαϊκούς έως και τους ελληνιστικούς χρόνους, το ρόλο του νομίσματος στις οικονομίες και τις κοινωνίες του αρχαίου ελληνικού κόσμου.

ΑΚΛ 305. Φροντιστήριο Νομισματικής: Ο Ελληνιστικός Κόσμος και η Ρώμη [εαρινό εξ.].

Η Νομισματική, η μελέτη των νομισμάτων και των νομισματόμορφων αντικειμένων, αποτελεί ένα σημαντικό κλάδο των ανθρωπιστικών επιστημών και ουσιαστικό εργαλείο για τη διερεύνηση αρχαιολογικών και ιστορικών ζητημάτων. Το μάθημα παρουσιάζει την εξέλιξη της συγκεκριμένης επιστήμης από την Αναγέννηση έως την ψηφιακή εποχή και αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με τη μεθοδολογία της μέσω ασκήσεων ταύτισης, περιγραφής και καταγραφής αρχαίων νομισμάτων. Επιπλέον, εξετάζει διάφορες όψεις του ελληνιστικού κόσμου και της Ρώμης χρησιμοποιώντας τη μαρτυρία των νομισμάτων. Οι εργασίες που θα εκπονηθούν θα αφορούν σε θέματα νομισματικής παραγωγής, εικονογραφίας και κυκλοφορίας στον αρχαίο κόσμο κατά τους ελληνιστικούς και ρωμαϊκούς χρόνους.

ΑΚΛ 307. Φροντιστήριο Μυθολογίας – Ερμηνευτικής: Χρήσεις του Μύθου [χειμερινό εξ.].

Ο μύθος, η αφήγηση των ιστοριών που αφορούν στους θεούς, τους ήρωες και τις λατρευτικές πρακτικές τους αποτέλεσε κεντρικό στοιχείο του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού και από νωρίς συνδέθηκε με τη διαμόρφωση της δημόσιας ταυτότητας και την προβολή της επίσημης ιδεολογίας των πόλεων-κρατών και των ηγεμόνων. Το μάθημα προσεγγίζει τη χρήση του μύθου ως συμβόλου της δημόσιας ταυτότητας και έκφρασης της επίσημης ιδεολογίας μέσα από την απεικόνισή του στα έργα των παραστατικών τεχνών –πλαστική, αγγειογραφία, μεγάλη ζωγραφική, μικροτεχνία, ψηφιδωτά– και τα νομίσματα. Οι εργασίες που θα εκπονηθούν θα εξετάζουν την επιλογή και προβολή συγκεκριμένων μυθολογικών θεμάτων στον αρχαίο ελληνικό και ρωμαϊκό κόσμο, και θα διερευνούν τη διαιώνιση των αρχαιοελληνικών μύθων και την πρόσληψή τους σε μεταγενέστερες εποχές.

Π. ΦΑΚΛΑΡΗΣ

ΑΚΛ 101. Εισαγωγή στην Ελληνική Κλασική Αρχαιολογία [εαρινό εξ.].

ΑΚΛ 201. Τοπογραφία [εαρινό εξ.].

ΑΚΛ 219. Μυθολογία – Ερμηνευτική [χειμερινό εξ.].

ΑΑΑ 313. Ανασκαφή – Σχέδιο [χειμερινό & εαρινό εξ.].

Λ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ

ΙΝΧ 101. Εισαγωγή στη Ιστορία των Νεότερων Χρόνων [εαρινό εξ.].

Το μάθημα αποτελεί μία συνοπτική παρουσίαση της ευρωπαϊκής ιστορίας των νεότερων χρόνων, με έμφαση κυρίως στην περίοδο από τη Γαλλική Επανάσταση μέχρι το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Εξετάζονται οι σημαντικότερες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις, όπως επίσης και τα βασικά ιδεολογικά ρεύματα της περιόδου.

ΙΝΧ 602. Ιστορία Νεότερων Χρόνων II (19ος αι.) [εαρινό εξ.].

Το μάθημα εξετάζει αναλυτικά βασικές όψεις της ευρωπαϊκής πολιτικής, κοινωνικής, οικονομικής και πολιτισμικής ιστορίας του 19ου αιώνα: Την κληρονομιά της Γαλλικής Επανάστασης. Το ευρωπαϊκό σύστημα ασφάλειας το 19ο αιώνα. Τη βιομηχανική επανάσταση και τα αποτελέσματά της. Τον φιλελευθερισμό και το κοινοβουλευτικό σύστημα του 19ου αιώνα. Τον εθνικισμό και τη

δημιουργία των εθνικών κρατών. Το φαινόμενο του ιμπεριαλισμού και τις σχέσεις της Ευρώπης με τον εξωευρωπαϊκό κόσμο (ΗΠΑ, Κίνα, Ιαπωνία). Τις διαφορετικές θεωρίες και πολιτικές κινήσεις του σοσιαλισμού κατά το 19ο αιώνα. Τα σημαντικότερα πολιτιστικά ρεύματα της εποχής. Η παρουσίαση των παραπάνω θεμάτων συνδυάζεται με την εξέταση και το σχολιασμό σχετικών πρωτογενών και δευτερογενών πηγών.

INX 603. Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων III (2ός αιώνας). Η εποχή των ολοκληρωτικών πολέμων [εαρινό εξ.].

Το μάθημα αποτελεί μία ιστορική προσέγγιση του 20ού αιώνα από την πλευρά των ολοκληρωτικών πολέμων. Εξετάζονται τα αίτια, τα βασικά χαρακτηριστικά και οι συνέπειες του Πρώτου και του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου στις διεθνείς σχέσεις, την πολιτική ζωή, την κοινωνία, την οικονομία και τις ιδεολογικές αντιλήψεις στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο.

INE 603. Φροντιστήριο Νεότερης Ιστορίας [χειμερινό εξ.].

Στο μάθημα δίνεται μια γενική εικόνα των ιστοριογραφικών σχολών και των τάσεων κατά τους δύο τελευταίους αιώνες. Εξετάζονται τα είδη των ιστορικών πηγών και οι τρόποι προσέγγισης και αξιοποίησής τους. Οι φοιτητές καλούνται να μελετήσουν και να σχολιάσουν πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές, όπως επίσης και αποσπάσματα ή αυτούσια ιστορικά έργα. Ειδικό θέμα του μαθήματος: το Ολοκαύτωμα και η εβραϊκή κοινότητα Θεσσαλονίκης. Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με βάση την εξέταση προόδου, την προφορική παρουσίαση ενός ερευνητικού θέματος, και γενικά με βάση τη συμμετοχή τους στο μάθημα.

INX 204. Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία: Φασισμός και άκρα δεξιά στη νεότερη και σύγχρονη Ευρώπη [χειμερινό εξ.].

Το μάθημα εξετάζει την ανάπτυξη των αυταρχικών ιδεολογιών και πολιτικών στη νεότερη και σύγχρονη Ευρώπη, δίνοντας έμφαση στο φασισμό του Μεσοπολέμου. Μεταξύ των θεμάτων που θα συζητηθούν είναι ο ρόλος του εθνικού και ιμπεριαλιστικού ανταγωνισμού, του Μεγάλου Πολέμου και της Ρωσικής Επανάστασης, τα βασικά ιδεολογικά χαρακτηριστικά του φασισμού, η πολιτική των ευρωπαϊκών φασιστικών και αυταρχικών καθεστώτων του Μεσοπολέμου, η αντίδραση στο φασισμό και η κατάρρευσή του το 1945, αλλά και οι αναβιώσεις του στη σύγχρονη Ευρώπη.

E. ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ

IBY 602. Βυζαντινή ιστορία II (1081-1453) [χειμερινό και εαρινό εξ.].

Εξετάζεται η πολιτική ιστορία της ύστερης βυζαντινής περιόδου. Μελετώνται οι οικονομικο-κοινωνικές δομές και οι διοικητικοί θεσμοί. Το μάθημα περιλαμβάνει επίσης παρουσίαση των βασικών πηγών και βιβλιογραφίας και μεθοδολογική προσέγγιση και ανάλυση σχετικών πηγών. Στόχος του μαθήματος είναι η γνώση, η κατανόηση, η ανάλυση και η αποτίμηση της πολιτικο-στρατιωτικής κατάστασης της ύστερης βυζαντινής περιόδου, των κοινωνικο-πολιτικών φαινομένων και των παραγόντων που οδήγησαν σταδιακά στην αποδυνάμωση της αυτοκρατορίας και στην οριστική κατάλυσή της.

IBY 603. Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας: Η βυζαντινή επαρχία [χειμερινό εξ.].

Στόχος του φροντιστηρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις πηγές της βυζαντινής ιστορίας, τις μεθόδους της ιστορικής έρευνας και την τεχνική της επιστημονικής εργασίας. Το μάθημα θα επικεντρωθεί σε θέματα που αφορούν στην επαρχιακή διοικητική οργάνωση της βυζαντινής αυτοκρατορίας και στην τοπική ιστορία σημαντικών επαρχιών ή/και πόλεων. Οι φοιτητές καλούνται να συνθέσουν, να παρουσιάσουν προφορικά και να καταθέσουν γραπτώς μια εργασία σχετική με την θεματική του φροντιστηρίου.

IBY 603. Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας: Προσωπογραφία παλαιολόγειας περιόδου [εαρινό εξ.].

Στόχος του φροντιστηρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις πηγές της βυζαντινής ιστορίας, τις μεθόδους της ιστορικής έρευνας και την τεχνική της επιστημονικής εργασίας. Το μάθημα επικεντρώνεται σε σημαντικές προσωπικότητες της παλαιολόγειας περιόδου, με καθοριστική

δράση στον πολιτικό, κοινωνικό ή/και πνευματικό βίο της αυτοκρατορίας. Ο φοιτητής καλείται να συνθέσει, να παρουσιάσει προφορικά και να καταθέσει γραπτώς μια εργασία σχετική με τη θεματική του φροντιστηρίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κωδικοί και τίτλοι μαθημάτων Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας κατά κατηγορίες μαθημάτων

A. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (Υ)

ΙΑΕ	101	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία
ΙΡΩ	101	Εισαγωγή στην Ιστορία του Ρωμαϊκού Κράτους
ΙΒΥ	101	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία
ΙΝΕ	101	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Ιστορία
ΙΝΧ	101	Εισαγωγή στην Ιστορία των Νεοτέρων Χρόνων
ΑΚΛ	101	Εισαγωγή στην Ελληνική Κλασική Αρχαιολογία
ΑΚΛ	102	Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Αρχαιολογία
ΑΒΥ	101	Εισαγωγή στη Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία
ΑΠΡ	101	Εισαγωγή στον Προϊστορικό Πολιτισμό
ΑΙΤ	101	Ιστορία της Τέχνης: Θεωρία και Μέθοδοι
ΛΑΚ	101	Εισαγωγή στη Λαογραφία και Κοινωνική Ανθρωπολογία
ΑΕΦ		Αρχαία Ελληνική Φιλολογία [τρία (3) μαθήματα]
ΛΦΙ		Λατινική Φιλολογία [ένα (1) μάθημα]
ΜΕΦ		Μεσαιωνική Ελληνική Φιλολογία [ένα (1) μάθημα]
ΝΕΦ		Νεότερη Ελληνική Φιλολογία [τρία (3) μαθήματα] Δύο (2) μαθήματα Παιδαγωγικών

B. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (ΥΕΙΔ)

Ειδίκευση στην ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΑΠΡ	601	Θεωρία και Μέθοδος της Προϊστορικής Αρχαιολογίας
ΑΠΡ	602	Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Βαλκανικής
ΑΠΡ	603	Προϊστορικές Κοινωνίες του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου της Εποχής του Χαλκού
ΑΚΛ	601	Αρχιτεκτονική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής
ΑΚΛ	602	Πλαστική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής
ΑΚΛ	603	Κεραμική της Αρχαϊκής και Κλασικής Εποχής
ΑΚΛ	604	Τοπογραφία. Αττική, Ιερά Ολυμπίας και Δελφών, Δήλος
ΑΚΛ	607	Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Εποχή
ΑΒΥ	601	Βυζαντινή Αρχιτεκτονική
ΑΒΥ	602	Βυζαντινή Ζωγραφική
ΑΒΥ	603	Βυζαντινή Γλυπτική-Μικροτεχνία
ΑΙΤ	601	Η Τέχνη της Πρώιμης Αναγέννησης
ΑΙΤ	602	Η Ευρωπαϊκή Τέχνη από το 1880 ως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
ΑΙΤ	603	Η Ελληνική Τέχνη του 20 ^{ου} Αιώνα

Ειδίκευση στην ΙΣΤΟΡΙΑ

ΙΑΕ	601	Αρχαϊκή και Κλασική Εποχή
ΙΑΕ	602	Ελληνιστική και Αυτοκρατορική Εποχή
ΙΒΥ	601	Βυζαντινή Ιστορία I (324-1081)
ΙΒΥ	602	Βυζαντινή Ιστορία II (1081-1453)

INE	601	Νεοελληνική Ιστορία I (15 ^{ος} -18 ^{ος} αι.)
INE	602	Νεοελληνική Ιστορία II (19 ^{ος} -20 ^{ος} αι.)
INX	601	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων I (15 ^{ος} – 18 ^{ος} αι.)
INX	602	Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων II (19 ^{ος} αι.)
INX	603	Ιστορία Νεοτέρων χρόνων III (20 ^{ος} αι.)
ΙΣΕ	601	Σύγχρονη Ιστορία
ΙΣΛ	601	Ιστορία των Σλαβικών Λαών
ΙΧΑ	602	Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου I: Η ΝΑ Ευρώπη από την Οθωμανική Κατάκτηση έως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
ΙΧΑ	601	Ιστορία των Χωρών της Χερσονήσου του Αίμου II: Η ΝΑ Ευρώπη στον 20 ^ο Αιώνα (1918-1989)

Γ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ (ΥΕΙΔΦ)

Ειδίκευση στην ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΑΠΡ	606	Φροντιστήριο Προϊστορικής Αρχαιολογίας
ΑΚΛ	606	Φροντιστήριο Κλασικής Αρχαιολογίας
ΑΒΥ	606	Φροντιστήριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας
ΑΙΤ	606	Φροντιστήριο Ιστορίας της Τέχνης

Από τα τέσσερα φροντιστηριακά μαθήματα Ειδίκευσης (ΑΠΡ 606, ΑΚΛ 606, ΑΒΥ 606, ΑΙΤ 606) οι φοιτητές οφείλουν να επιλέξουν δύο (2) διαφορετικής ειδικότητας.

Ειδίκευση στην ΙΣΤΟΡΙΑ

ΙΑΕ	603	Φροντιστήριο Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας
ΙΒΥ	603	Φροντιστήριο Βυζαντινής Ιστορίας
ΙΝΕ	603	Φροντιστήριο Νεοελληνικής Ιστορίας

Και τα τρία φροντιστηριακά μαθήματα Ειδίκευσης (ΙΑΕ 603, ΙΒΥ 603, ΙΝΕ 603) είναι υποχρεωτικά.

Δ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (ΥΕ)

Προϊστορική Αρχαιολογία (ΑΠΡ)

ΑΠΡ	201	Οργάνωση και Χρήση του Χώρου στη Νεολιθική Περίοδο στο Αιγαίο
ΑΠΡ	202	Οργάνωση και Χρήση του Χώρου στην Εποχή του Χαλκού στο Αιγαίο
ΑΠΡ	203	Οργάνωση και Χρήση του Χώρου στην Εποχή του Χαλκού στην Ηπειρωτική Ελλάδα
ΑΠΡ	204	Οικονομία της Νεολιθικής Περιόδου στο Αιγαίο
ΑΠΡ	205	Οικονομία της Εποχής του Χαλκού στο Αιγαίο
ΑΠΡ	206	Οικονομία της Εποχής του Χαλκού στην Ηπειρωτική Ελλάδα
ΑΠΡ	207	Θέματα Ιδεολογίας στη Νεολιθική Περίοδο στο Αιγαίο
ΑΠΡ	208	Θέματα Ιδεολογίας στην Εποχή του Χαλκού στο Αιγαίο
ΑΠΡ	209	Θέματα Ιδεολογίας στην Εποχή του Χαλκού στην Ηπειρωτική Ελλάδα
ΑΠΡ	210	Η Αρχή του Παραγωγικού Σταδίου στη Μέση Ανατολή και τα Βαλκάνια
ΑΠΡ	211	Παλαιολιθική Περίοδος
ΑΠΡ	212	Προϊστορία της Ευρώπης
ΑΠΡ	213	Προϊστορία της Κύπρου
ΑΠΡ	214	Η Νεολιθική Ευρώπη
ΑΠΡ	215	Πολιτισμοί της Ανατολικής Μεσογείου της 3 ^{ης} και 2 ^{ης} χιλιετίας π.Χ.
ΑΠΡ	301	Φροντιστήριο. Θέματα Θεωρίας και Μεθόδου
ΑΠΡ	302	Φροντιστήριο. Ερμηνεία της Πολιτιστικής Αλλαγής
ΑΠΡ	303	Φροντιστήριο. Τα Αρχαιολογικά Δεδομένα και η Ερμηνεία τους

ΑΠΡ	304	Φροντιστήριο. Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις
ΑΠΡ	305	Πειραματική Αρχαιολογία
ΑΠΡ	306	Αναλυτικές Μέθοδοι
ΑΠΡ	307	Αρχαιομετρία – Προβλήματα Χρονολόγησης και Προέλευσης
ΑΠΡ	308	Βιοαρχαιολογία – Αρχαίο Περιβάλλον
ΑΠΡ	309	Εθνοαρχαιολογία – Αρχαιοδημογραφία
ΑΠΡ	312	Ασκήσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους και Μουσεία. Φροντιστήριο
ΑΑΑ	313	Ανασκαφή – Σχέδιο
ΑΑΑ	314	Μουσειολογία – Μουσειογραφία
ΑΑΑ	315	Μέθοδοι Ανασκαφής

Κλασική Αρχαιολογία (ΑΚΛ)

ΑΚΛ	201	Τοπογραφία
ΑΚΛ	202	Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία της Γεωμετρικής και Αρχαϊκής Εποχής
ΑΚΛ	203	Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία των Κλασικών Χρόνων
ΑΚΛ	204	Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία των Ελληνιστικών Χρόνων
ΑΚΛ	205	Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία των Ρωμαϊκών Χρόνων
ΑΚΛ	206	Πλαστική της Γεωμετρικής και Αρχαϊκής Εποχής
ΑΚΛ	207	Πλαστική Κλασικών Χρόνων
ΑΚΛ	208	Πλαστική Ελληνιστικών Χρόνων
ΑΚΛ	209	Πλαστική Ρωμαϊκών Χρόνων
ΑΚΛ	210	Κεραμική: Γεωμετρική - Αττική Μελανόμορφη
ΑΚΛ	211	Κεραμική: Αττική Ερυθρόμορφη
ΑΚΛ	212	Κεραμική εκτός Αττικής
ΑΚΛ	213	Κεραμική – Ζωγραφική – Ψηφιδωτά
ΑΚΛ	214	Οικονομία- Νομισματική
ΑΚΛ	215	Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος
ΑΚΛ	216	Θρησκεία
ΑΚΛ	217	Επιγραφική Ελληνική
ΑΚΛ	218	Επιγραφική Λατινική
ΑΚΛ	219	Μυθολογία – Ερμηνευτική
ΑΚΛ	301	Φροντιστήριο Τοπογραφίας
ΑΚΛ	302	Φροντιστήριο Αρχιτεκτονικής - Πολεοδομίας
ΑΚΛ	304	Φροντιστήριο Κεραμικής – Ζωγραφικής
ΑΚΛ	305	Φροντιστήριο Νομισματικής
ΑΚΛ	306	Φροντιστήριο Επιγραφικής
ΑΚΛ	307	Φροντιστήριο Μυθολογίας – Ερμηνευτικής
ΑΚΛ	308	Αρχαιομετρία
ΑΚΛ	309	Πλαστική (διαχρονικά)
ΑΚΛ	310	Αγγειογραφία – Ζωγραφική (διαχρονικά)
ΑΚΛ	311	Αρχιτεκτονική (διαχρονικά)
ΑΚΛ	312	Ασκήσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους και Μουσεία. Φροντιστήριο
ΑΚΛ	313	Φροντιστήριο Πλαστικής
ΑΚΛ	314	Φροντιστήριο Τοπογραφίας
ΑΑΑ	313	Ανασκαφή – Σχέδιο
ΑΑΑ	314	Μουσειολογία – Μουσειογραφία
ΑΑΑ	315	Μέθοδοι Ανασκαφής

Βυζαντινή Αρχαιολογία (ΑΒΥ)

ΑΒΥ	201	Παλαιοχριστιανική Εκκλησιαστική Αρχιτεκτονική
ΑΒΥ	202	Βυζαντινή Εκκλησιαστική Αρχιτεκτονική
ΑΒΥ	203	Κοσμική Αρχιτεκτονική (3 ^{ος} -16 ^{ος} αι.)
ΑΒΥ	204	Παλαιοχριστιανική Ζωγραφική
ΑΒΥ	205	Μεσοβυζαντινή Ζωγραφική
ΑΒΥ	206	Υστεροβυζαντινή Ζωγραφική
ΑΒΥ	207	Μεταβυζαντινή Ζωγραφική (15 ^{ος} – 17 ^{ος} αι.)
ΑΒΥ	208	Παλαιοχριστιανική Γλυπτική – Μικροτεχνία

ABY	209	Τοπογραφία Μακεδονίας – Θράκης
ABY	210	Τοπογραφία Νότιας Ελλάδας και Νησιών
ABY	211	Τοπογραφία Κύπρου
ABY	212	Τοπογραφία Γιουγκοσλαβίας, Βουλγαρίας, Αλβανίας, Ρωσίας, Ιταλίας, Τυνησίας, Αλγερίας
ABY	213	Βυζαντινή Εικονογραφία
ABY	214	Τοπογραφία Μ. Ασίας, Παλαιστίνης, Αιγύπτου
ABY	215	Καθημερινός Βίος των Βυζαντινών
ABY	217	Γλυπτική - Μικροτεχνία της Μέσης και Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου
ABY	218	Μνημειακή Τοπογραφία Θεσσαλονίκης
ABY	219	Μνημειακή Ζωγραφική - Ψηφιδωτά Δάπεδα
ABY	220	Μνημειακή Τοπογραφία Κωνσταντινουπόλεως
ABY	221	Μνημειακή Τοπογραφία Θεσσαλίας – Ηπείρου
ABY	301	Θέματα Αρχιτεκτονικής 8 ^{ου} -9 ^{ου} αι.
ABY	302	Θέματα Αρχιτεκτονικής 10 ^{ου} -18 ^{ου} αι.
ABY	303	Θέματα Ζωγραφικής, Τοιχογραφίες – Ψηφιδωτά
ABY	304	Θέματα Ζωγραφικής, Φορητές Εικόνες, Χειρόγραφα
ABY	305	Θέματα Γλυπτικής – Μικροτεχνίας
ABY	306	Νομισματική – Σιγίλλογραφία
ABY	307	Επιγραφική
ABY	308	Παλαιογραφία – Κωδικολογία
ABY	309	Βυζαντινή Κεραμική
AAA	312	Ασκήσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους και Μουσεία. Φροντιστήριο
AAA	313	Ανασκαφή – Σχέδιο
AAA	314	Μουσειολογία – Μουσειογραφία
AAA	315	Μέθοδοι Ανασκαφής

Ιστορία Νεότερης Τέχνης (ΑΙΤ)

ΑΙΤ	201	Μεσαιωνική Τέχνη (Πρώιμη Μεσαιωνική – Ρομανική - Γοτθική)
ΑΙΤ	203	Ώριμη Αναγέννηση – Μανιερισμός
ΑΙΤ	204	Μπαρόκ – Ροκοκό
ΑΙΤ	205	Νεοκλασικισμός – Ρομαντισμός
ΑΙΤ	206	Ρεαλισμός, Εμπρεσιονισμός, Μετεμπρεσιονιστικά Ρεύματα
ΑΙΤ	208	Η Τέχνη από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι Σήμερα
ΑΙΤ	210	Η Ελληνική Τέχνη στον 19 ^ο Αιώνα
ΑΙΤ	211	Τέχνη Εξωευρωπαϊκών Πολιτισμών
ΑΙΤ	301	Ορολογία στην Ιστορία της Τέχνης
ΑΙΤ	302	Διαγνωστική των Έργων Τέχνης με βάση Επιστημονικές Μεθόδους
ΑΙΤ	303	Θεωρία και Μέθοδοι Συντήρησης Έργων Τέχνης
ΑΙΤ	304	Διδακτική Φιλολογικών Μαθημάτων μέσω της Ιστορίας της Τέχνης. Φροντιστήριο
ΑΙΤ	305	Εφαρμοσμένες Τέχνες – Χαρακτική
ΑΙΤ	306	Φωτογραφία
ΑΙΤ	307	Κριτική της Τέχνης
ΑΙΤ	308	Ασκήσεις σε Μουσεία, Πινακοθήκες, Συλλογές, Αίθουσες Εκθέσεων και Εργαστήρια Καλλιτεχνών
ΑΙΤ	312	Ασκήσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους και Μουσεία
ΑΙΤ	314	Μουσειολογία – Μουσειογραφία

Αρχαία Ελληνική (ΙΑΕ) και Ρωμαϊκή (ΙΡΩ) Ιστορία

ΙΑΕ	201	Μυκηναϊκή και Ομηρική Εποχή
ΙΑΕ	202	Θέματα Αρχαϊκής Εποχής
ΙΑΕ	203	Θέματα Κλασικής Εποχής
ΙΑΕ	204	Θέματα Ελληνιστικής Εποχής
ΙΑΕ	205	Θέματα Αυτοκρατορικής Εποχής
ΙΑΕ	301	Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ελληνικής Αρχαιότητας
ΙΑΕ	302	Αρχαίοι Ελληνικοί Θεσμοί
ΙΑΕ	303	Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία

ΙΑΕ	304	Ελληνική Επιγραφική
ΙΡΩ	201	Η Ρεπουμπλικανική Περίοδος της Ρωμαϊκής Ιστορίας
ΙΡΩ	202	Η Πρώιμη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορική Περίοδος
ΙΡΩ	203	Η Ύστερη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορική Περίοδος
ΙΡΩ	301	Θεσμοί της Ρεπουμπλικανικής και Αυτοκρατορικής Περιόδου
ΙΡΩ	302	Διοίκηση, Κοινωνία και Οικονομία της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας
ΙΡΩ	303	Λατινική Ιστοριογραφία
ΙΡΩ	304	Λατινική Επιγραφική

Μεσαιωνική Ιστορία του Αραβικού Κόσμου (ΙΑΡ)

ΙΑΡ	201	Η Αραβοϊσλαμική Ιστοριογραφία και οι Βυζαντινές Επιρροές
ΙΑΡ	202	Αραβική Γλώσσα II και Αραβοϊσλαμικός Πολιτισμός
ΙΑΡ	301	Μεσαιωνική Ιστορία του Αραβοϊσλαμικού Κόσμου (6ος-13ος αι.)
ΙΑΡ	302	Το Αραβοϊσλαμικό Κράτος. Διοίκηση, Δίκαιο και Οικονομία
ΙΑΡ	303	Οι Ομαυάδες και οι Βυζαντινές Επιρροές. Κοινωνία και Πολιτισμός της Εποχής

Βυζαντινή Ιστορία (ΙΒΥ)

ΙΒΥ	201	Θέματα Πρώιμης Βυζαντινής Περιόδου
ΙΒΥ	202	Θέματα Μέσης Βυζαντινής Περιόδου
ΙΒΥ	203	Θέματα Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου
ΙΒΥ	301	Κοινωνία της Πρώιμης Βυζαντινής Περιόδου
ΙΒΥ	302	Κοινωνία της Μέσης Βυζαντινής Περιόδου
ΙΒΥ	303	Κοινωνία της Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου
ΙΒΥ	304	Οικονομία και Εμπόριο στην Πρωτοβυζαντινή Περίοδο
ΙΒΥ	305	Οικονομία και Εμπόριο Μέσης Βυζαντινής Περιόδου
ΙΒΥ	306	Οικονομία και Εμπόριο Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου
ΙΒΥ	307	Διοικητικοί Θεσμοί της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας
ΙΒΥ	308	Θεσμοί της Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου
ΙΒΥ	309	Στρατός και Στρατιωτική Οργάνωση του Βυζαντίου
ΙΒΥ	310	Εκκλησία και Εκκλησιαστική Διοίκηση στο Βυζάντιο
ΙΒΥ	311	Ιδιωτικός Βίος των Βυζαντινών
ΙΒΥ	312	Ιστορική Γεωγραφία του Βυζαντίου
ΙΒΥ	313	Τοπική Ιστορία - Ιστορία Βυζαντινών Επαρχιών
ΙΒΥ	314	Η Θέση της Γυναίκας στο Βυζάντιο
ΙΒΥ	401	Πολιτική Θεωρία και Ιδεολογία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας
ΙΒΥ	402	Πολιτικές, Θρησκευτικές και Κοινωνικές Αντιθέσεις στο Βυζάντιο
ΙΒΥ	403	Βυζαντινή Διπλωματική
ΙΒΥ	404	Βυζαντινή Νομισματική
ΙΒΥ	405	Βυζαντινή Σφραγιδολογία

Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσης (ΙΜΕ)

ΙΜΕ	101	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσης
ΙΜΕ	201	Θεσμοί της Μεσαιωνικής Ευρώπης
ΙΜΕ	301	Κοινωνία και Οικονομία της Μεσαιωνικής Ευρώπης
ΙΜΕ	401	Μεσαιωνικά Κράτη της Ευρώπης

Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας (ΙΝΕ)

ΙΝΕ	201	Η Πρώιμη Τουρκοκρατία
ΙΝΕ	202	Ο Ελληνισμός κατά την Προεπαναστατική Περίοδο
ΙΝΕ	203	Η Ελληνική Επανάσταση
ΙΝΕ	204	Ιστορία του Ελληνικού Κράτους
ΙΝΕ	301	Νεοελληνική Κοινωνία και Οικονομία
ΙΝΕ	302	Ο Αλύτρωτος Ελληνισμός
ΙΝΕ	303	Ο Παροικιακός Ελληνισμός
ΙΝΕ	401	Νεοελληνική Πολιτική Ιδεολογία
ΙΝΕ	402	Ειδικά Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας

Ιστορία Νεότερων Χρόνων (ΙΝΧ)

ΙΝΧ	201	Η Πρώιμη Νεότερη Ευρώπη
ΙΝΧ	202	Η Εποχή του Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης
ΙΝΧ	203	Η Ευρώπη του 19 ^{ου} αι.
ΙΝΧ	204	Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία
ΙΝΧ	301	Ευρωπαϊκή Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία
ΙΝΧ	302	Έθνος και Κράτος στη Νεότερη Ευρώπη
ΙΝΧ	303	Ιδεολογικά Ρεύματα στη Νεότερη Ευρώπη
ΙΝΧ	401	Το Ανατολικό Ζήτημα
ΙΝΧ	402	Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης Ευρωπαϊκής Ιστορίας

Ιστορία της Χερσονήσου του Αίμου (ΙΧΑ)

ΙΧΑ	301	Πολιτική και Κοινωνική Οργάνωση στη Χερσόνησο του Αίμου
ΙΧΑ	302	Ιστορία των Βαλκανικών Κρατών
ΙΧΑ	303	Ιδεολογικά Ρεύματα στη Χερσόνησο του Αίμου
ΙΧΑ	401	Θέματα της Ιστορίας της Χερσονήσου του Αίμου

Ιστορία Σλαβικών Λαών (ΙΣΛ)

ΙΣΛ	301	Θέματα Πολιτικής, Κοινωνικής και Οικονομικής Ιστορίας των Σλαβικών Λαών
ΙΣΛ	401	Οι Σλάβοι και ο Ελληνικός Κόσμος
ΙΣΛ	402	Ρωσική Ιστορία (882-1613)
ΙΣΛ	403	Ρωσική Ιστορία (1613-1861)

Ιστορία Τουρκικών Λαών (ΙΤΛ)

ΙΤΛ	201	Εισαγωγή στην Ιστορία των Αλταϊκών Λαών
ΙΤΛ	202	Θεσμοί και Κοινωνία του Οθωμανικού Κράτους
ΙΤΛ	301	Ιστορία του Οθωμανικού και του Τουρκικού Κράτους
ΙΤΛ	401	Θέματα της Οθωμανικής Ιστορίας

Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (ΙΣΕ)

ΙΣΕ	201	Εισαγωγή στην Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας
ΙΣΕ	301	Κοινωνία και Οικονομία της Σύγχρονης Ελλάδας
ΙΣΕ	401	Οι Διεθνείς Σχέσεις της Σύγχρονης Ελλάδας
ΙΣΕ	402	Θέματα της Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας

Ιστορία του Ελληνισμού της Ανατολής (ΙΕΑ)

ΙΕΑ	301	Εισαγωγή στην Ιστορία του Μικρασιατικού Ελληνισμού
ΙΕΑ	302	Κοινωνική και Πολιτική Οργάνωση του Μικρασιατικού Ελληνισμού
ΙΕΑ	401	Θέματα της Ιστορίας του Ελληνισμού της Ανατολής

Λαογραφία και Κοινωνική Ανθρωπολογία (ΛΑΚ)

ΛΑΚ	201	Θεωρία και Ιστορία της Λαογραφίας και της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας
ΛΑΚ	211	Επιτόπια Έρευνα και Εθνογραφία
ΛΑΚ	221	Ιστορική Ανθρωπολογία και Προφορική Ιστορία
ΛΑΚ	231	Οπτική Ανθρωπολογία και Εθνογραφικός Κινηματογράφος
ΛΑΚ	301	Υλικός Βίος και Οικονομική Ανθρωπολογία
ΛΑΚ	302	Κοινωνική Οργάνωση: Περιβάλλον και Πολιτισμός
ΛΑΚ	303	Προφορική Λογοτεχνία
ΛΑΚ	304	Λαϊκή Λατρεία – Συστήματα Κοσμοθεωρίας
ΛΑΚ	311	Παραδοσιακή Δημιουργία, Τέχνη και Τεχνολογία
ΛΑΚ	312	Κοινωνική Οργάνωση: Φύλο και Συγγένεια
ΛΑΚ	313	Λαϊκός Αφηγηματικός Λόγος
ΛΑΚ	314	Συμβολική Σκέψη και Ιδεολογία
ΛΑΚ	321	Ανθρωπολογία της Τέχνης. Οι Άνθρωποι και τα Πράγματα
ΛΑΚ	322	Κοινωνική Οργάνωση: Συστήματα Εξουσίας
ΛΑΚ	323	Δημοτική Ποίηση

ΛΑΚ	324	Ανθρωπολογία της Θρησκείας
ΛΑΚ	401	Θέματα Ιστορίας της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Λαογραφίας
ΛΑΚ	402	Θέματα Οικονομικής Οργάνωσης
ΛΑΚ	403	Θέματα Προφορικής Λογοτεχνίας
ΛΑΚ	404	Θέματα Ιδεολογίας
ΛΑΚ	411	Θέματα Θεωρίας και Μεθόδου της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Λαογραφίας
ΛΑΚ	412	Θέματα Κοινωνικής Οργάνωσης
ΛΑΚ	413	Θέματα Προφορικής Δημιουργίας
ΛΑΚ	414	Θέματα Συμβολικής Σκέψης
ΛΑΚ	501	Θέματα Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής
ΛΑΚ	502	Ελληνικά Λαϊκά Μουσικά Όργανα

3

Οι φοιτητές δεν μπορούν από την κατηγορία των μαθημάτων (ΥΕ) να επιλέξουν περισσότερα από δύο (2) μαθήματα του ίδιου γνωστικού αντικειμένου

Ε. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΕ)

Δύο (2) μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (6 ΔΜ) από το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος [εκτός των Υποχρεωτικών (Υ) και των Υποχρεωτικών Ειδίκευσης (ΥΕΙΔ)], το ΛΑΜ 301 Ευρωπαϊκή και Ελληνική Μουσική, Ξένες Γλώσσες* (Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά, Γερμανικά) και από τα Προγράμματα Σπουδών άλλων Τμημάτων του ΑΠΘ με την προϋπόθεση ότι οι φοιτητές/τριες θα επιλέγουν μαθήματα των οποίων τα γνωστικά πεδία δεν θα εμπίπτουν στα γνωστικά πεδία του Τμήματος.

*Όσοι φοιτητές από τους εισαχθέντες τα παν/κά έτη 2006-2007 και 2007-2008 είχαν ήδη εξεταστεί με επιτυχία στο μάθημα της Ξένης Γλώσσας έχουν το δικαίωμα να το κατοχυρώσουν ως υποχρεωτικό και εξετάζονται σε δύο (2) μαθήματα ΑΕΦ και δύο (2) μαθήματα ΝΕΦ αντί τριών (3) που προβλέπονται από το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών.